บทสรุปผู้บริหาร

****

แผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ.2566–2570 จัดทำภายใต้กรอบแนวคิด จังหวัดระยอง *“เป็นเมืองที่มีการคิดและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนา - เป็นเมืองที่ประชาชนอยู่ดีมีสุขมีคุณภาพชีวิตดี - เป็นเมืองที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด – เป็นเมืองที่มีพัฒนาเท่าทันสถานการณ์ – เป็นเมืองที่สร้างสมดุลการพัฒนา”*

กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาจังหวัดปี 2566 – 2570 “เทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนบนพื้นฐานของความพอเพียง”

กำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัด จำนวน 6 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : พัฒนาผลิตภาพการผลิต คุณภาพสินค้า ผลิตภัณฑ์ และบุคลากรด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ควบคู่กับการพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ เทคโนโลยี นวัตกรรม สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาภาคอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สนับสนุนการดำเนินการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ รองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : ป้องกัน อนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการสู่ความสมดุลและ

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : เสริมสร้างมาตรฐานและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ 6 : สร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถของภาคพาณิชย-กรรม และภาคการบริการสู่การแข่งขันในระดับสากล

กำหนดตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

1) เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว ภาคพาณิชยกรรม เป็นไปอย่างสมดุล

2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพดี มีโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความมั่นคงในชีวิต

3) ทรัพยากรธรรมชาติมีการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด ทุกภาคส่วนดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม

4) มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาอย่างเหมาะสมและสามารถปรับตัวการพัฒนาให้เท่าทันสถานการณ์ทั้งภายนอกและภายใน

****

ตราประจำจังหวัดระยอง

เกาะในภาพ คือ เกาะเสม็ด ซึ่งอยู่นอกชายฝั่งของตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง เป็นเกาะที่มีมะพร้าวมาก หาดทรายขาวสะอาดเหมือนน้ำตาลทราย

พลับพลาในภาพ หมายถึง พลับพลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างไว้เป็นที่ประทับระหว่างเสด็จประพาสเกาะนี้

คำขวัญประจำจังหวัดระยอง

“ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

สีประจำจังหวัด

สีแดง หมายถึง สีนักสู้ที่พระเจ้าตากได้กอบกู้ประเทศชาติพักกองทัพที่ใต้ต้นสะตือ วัดลุ่ม จังหวัดระยอง

สีเหลือง หมายถึง สีรักชาติ

สีน้ำเงิน หมายถึง สีแห่งความสดใส สีแห่งความเย็น สีของน้ำทะเล ซึ่งจังหวัดระยองมีทางติดทะเลยาวไกลถึง 100 กม.

ต้นไม้ประจำจังหวัด ต้นประดู่

ดอกไม้ประจำจังหวัด ดอกประดู่

ต้นไม้พระราชทาน ต้นสารภีทะเล

****

1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปและสถานการณ์การพัฒนาจังหวัด

ตามหลักฐานและประวัติศาสตร์ ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏในพงศาวดารเมื่อปี พ.ศ. 2113 ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา

ส่วนประวัติดั้งเดิมก่อนหน้านี้ เป็นเพียงข้อสันนิษฐานที่พอจะเชื่อถือได้ว่าระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นสมัยขอม คือ เมื่อประมาณ พ.ศ.1500 ซึ่งสมัยที่ขอมมีอำนาจครอบคลุมอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิ มีเมืองนครธมเป็นราชธานี ขอมได้สร้างเมืองนครพนมเป็นเมืองหน้าด่านแรกมีเมืองพิมายเป็นเมืองอุปราช และได้สถาปนาเมืองลพบุรีขึ้นเป็นเมืองสำคัญด้วย ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองนครธม เมืองหน้าด่านเมืองแรกที่ขอมสร้างก็คือเมืองจันท์บูรหรือจันทบุรีในปัจจุบันนี้

เมื่อขอมสร้างเมืองจันทบุรีเป็นเมืองหน้าด่านอารยธรรมของขอมจึงแพร่เข้ามาสู่แคว้นทวารวดี จึงอนุมานว่าขอมเป็นผู้สร้างเมืองระยองนี้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด โดยนักโบราณคดีได้สันนิษฐานจากหลักฐานที่ค้นพบคือซากหินสลักศิลปะแบบขอมรูปต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ที่บ้านดอนบ้านหนองเต่า ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง กับมีคูค่ายและซากศิลาแลง ศิลปะแบบขอมที่บ้านคลองย้ายร้า ตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย

นอกจากนี้เมืองระยองยังมีความเกี่ยวพันกับประวัติศาสตร์ ครั้งสำคัญของชาติไทยกล่าวคือเมื่อปี พ.ศ. 2309 พม่ายกทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยาด้วยกำลังพลมหาศาล ฝ่ายไทยมีกำลังน้อยและขาดความสามัคคี พระยาวชิรปราการหรือพระยาตาก ซึ่งถูกเกณฑ์ไปช่วยป้องกันกรุงศรีอยุธยาได้นำไพร่พลเข้าต่อสู้ป้องกันรักษากรุงฯ ไว้อย่างสุดความสามารถจนกระทั่งเห็นว่าไม่อาจรักษากรุงฯได้ต่อไปแล้วจึงได้รวบรวมกำลังพลประมาณ 500 คน ตีฝ่าวงล้อมของข้าศึกออกมามุ่งหน้าสู่ภาคตะวันออกได้เดินผ่านเมืองต่างๆ โดยมาหยุดพักไพร่พลที่เมืองระยองผูกช้างทรงที่ใต้ต้นสะตือ วัดลุ่มมหาชัยชุมพล (ปัจจุบันต้นสะตือยังคงปรากฏเป็นหลักฐาน) พระยาตากได้ปราบปรามคณะกรรมาการเมืองที่แข็งข้อและได้รวบรวมพลที่เมืองระยอง ข้าราชการและประชาชนผู้จงรักภักดีได้พร้อมใจกันยกย่องสถาปนาพระยาตากขึ้นเป็น **“เจ้าตากสิน”** เมื่อ พ.ศ. 2310 ณ วัดลุ่มมหาชัยชุมพล เมืองระยองนี้เองต่อมาได้เดินทัพไปตีเมืองจันทบุรี ยึดเป็นที่มั่นและกอบกู้อิสรภาพจากพม่าได้ในที่สุด

1) ข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพ

(1) ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดระยองมีภูมิประเทศ เป็นที่ราบชายฝั่งที่เกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแอ่งลุ่มน้ำระยองและที่ลาดสลับเนินเขาและภูเขา มีลักษณะเป็นลอนลูกคลื่นสูงต่ำสลับกันไป โดยมีพื้นที่ทิวเขา 2 แนวคือทิวเขาชะเมาทางทิศตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 1,035 เมตรและทิวเขาที่อยู่ประมาณกึ่งกลางของตัวจังหวัดเป็นแนวยาวจากอำเภอเมืองระยองขึ้นไปทางเหนือจนสุดเขตจังหวัด มีแม่น้ำสายสั้นๆ ซึ่งเกิดจากเทือกเขาจันทบุรีและเทือกเขาบรรทัดไหลลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำที่สำคัญได้แก่แม่น้ำบางประกง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำระยอง เป็นต้น ลักษณะชายฝั่งทะเลมีหาดทรายสวยงามและมีเกาะใหญ่น้อยเรียงรายเลียบตาม

แนวชายฝั่งนับเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปสามารถออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. หาดทรายและสันทราย มีความลาดชันต่ำตามแนวตะวันออกถึงตะวันตก มีความยาวของแนวชายหาดประมาณ 100 กิโลเมตร โดยมีชายหาดเริ่มตั้งแต่อำเภอบ้านฉางไปสิ้นสุดที่อำเภอแกลง

2. ที่ลุ่มต่ำและที่ราบเรียบ ปรากฏอยู่บริเวณทางทิศใต้ ถัดจากแนวสันทรายมาทางทิศเหนือเป็นหย่อมๆ ตามแนวทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตก ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองระยอง โดยเฉพาะบริเวณปากแม่น้ำ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ลุ่มต่ำ น้ำทะเลท่วมถึง มีน้ำแช่ขังตลอดทั้งปีหรือเกือบทั้งปี ส่วนบริเวณที่ราบเรียบพบตามแนวใกล้ลำน้ำ หรือพื้นที่ต่อเนื่องจากที่ลุ่มต่ำอยู่ไม่ไกลจากทะเล โดยพบอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดระยองเป็นส่วนใหญ่ มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน

3. ลูกคลื่นลอนลาดและลูกคลื่นลอนชัน จังหวัดระยองมีลักษณะภูมิประเทศแบบลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชันและเนินเขาเป็นส่วนใหญ่ โดยอยู่เหนือขึ้นไปจากที่ราบเรียบและที่ลุ่มต่ำ มีความลาดชันประมาณร้อยละ 3-16 ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่เหลือจากการกัดกร่อน เป็นส่วนใหญ่

4. บริเวณที่เป็นเนินเขาและที่ลาดเชิงเขา มีลักษณะเป็นเนินเขาลูกเล็กๆ ติดต่อกันไปหรือเป็นที่ลาดเชิงเขา ที่มีความลาดชันตั้งแต่ร้อยละ 16 ถึงไม่เกินร้อยละ 35 สภาพพื้นที่อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง มีทั้งที่เป็นพื้นผิวที่เหลือจากการกัดกร่อนและพื้นที่หินดินดานเชิงเขา

5. ที่สูงชันและภูเขา เป็นพื้นที่บริเวณที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 และมีระดับสูงจากพื้นที่บริเวณรอบๆ ตั้งแต่ 150 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลางขึ้นไป จังหวัดระยองมีลักษณะภูมิประเทศแบบเขา และภูเขาจานวนมากอยู่ทางตอนเหนือติดต่อกับจังหวัดชลบุรี ส่วนทางด้านตะวันออกมีแนวเขาติดต่อกับจังหวัดจันทบุรี และมีแนวเขายาวตามแนวเหนือ-ใต้ บริเวณตอนกลางจังหวัดระยองในเขตอำเภอบ้านค่าย

ที่ตั้ง อยู่ทิศตะวันออกของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 – 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101–102 องศาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,220,000 ไร่ อยู่ห่างจากรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 179 กิโลเมตร

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง อำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี
ทิศใต้ ติดชายฝั่งอ่าวไทย ยาวประมาณ 100 กิโลเมตร
ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันตก ติดต่อเขตอำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

รูปที่ 1 แผนที่จังหวัดระยอง

(2) ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดระยอง อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมจากทิศตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเลนำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป ลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนลมทะเลพัดผ่านตลอดปี อากาศอบอุ่นไม่ร้อนจัด บริเวณชายฝั่งทะเลเย็นสบาย ฤดูฝนจะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมของทุกปี จังหวัดระยองมี 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ ฤดูนี้อุณหภูมิของจังหวัดระยอง ไม่ลดต่ำมากเหมือนภาคอื่นๆ เพราะเขตนี้อยู่ปลายมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ก็ยังมีชายฝั่งทะเลจึงทำให้จังหวัดระยองไม่หนาวเย็นมากนัก

ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลงคือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้มีลมตะวันออกเฉียงใต้และลมเฉื่อยจากทะเลในตอนบ่ายพัดมาร่วมกับลมตะวันออกเฉียงใต้ จึงท่าให้ลมมีกำลังแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นฝั่งทะเลระยองในระยะเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนจึงมีคลื่นลมค่อนข้างแรงในตอนบ่ายและเย็น ท่าให้อุณหภูมิไม่สูง อากาศจึงไม่ร้อนมากนัก

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป

ตารางที่ 1 ปริมาณฝนเป็นรายเดือน พ.ศ. 2561 – 2563

เดือน	ปี พ.ศ.2561				ปี พ.ศ.2562				ปี พ.ศ.2563			
	ปริมาณฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณฝนสูงสุด	วันที่ปริมาณฝนสูงที่สุด	ปริมาณฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณฝนสูงสุด	วันที่ปริมาณฝนสูงที่สุด	ปริมาณฝน	จำนวนวันฝนตก	ปริมาณฝนสูงสุด	วันที่ปริมาณฝนสูงที่สุด
รวม	**1,008.2**	**133**	**67.9**	**24 พ.ค.61**	**946.0**	**121**	**107.6**	7 เม.ย.62	**1,710.0**	**143**	**87.5**	**29**
มกราคม	5.6	4	2.2	23 ม.ค.61	4.9	5	4.1	8 ม.ค.62	2.3	5	1.7	19 ม.ค.63
กุมภาพันธ์	16.6	5	6.5	26 ก.พ.61	6.3	7	6.0	26 ก.พ.62	44.1	5	14.9	27 ก.พ.63
มีนาคม	120.1	9	46.7	9 มี.ค.61	105.4	7	50.2	15 มี.ค.62	2.1	2	2.0	5 มี.ค.63
เมษายน	139.1	11	63.4	28 เม.ย.61	133.3	5	107.6	7 เม.ย.62	117.3	7	38.9	26 เม.ย.64
พฤษภาคม	152.7	15	67.9	24 พ.ค.61	197.2	15	71.9	12 พ.ค.62	252.8	13	87.5	29 พ.ค.64
มิถุนายน	97.3	16	32.9	11 มิ.ย.61	94.6	18	15.3	10 มิ.ย.62	342.4	22	81.2	29 มิ.ย.64
กรกฎาคม	19.1	12	7.0	17 ก.ค.61	82.7	11	22.9	3 ก.ค.62	185.8	21	31.3	12 ก.ค.64
สิงหาคม	107.6	16	26.1	19 ส.ค.61	20.4	17	7.2	4 ส.ค.62	72.1	19	11.7	4 ส.ค.64
กันยายน	152.9	18	46.2	18 ก.ย.61	193.4	19	51.1	15 ก.ย.62	399.6	22	68.1	28 ก.ย.64
ตุลาคม	127.4	15	23.2	12 ต.ค.61	84.3	13	42.4	28 ต.ค.62	256.8	19	50.8	16 ต.ค.64
พฤศจิกายน	67.2	8	38.7	19 พ.ย.61	20.0	3	12.1	7 พ.ย.62	25.6	5	15.1	20 พ.ย.64
ธันวาคม	2.6	4	1.4	8 ธ.ค.61	3.5	1	3.5	27 ธ.ค.62	9.1	3	8.8	14 ธ.ค.64

หมายเหตุ : หน่วยเป็นมิลลิเมตร

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาระยอง

ปี 2561 มีปริมาณน้ำฝน รวม 1,008.2 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 133 วัน ปริมาณน้ำฝนสูงสุดต่อวันคือ 67.9 มิลลิเมตร เดือนที่ฝนตกมาที่สุดคือเดือนกันยายน 2561 เดือนที่ฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนธันวาคม 2561 มีปริมาณฝนรวมเพียง 2.6 มิลลิเมตร ส่วนใหญ่ฝนจะตกมากอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม – ตุลาคม 2561 ในเดือนธันวาคม – มกราคม ถือว่ามีปริมาณฝนน้อยที่สุด

ปี 2562 มีปริมาณน้ำฝน รวม 946.0 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 121 วัน ปริมาณน้ำฝนสูงสุดต่อวันคือ 107.6 มิลลิเมตร เดือนที่ฝนตกมาที่สุดคือเดือนเมษายน จำนวน 107.6 มิลลิเมตร เดือนที่ฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนธันวาคม มีปริมาณฝนรวมเพียง 3.5 มิลลิเมตร ส่วนใหญ่ฝนจะตกมากอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม – กันยายน

ปี 2563 มีปริมาณน้ำฝนมากกว่าทุกปี โดยมีปริมาณน้ำฝนรวม รวม 1,710.0 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 143 วัน ปริมาณน้ำฝนสูงสุดต่อวันคือ 87.5 มิลลิเมตร เดือนที่ฝนตกมาที่สุดคือเดือนกันยายน จำนวน 399.6 มิลลิเมตร เดือนที่ฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนมีนาคม มีปริมาณฝนรวมเพียง 2.1 มิลลิเมตร ส่วนใหญ่ฝนจะตกมากอยู่ในช่วงเดือนเมษายน – ตุลาคม

จังหวัดระยอง มีฤดูต่างๆ ที่ค่อนข้างชัดเจนตามระยะเวลา ทั้งนี้ ปริมาณฝนรวมในแต่ละปีมีปริมาณที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยจะมีฝนตกเป็นปริมาณมากเฉลี่ยในช่วงเดือนเมษายนเป็นต้นไป และมีปริมาณน้ำฝนจำนวนมากและเพียงพอต่อการใช้ในจังหวัด ปริมาณฝนดังกล่าวได้เอื้อประโยชน์แก่เกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดและอาชีพตามฤดูกาล ได้แก่ การปลูกยางพารา ผลไม้ต่างๆ เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง

ด้านสภาพอากาศ จังหวัดระยองได้รับอิทธิพลจากลมทะเลอยู่เสมอ จึงทำให้อากาศไม่ร้อนอบอ้าวมากนักในฤดูร้อน และฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงอุณหภูมิเป็นรายเดือน พ.ศ. 2561 - 2563

เดือน	2561					2562					2563				
	อุณหภูมิ (°ซ)					อุณหภูมิ (°ซ)					อุณหภูมิ (°ซ)				
	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด
ทั้งปี	**28.6**	**31.6**	**25.5**	**33.4**	**22.3**	**29.1**	**32.0**	**26.1**	**33.9**	**23.1**	**28.9**	**32.0**	**25.8**	**34.7**	**18.6**
มกราคม	27.0	30.5	23.5	32.4	18.5	27.3	31.5	23.0	33.0	20.2	28.2	31.8	24.6	34.0	21.0
กุมภาพันธ์	27.2	30.8	23.5	33.5	19.0	29.1	31.7	26.5	33.0	23.8	28.4	32.3	24.6	34.0	22.0
มีนาคม	28.9	31.8	26.0	33.1	22.0	29.9	32.2	27.5	33.3	24.1	30.3	32.7	27.9	33.5	26.2
เมษายน	29.1	32.0	26.2	34.0	21.5	30.9	33.3	28.4	35.0	23.6	30.0	33.2	26.8	34.5	23.4
พฤษภาคม	29.5	32.6	26.4	33.8	24.4	30.3	32.8	27.8	35.0	24.7	30.8	33.6	28.0	34.7	24.1
มิถุนายน	29.5	31.7	27.3	32.6	24.5	29.9	32.1	27.6	33.8	25.3	29.3	31.9	26.7	33.5	23.8
กรกฎาคม	39.4	31.2	27.6	32.1	24.0	29.8	31.8	27.7	32.7	25.0	29.2	32.0	26.4	33.0	24.0
สิงหาคม	28.7	30.4	26.9	31.3	24.2	29.2	31.1	27.3	33.0	24.5	29.2	31.6	26.7	33.0	22.5
กันยายน	28.3	31.1	25.4	34.0	22.8	28.7	31.1	26.2	34.8	24.0	28.8	31.4	26.3	33.0	24.5
ตุลาคม	28.7	32.5	24.8	34.3	23.0	29.1	32.9	25.3	34.8	23.0	27.5	30.3	24.6	32.0	21.5
พฤศจิกายน	28.2	32.4	23.9	34.5	21.2	28.1	32.4	23.8	34.5	21.0	28.2	32.2	24.3	33.5	21.7
ธันวาคม	28.3	32.4	24.1	35.0	22.3	26.7	31.5	21.8	34.0	17.5	27.1	31.5	22.8	33.8	18.6

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาระยอง

ปี 2561 อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 28.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 31.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 25.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 22.3 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 อุณหภูมิสูงสุด 35.0 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม 2561

ปี 2562 อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีที่ 29.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 32.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 26.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 17.5 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม 2562 โดยอุณหภูมิจะสูงในช่วงเดือน มีนาคม – กันยายน และจะลดต่ำลงในช่วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์

ปี 2563 อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีที่ 28.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 32.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 25.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 18.6 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม 2563 โดยอุณหภูมิจะสูงในช่วงเดือน มีนาคม – สิงหาคม และจะลดต่ำลงในช่วงเดือนกันยายน – กุมภาพันธ์

อุณหภูมิในทุกประเภทในแต่ละปี จะไม่แตกต่างกันมากนัก ในช่วงอุณหภูมิสูงสุด – ต่ำสุดของแต่ละปียังเป็นช่วงเดียวกัน อุณหภูมิทั้งปีไม่สูงมาก และในฤดูหนาวไม่หนาวมาก เนื่องจากการมีชายฝั่งตลอดแนวทางตะวันออกว่า 105 กิโลเมตร

(3) ข้อมูลการปกครองและประชากร

1) การปกครอง

แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา อำเภอนิคมพัฒนา ประกอบด้วย 54 ตำบล 439 หมู่บ้าน 181 ชุมชน การปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง และองค์การบริหารส่วน-ตำบล 37 แห่ง

1. อำเภอเมืองระยอง ตั้งอยู่ทางตอนกลาง ค่อนไปทางทิศตะวันตกของจังหวัด แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 15 ตำบล 84 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง

2. อำเภอบ้านฉาง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 3 ตำบล 20 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 แห่ง

3. อำเภอแกลง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัด แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 15 ตำบล 147 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 17 แห่ง

4. อำเภอบ้านค่าย ตั้งอยู่ทางตอนกลางค่อนไปทางทิศตะวันตกของจังหวัด แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 7 ตำบล 66 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง

5. อำเภอปลวกแดง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 6 ตำบล 34 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง

6. อำเภอวังจันทร์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 4 ตำบล 29 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 แห่ง

7. อำเภอนิคมพัฒนา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 ตำบล 30 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 แห่ง

8. อำเภอเขาชะเมา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 ตำบล 29 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง

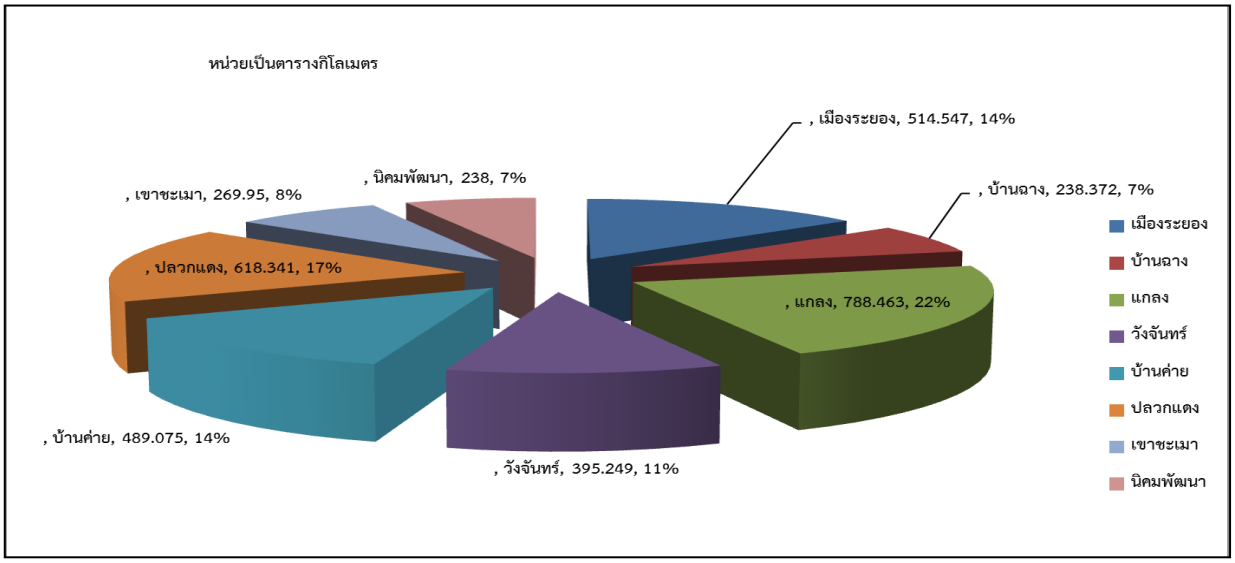
ตารางที่ 3 : แสดงขนาดพื้นที่ จำนวนตำบล หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ระยะทางจากอำเภอถึงจังหวัด (กม.)	เขตการปกครอง					
			เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล	ตำบล	หมู่บ้าน
	3,551.997	**-**	**1**	**2**	**27**	**37**	**54**	**439**
เมืองระยอง	514.547	-	1	1	6	7	15	84
บ้านฉาง	238.372	27	-	1	3	1	3	20
แกลง	788.463	47	-	-	8	9	15	147
วังจันทร์	395.249	70	-	-	1	4	4	29
บ้านค่าย	489.075	11	-	-	3	5	7	66
ปลวกแดง	618.341	46	-	-	2	6	6	34
เขาชะเมา	269.950	74	-	-	1	3	4	29
นิคมพัฒนา	238.000	20	-	-	3	2	4	30

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดระยอง เดือนธันวาคม 2563

จังหวัดระยอง มีเนื้อที่ 3,552 ตารางกิโลเมตร **อำเภอเมืองระยอง** เนื้อที่ 515 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากอำเภอถึงจังหวัด 12 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 6 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง ตำบล 11 แห่ง และหมู่บ้าน 84 แห่ง **อำเภอบ้านฉาง** เนื้อที่ 238 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากอำเภอถึงจังหวัด 15 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลเมือง 1 แห่ง **อำเภอแกลง** มีพื้นที่มากที่สุด เนื้อที่ 788 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากอำเภอ ถึงจังหวัด 59 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล 8 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง ตำบล 15 แห่ง และหมู่บ้าน 147 แห่ง **อำเภอวังจันทร์** เนื้อที่ 395 ตารางกิโลเมตร ระยะทางอำเภอถึงจังหวัด 65 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล 1 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง ตำบล 4 แห่ง และหมู่บ้าน 29 แห่ง **อำเภอบ้านค่าย** เนื้อที่ 489 ตารางกิโลเมตร ระยะทางอำเภอถึงจังหวัด 20 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล 3 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง ตำบล 7 แห่ง และหมู่บ้าน 66 แห่ง **อำเภอปลวกแดง** เนื้อที่ 618 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากอำเภอถึงจังหวัด 45 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ตำบล 6 แห่ง และหมู่บ้าน 34 แห่ง **อำเภอเขาชะเมา** เนื้อที่ 270 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากอำเภอถึง

จังหวัด 86 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล 1 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง ตำบล 4 แห่ง และหมู่บ้าน 29 แห่ง และ**อำเภอนิคมพัฒนา** มีพื้นที่น้อยที่สุด เนื้อที่ 238 ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากอำเภอถึงจังหวัด 20 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล 3 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง ตำบล 4 แห่ง และหมู่บ้าน 30 แห่ง

รูปที่ 2 แสดงพื้นที่จำแนกรายอำเภอ (ตารางกิโลเมตร)

2) โครงสร้างประชากร

มีชาวซองเป็นชาวพื้นเมืองปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกันหมดแล้ว เนื่องจากการเข้ามาของประชากรแฝงจำนวนมาก และความเจริญอย่างรวดเร็ว ประชากรส่วนใหญ่อาศัยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรม เช่น อำเภอเมืองระยอง อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตก ส่วนในฝั่งตะวันออก มีประชากรค่อนข้างเบาบาง เช่น อำเภอแกลง อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ ประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมกระจายอยู่ทั่วไป

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามเพศ เป็นรายอำเภอ และเขตการปกครอง ปี 2561 - 2563

อำเภอ และเขตการปกครอง	2561			2562			2563		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
รวมยอด	**723,316**	**355,539**	**367,777**	**734,753**	**361,109**	**373,644**	**741,524**	**364,200**	**377,324**
ในเขตเทศบาล	354,081	172,467	181,614	358,678	174,732	183,946	360,229	175,558	184,671
นอกเขตเทศบาล	69,235	183,072	186,163	376,075	186,377	189,698	381,295	188,642	192,653
อำเภอเมืองระยอง	**281,980**	**37,918**	**44,062**	**284,832**	**139,328**	**145,504**	285,685	139,646	146,039
เทศบาลนครระยอง	64,332	30,110	34,222	63,565	29,820	33,745	184,207	89,678	94,529
เทศบาลเมืองมาบตาพุด	68,410	34,249	34,161	70,714	35,442	35,272	62,384	29,256	33,128

อำเภอ และเขตการปกครอง	2561			2562			2563		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
เทศบาลตำบลแกลงกะเฉด	7,078	3,392	3,686	7,118	3,417	3,701	71,932	36,084	35,848
เทศบาลตำบลบ้านเพ	17,570	8,387	9,183	17,687	8,449	9,238	7,100	3,417	3,683
เทศบาลตำบลทับมา	24,268	12,090	12,178	24,669	12,272	12,397	17,769	8,461	9,308
นอกเขตเทศบาล	00,322	49,690	50,632	101,079	49,928	51,151	25,022	12,460	12,562
อำเภอบ้านฉาง	**74,811**	**37,424**	**37,387**	**76,106**	**37,953**	**38,153**	76,615	38,061	38,554
ในเขตเทศบาล	64,150	31,619	32,531	65,359	32,156	33,203	66,066	32,489	33,577
เทศบาลเมืองบ้านฉาง	30,558	14,971	15,587	30,983	15,131	15,852	31,182	15,243	15,939
เทศบาลตำบลสำนักท้อน	11,469	5,660	5,809	11,484	5,681	5,803	11,251	5,540	5,711
เทศบาลตำบลบ้านฉาง	13,305	6,585	6,720	13,918	6,879	7,039	14,415	7,095	7,320
เทศบาลตำบลพลา	8,818	4,403	4,415	8,974	4,465	4,509	9,218	4,611	4,607
นอกเขตเทศบาล	10,661	5,805	4,856	10,747	5,797	4,950	10,549	5,572	4,977
อำเภอแกลง	**131,060**	**63,247**	**67,813**	**131,305**	**63,321**	**67,984**	130,459	62,831	67,628
ในเขตเทศบาล	63,448	30,596	32,852	91,871	58,913	32,958	62,976	30,291	32,685
เทศบาลตำบลเมืองแกลง	18,634	8,904	9,730	40,437	30,574	9,863	18,672	8,879	9,793
เทศบาลตำบลกองดิน	4,965	2,437	2,528	11,432	8,934	2,498	4,838	2,391	2,447
เทศบาลตำบลทุ่งควายกิน	6,697	3,232	3,465	5,862	2,432	3,430	6,639	3,188	3,451
เทศบาลตำบลปากน้ำประแส	4,943	2,385	2,558	5,753	3,211	2,542	4,809	2,320	2,489
เทศบาลตำบลสุนทรภู่	15,150	7,246	7,904	10,284	2,361	7,923	14,986	7,148	7,838
เทศบาลตำบลบ้านนา	8,459	4,139	4,320	11,597	7,265	4,332	8,433	4,128	4,305
เทศบาลตำบลเนินฆ้อ	4,600	2,253	2,347	6,506	4,136	2,370	4,599	2,237	2,362
นอกเขตเทศบาล	67,612	32,651	34,961	2,235	2,235	35,026	67,483	32,540	34,943
อำเภอวังจันทร์	**26,086**	**12,922**	**13,164**	**26,093**	**12,935**	**13,158**	**26,093**	**12,935**	**13,158**
ในเขตเทศบาล	3,759	1,845	1,914	3,762	1,845	26,065	12,922	13,143	1,893
เทศบาลตำบลชุมแสง	3,759	1,845	1,914	3,762	1,845	3,748	1,855	1,893	1,917
นอกเขตเทศบาล	22,327	11,077	11,250	22,331	11,090	3,748	1,855	1,893	11,241
อำเภอบ้านค่าย	67,628	32,987	34,641	68,707	33,557	22,317	11,067	11,250	35,150
เทศบาลตำบลบ้านค่าย	3,335	1,569	1,766	3,384	1,597	69,537	33,894	35,643	1,787
นอกเขตเทศบาล	64,293	31,418	32,875	65,323	31,960	3,324	1,568	1,756	33,363
อำเภอปลวกแดง	**68,533**	**34,686**	**33,847**	**72,530**	**36,732**	35,798	75,524	38,291	37,233
ในเขตเทศบาล	6,833	3,306	3,527	6,773	3,241	3,532	6,260	2,974	3,286
เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง	928	475	453	882	453	3,103	5,565	2,629	2,936
เทศบาลตำบลจอมพลเจ้าพระยา	5,905	2,831	3,074	5,891	2,788	429	695	345	350
นอกเขตเทศบาล	61,700	31,380	30,320	65,757	33,491	32,266	69,264	35,317	33,947
อำเภอเขาชะเมา	**23,812**	**11,876**	**11,936**	**23,775**	**11,822**	**11,953**	23,669	11,776	11,893
นอกเขตเทศบาล	23,812	11,876	11,936	23,775	11,822	11,953	23,669	11,776	11,893
อำเภอนิคมพัฒนา	**49,406**	**24,479**	**24,927**	**51,405**	**25,461**	**25,944**	53,970	26,779	27,191

อำเภอ และเขตการปกครอง	2561			2562			2563		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ในเขตเทศบาล	30,898	15,304	15,594	32,115	15,919	16,196	33,648	16,703	16,945
เทศบาลตำบลมาบข่า	12,510	6,152	6,358	10,397	5,192	5,205	10,622	5,309	5,313
เทศบาลตำบลมะขามคู่	10,087	5,054	5,033	12,920	6,379	6,541	13,578	6,706	6,872
เทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา	8,301	4,098	4,203	8,798	4,348	4,450	9,448	4,688	4,760
นอกเขตเทศบาล	18,508	9,175	9,333	19,290	9,542	9,748	20,322	10,076	10,246

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2563

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีประชากรทั้งสิ้น 741,524 คน คนแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 364,200 คน ร้อยละ 49.11 และเพศหญิง จำนวน 377,324 คน ร้อยละ 50.89 อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคืออำเภอเมืองระยอง จำนวน 285,685 คน อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคืออำเภอเขาชะเมามีประชากร 23,669 คน โดยประชากรจะกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เขตเมือง โดยภาพรวมแล้ว จังหวัดระยอง มีจำนวนเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 5 ประชากรจากการทะเบียน อัตราการเปลี่ยนแปลง และความหนาแน่นของประชากร จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2559 – 2563

อำเภอ	ประชากร					อัตราการเพิ่มประชากร (เฉลี่ยร้อยละต่อปี)				ความหนาแน่นของประชากร (คน /ตร.กม.)
	2559	2560	2561	2562	2563	2560	2561	2562	2563	
เมืองระยอง	275,336	278,814	281,980	284,832	285,685	1.26	1.13	1.01	0.30	555.22
บ้านฉาง	71,374	73,022	74,811	76,106	76,615	2.28	2.42	1.72	0.67	321.41
แกลง	130,562	130,825	131,060	131,305	130,459	0.20	0.18	0.19	-0.65	165.46
วังจันทร์	25,999	26,021	26,086	26,093	26,065	0.08	0.25	0.03	-0.11	65.95
บ้านค่าย	65,868	66,645	67,628	68,707	69,537	1.17	1.46	1.58	1.20	142.18
ปลวกแดง	61,563	64,843	68,533	72,530	75,524	5.19	5.53	5.67	4.05	122.14
เขาชะเมา	23,859	23,879	23,812	23,775	23,669	0.08	-0.28	-0.16	-0.45	87.68
นิคมพัฒนา	45,662	47,187	49,406	51,405	53,970	3.29	4.60	3.97	4.87	226.76
รวมยอด	**700,223**	**711,236**	**723,316**	**734,753**	**741,524**	**1.56**	**1.68**	**1.57**	**0.92**	**208.76**

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2563

ปี 2560 พบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในอำเภอเมืองระยอง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.26 อำเภอบ้านฉาง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.28 อำเภอแกลง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 อำเภอวังจันทร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.08 อำเภอบ้านค่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.17 อำเภอปลวกแดง เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.19 อำเภอเขาชะเมา ลดลงร้อยละ 0.08 และอำเภอนิคมพัฒนา เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.28 เฉลี่ยทุกอำเภอร้อยละ 1.56

ปี 2561 พบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในอำเภอเมืองระยอง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.13 อำเภอบ้านฉาง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 อำเภอแกลง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.18 อำเภอวังจันทร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.25 อำเภอบ้านค่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.46 อำเภอปลวกแดง เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.53 อำเภอเขาชะเมา ลดลงร้อยละ 0.28 และอำเภอนิคมพัฒนา เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.60 เฉลี่ยทุกอำเภอร้อยละ 1.68

ปี 2562 พบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในอำเภอเมืองระยอง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.01 อำเภอบ้านฉาง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.72 อำเภอแกลง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.19 อำเภอวังจันทร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 อำเภอบ้านค่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.58 อำเภอปลวกแดง เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.67 อำเภอเขาชะเมา ลดลงร้อยละ 0.16 และอำเภอนิคมพัฒนา เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.97 เฉลี่ยทุกอำเภอร้อยละ 1.57 การเพิ่มขึ้นของประชากรจะมีจำนวนมากในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดงและอำเภอนิคมพัฒนา เนื่องจากเป็นพื้นที่ขยายตัวของอุตสาหกรรม ส่วนในอำเภอแกลง อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ มีการเพิ่มประชากรค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นพื้นที่เกษตรกรรม

ปี 2563 พบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในอำเภอเมืองระยอง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 อำเภอบ้านฉาง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.67 อำเภอแกลง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65 อำเภอวังจันทร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.11 อำเภอบ้านค่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 อำเภอปลวกแดง เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.50 อำเภอเขาชะเมา ลดลงร้อยละ 0.45 และอำเภอนิคมพัฒนา เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.87 เฉลี่ยทุกอำเภอร้อยละ 0.92

ในปี 2563 เมื่อเปรียบเทียบกับปีอื่นๆ พบว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรในแต่ละอำเภอมีอัตราส่วนลดลงอย่างชัดเจน มีอัตราการการเพิ่มลดของแต่ละอำเภอแตกต่างกันอย่างชัดเจน การเพิ่มขึ้นของประชากรจะมีจำนวนมากในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดงและอำเภอนิคมพัฒนา เนื่องจากเป็นพื้นที่ขยายตัวของอุตสาหกรรม ส่วนในอำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ มีการเพิ่มประชากรค่อนข้างน้อย เนื่องจากเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนอำเภอเขาชะเมาประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง

ด้านการกระจายตัวของประชากร ในปี พ.ศ. 2563 เมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอแล้วกระจายตัวอยู่ในอำเภอเมืองระยองมากที่สุด จำนวน 285,685 รองลงมาคือ อำเภอแกลง อำเภอบ้านฉางและอำเภอปลวกแดง จำนวน 130,459 คน, 76,615 และ 75,524 คน ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอเขาชะเมา จำนวน 23,669 คน

จากการกระจายตัวของประชากรในจังหวัดระยองที่ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอพบว่าการเปลี่ยนแปลงของประชากรในพื้นที่ในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2563 ประชากรในเขตเมืองระยองมีความหนาแน่นมากอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประชาชนที่ย้ายถิ่นฐานในการทำงานเข้าสู่เมืองระยองมากขึ้นเนื่องจากแหล่งอุตสาหกรรมที่อยู่ในพื้นที่เมืองระยองทำให้เกิดความหนาแน่นของประชาชนในพื้นที่

อัตราความหนาแน่นของประชากร จังหวัดระยองในปี 2563 พบว่า จังหวัดระยองมีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 208.76 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยแบ่งเป็น อำเภอเมืองระยองมีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 555.22 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอบ้านฉาง มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 321.41 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอแกลง มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 165.46 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอวังจันทร์ มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 65.59 คน

ต่อตารางกิโลเมตร อำเภอบ้านค่าย มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 142.18 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอปลวกแดง มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 122.14 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอเขาชะเมา มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 86.78 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอนิคมพัฒนามีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 226.76 คนต่อตารางกิโลเมตร

อัตราความหนาแน่นของประชากรสูงสุดอยู่ที่อำเภอเมือง และขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราสูงที่อำเภอบ้านฉางอำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา จากการอพยพมาจากต่างถิ่นเข้าทำงานในภาคอุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐบาล

(4) การใช้ประโยชน์ที่ดินและลักษณะการตั้งถิ่นฐาน

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2562 และคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (กพอ.) ในการประชุมครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2562 ให้ความเห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดทำแผนผังการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอ โดยให้กรมโยธาธิการและผังเมือง และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดของแผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และแผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค และต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคของพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกด้วย และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยระบบดังต่อไปนี้

1) ระบบสาธารณูปโภค

2) ระบบคมนาคมและขนส่ง

3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4) ระบบการตั้งถิ่นฐานและภูมิสังคม

5) ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมาย อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ และการประกอบกิจการ

6) ระบบบริหารจัดการน้ำ

7) ระบบการควบคุมและขจัดมลภาวะ

8) ระบบป้องกันอุบัติภัย

และต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับชุมชน สุขภาวะของประชาชน สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย ทั้งนี้ โดยให้สร้างความรับรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนในพื้นที่ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้มีส่วนได้เสียประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง

จากแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้กำหนดวิสัยทัศน์เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก “เป็นต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบ ช่วยผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 และทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วโดยเร็วที่สุด” โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่ที่สำคัญๆ ของแต่ละจังหวัด คือ

- ฉะเชิงเทรา พัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดีที่ทันสมัยรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และ EEC

- ชลบุรี/พัทยา พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพและนันทนาการศูนย์ประชุมและศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนาของอาเซียน และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Tourism)

- แหลมฉบังและศรีราชา เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมและเมืองท่าที่ทันสมัย

- อู่ตะเภา พัฒนาเป็นศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์อาเซียน

- ระยอง พัฒนาเป็นเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย

แผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินในภาพรวม ช่วง 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2580) ได้กำหนดทิศทางการใช้ที่ดินในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกสาหรับกิจกรรมสำคัญต่างๆ ในช่วงระยะเวลา 20 ปี ให้สอดคล้องกับแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและเพื่อให้พื้นที่ EEC ถูกจัดสรรการใช้ที่ดินในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

- เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษสำหรับกิจการพิเศษ 18,484 ไร่
- เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษสาหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ 86,755 ไร่
- โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่และสาธารณูปโภค 13,870 ไร่
- พื้นที่พัฒนาเมืองใหญ่และพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจ อย่างน้อย 15,500 ไร่
- พื้นที่พัฒนารองรับศูนย์กลางโลจิสติกส์ 1,500 ไร่
- แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ใช้พื้นที่เดิม (ประมาณการจากแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบัน)
- พื้นที่เกษตร แหล่งน้ำ พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมเดิม สถานีไฟฟ้า ประปา 8,202,814.81 ไร่

การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ในอนาคตจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทางด้านกายภาพ ศักยภาพ รวมทั้งขีดความสามารถของพื้นที่ในการรองรับการพัฒนา เพื่อจะก่อให้เกิดความสมดุลของการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างพื้นที่พัฒนาเมือง พื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตลอดจนสร้างระบบโครงข่ายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เกิดมูลค่าการผลิตสูงขึ้น และเป็นการเพิ่มศักยภาพของการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยพัฒนาเมืองศูนย์กลางระดับต่างๆ เป็นแกนในการกระจายความเจริญสู่พื้นที่ ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ตามบทบาทและศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

1) พื้นที่พัฒนาเมืองและชุมชน กำหนดพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาเมือง ชุมชน จะเน้นการวางระบบ การกระจายเมืองศูนย์กลางและกลุ่มเมืองที่มีความสัมพันธ์กันในโครงข่ายทั้งในขนาดและระยะทางเพื่อรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่วางผังไว้ พร้อมกับป้องกันการขยายตัวของเมืองแบบไร้ทิศทางและป้องกันปัญหาชุมชนแออัดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

2) พื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม โดยจัดระเบียบและกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) ซึ่งกำหนดพื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี และระยองเป็นหลัก ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับศูนย์กลางอุตสาหกรรมเดิมที่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้อยู่รวมกลุ่มภายในพื้นที่เดียวกัน (Cluster) และให้ขยายการลงทุนใหม่เข้ามาอยู่ในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อจะช่วยประหยัดต้นทุนในการผลิตสินค้ารวมถึงลดค่าใช้จ่ายการสาธารณูปโภคต่างๆ รวมทั้งให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ ควบคุม และป้องกันปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกัน

- พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมควบคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เป็นอุตสาหกรรมสะอาด ใช้เทคโนโลยีสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมให้อยู่ห่างจากเขตพื้นที่ป่าไม้ ไม่น้อยกว่า 1 กม. และพื้นที่แหล่งน้ำไม่น้อยกว่า 500 เมตร เพื่อป้องกันการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรม เข้าไปใกล้พื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

- การพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมจะต้องดำเนินการตามกฎหมายอื่นๆ อย่างเคร่งครัด เช่น กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการจัดสรร อุตสาหกรรมเพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมดำเนินงานไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

3) พื้นที่พัฒนาเกษตรกรรม เพื่อรักษาความมั่งคงทางอาหาร และสนับสนุนการเป็นแหล่งทรัพยากรและแหล่งอาหารที่สำคัญในอนาคต ได้กำหนดเขตพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเกษตร และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยได้กำหนดที่ดินประเภทส่งเสริมเกษตรกรรมเพื่อคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในเขตชลประทานให้คงอยู่ต่อไปในอนาคตบริเวณพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัดฉะเชิงเทราและตะวันออกของจังหวัดระยอง เป็นพื้นที่ปลูกข้าว และไม้ผลกำหนดที่ดินประเภทชุมชนชนบทให้เป็นพื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรม ในการปลูกพืชไร่ พืชสวน ไม้ผลและไม้ยืนต้น กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด รวมทั้งกำหนดที่ดินประเภทที่พระราชกฤษฎีกาให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณฝั่งตะวันออกของพื้นที่

4) พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ให้คงอยู่เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศในอนาคต เพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ด้านตะวันออกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง กำหนดที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้พื้นที่แนวขนาน ระยะ 500เมตร จากริมฝั่งชายฝั่งทะเล แม่น้ำลำคลอง และอ่างเก็บน้ำ

แผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

การจัดทำแผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยได้วางแผนผังรองรับการพัฒนาพื้นที่ในอนาคตในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2580) ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา มีพื้นที่ 8,291,250 ไร่

โดยในปี 2560 มีประชากร 4,015,168 คน (รวมประชากรแฝง) และคาดว่าในปี 2580 เพิ่มขึ้นเป็น 6,006,380 คน

แผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดินได้กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทต่างๆ ให้มีความเหมาะสมตามศักยภาพและบทบาทของพื้นที่ พร้อมพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค รองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน และเชื่อมโยงการพัฒนาเมืองและชนบทให้มีความเหมาะสมควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยแบ่งพื้นที่พัฒนาออกเป็น 4 กลุ่ม 11 ประเภทการใช้ประโยชน์ดิน

1) พื้นที่พัฒนาเมือง จากเดิมพื้นที่ 817,971 ไร่ (9.87%) เพิ่มขึ้นเป็น 1,096,979 ไร่ (13.23%) (เพิ่มขึ้น 3.37%) เพื่อกำหนดพื้นที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานเพื่อการพัฒนาเมืองและชุมชน สนับสนุนการพัฒนาเมืองใหม่และเมืองเดิม โดยให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม การอยู่อาศัย สาธารณูปโภค สาธารณูปการ พื้นที่ส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก ที่ราบลุ่มปากแม่น้ำบางปะกง ที่ราบปากแม่น้ำระยอง ที่ราบลุ่มน้ำประแสร์ และตลอดแนวสองข้างทางของถนนสุขุมวิท ประกอบด้วย

(1) ที่ดินประเภทศูนย์กลางพาณิชยกรรม (สีแดง) จากพื้นที่เดิม 71,456 ไร่ (0.86%) เพิ่มขึ้นเป็น 96,795 ไร่ (1.17%) (เพิ่มขึ้น 0.31%) กำหนดไว้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การค้า การบริการ และการท่องเที่ยวที่ให้บริการในระดับประเทศ ภาค และนานาชาติ ได้แก่ เมืองฉะเชิงเทรา เมืองชลบุรี เมืองศรีราชา เมืองพัทยา แหลมฉบัง อู่ตะเภา เมืองระยอง

(2) ที่ดินประเภทชุมชนเมือง (สีส้ม) จากพื้นที่เดิม 746,515 ไร่ (9%) เพิ่มขึ้นเป็น 981,975 ไร่ (11.84%) (เพิ่มขึ้น 6.25%) กำหนดไว้เป็นชุมชนเมือง รองรับการขยายตัวของศูนย์กลางพาณิชยกรรมหลักและศูนย์กลางหลักระดับอำเภอ และพื้นที่โดยรอบบริเวณกลุ่มเทศบาลเมืองต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาที่อยู่อาศัยและให้บริการขั้นพื้นฐาน เป็นพื้นที่เมืองเดิม และพื้นที่ที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นเมืองในอนาคต ได้แก่ บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องจากศูนย์กลางพาณิชยกรรม บริเวณด้านในถนนมอเตอร์เวย์

(3) ที่ดินประเภทรองรับการพัฒนาเมือง (สีส้มอ่อนมีจุดสีขาว) พื้นที่ 463,666 ไร่ (5.59%) กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของการอยู่อาศัยที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีบริเวณชานเมือง เป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากประเภทชุมชนเมือง ได้แก่ บริเวณพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางระดับอำเภอ พื้นที่เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลต่างๆ

(4) ที่ดินประเภทเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษสาหรับกิจการพิเศษ (สีน้ำตาล) มีพื้นที่รวม18,210 ไร่ (0.22%) กำหนดไว้ 5 บริเวณ ตามที่ สกพอ. กำหนดไว้ คือ บริเวณที่ตั้ง EECd (ศรีราชา) EECi (ศรีราชาและวังจันทร์) EECa (อู่ตะเภา) EECh (ตามแนวรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน) และ EECmd (พัทยา) โดยให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อรองรับโครงการที่สำคัญตามนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่กำหนดโดยคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเท่านั้น

2. พื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม มีพื้นที่จากเดิม 259,769 ไร่ (3.13%) เพิ่มขึ้นเป็น 424,854 ไร่ (5.12%) (เพิ่มขึ้น 1.99%) กำหนดบริเวณพื้นที่ที่อยู่ต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมเดิม เป็นฐานผลิตทางด้านอุตสาหกรรมที่ทันสมัย มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตั้งอยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีและระยอง เพื่อให้มีลักษณะรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์เชื่อมโยงกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่เดิม สามารถควบคุมและบริหารจัดการได้ง่าย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมหรือเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม คลังสินค้า สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

1) ที่ดินประเภทเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษสาหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ (สีม่วง) มีพื้นที่รวม 86,775 ไร่ (1.09%) เป็นพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตส่งเสริม กำหนดไว้ 21 บริเวณ ตามที่ สกพอ. กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมาย 12 ประเภท โดยให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษตามนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่กำหนดโดยคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเท่านั้น

2) ที่ดินประเภทพัฒนาอุตสาหกรรม (สีม่วงอ่อนมีจุดสีขาว) มีพื้นที่จากเดิม 259,769 ไร่ (3.13%) เพิ่มขึ้นเป็น 424,854 ไร่ (5.12%) โดยส่งเสริมรองรับพื้นที่ต่อเนื่องจากเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ หรือเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมบริการ และคลังสินค้า เพื่อพัฒนาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มพื้นที่อุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี บริเวณอำเภอพานทอง อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา เชื่อมต่อกลุ่มพื้นที่ในจังหวัดระยอง บริเวณอำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา ต่อเนื่องมายังพื้นที่มาบตาพุด

3) พื้นที่พัฒนาเกษตรกรรม มีพื้นที่เดิม 5,524,574 ไร่ (66.63%) ลดลงเหลือ 4,850,831 ไร่(58.51%) (ลดลง 8.12%) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย เกษตรกรรม อนุรักษ์เกษตรกรรม สาธารณูปโภค สาธารณูปการ โดยพัฒนาส่งเสริมพื้นที่พัฒนาเกษตรกรรม เพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหาร เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของประเทศ ทั้งพื้นที่ปลูกข้าวและผลไม้ ได้แก่ บริเวณพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน พื้นที่บริเวณลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำระยอง ลุ่มน้ำประแสร์ ประกอบด้วย

(1) ที่ดินประเภทชุมชนชนบท (สีเหลืองอ่อน) มีพื้นที่จากเดิม 2,751,915 ไร่ (33.19%) ลดลงเหลือ 2,078,172 ไร่ (25.06%) (ลดลง 8.13%) โดยส่งเสริมเป็นชุมชนและศูนย์กลางการให้บริการทางสังคม และการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม ซึ่งกระจายตัวอยู่บริเวณตอนบนต่อเนื่องลงมายังตอนกลางและด้านตะวันออกตอนล่างของพื้นที่

(2) ที่ดินประเภทส่งเสริมเกษตรกรรม (สีเขียวอ่อน) มีพื้นที่รวม 1,104,471 ไร่ (13.32%) โดยรักษาพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน พื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นแหล่งอาหารของพื้นที่ส่งเสริมเศรษฐกิจการเกษตร และสงวนรักษาสภาพทางธรรมชาติ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ตอนบนของจังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกงในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว บางคล้า บ้านโพธิ์ ราชสาสน์ ซึ่งเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวและผลไม้ รวมทั้งที่อำเภอแกลงและอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

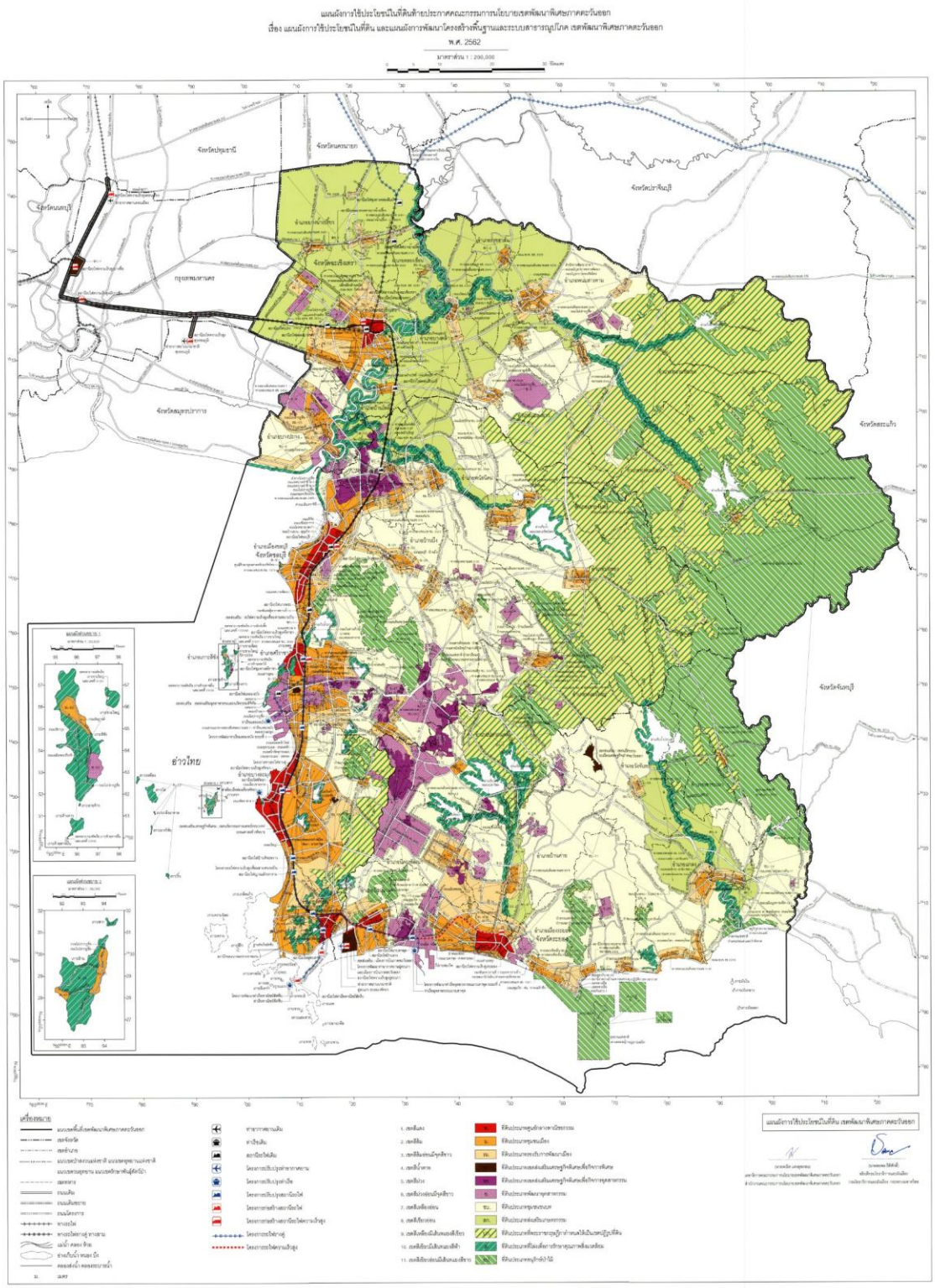
(3) ที่ดินประเภทที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (สีเหลืองมีเส้นทแยงสีเขียว) มีพื้นที่รวม 1,668,188 ไร่ (20.12%) กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตให้เป็นเขต

ปฏิรูปที่ดิน ซึ่งส่วนใหญ่ครอบคลุมอยู่บริเวณด้านตะวันออกของพื้นที่ ได้แก่ อำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอแปลงยาว อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอบ่อทอง อำเภอปลวกแดง และพื้นที่บางส่วนของอำเภอบางละมุง ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

4) พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีพื้นที่เดิม 1,435,526 ไร่ (17.31%)เพิ่มขึ้นเป็น 1,678,753 ไร่ (20.25%) (เพิ่มขึ้น 2.93%) เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพที่สมดุล เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจรากฐานของพื้นที่อย่างยั่งยืน ได้แก่ บริเวณพื้นที่ด้านตะวันออก ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า พื้นที่แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ รวมถึงพื้นที่ป่าชายเลน ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การอยู่อาศัย การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หรือสาธารณะประโยชน์ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การประมง นันทนาการ

(1) ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ (สีเขียวอ่อนมีเส้นทแยงสีขาว) มีพื้นที่รวม 1,340,812 ไร่ (16.17%) กำหนดไว้เพื่อสงวน และคุ้มครองดูแลรักษาหรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำ ลำธาร และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ตามมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(2) ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาสภาพแวดล้อม (สีเขียวมีเส้นทแยงสีฟ้า) มีพื้นที่จากเดิม 94,714 ไร่ (1.14%) เพิ่มขึ้นเป็น 337,941 ไร่ (4.08%) (เพิ่มขึ้น 2.93%) เพื่อการนันทนาการและการสงวนรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อการระบายน้ำในบริเวณแหล่งน้ำ ชายฝั่งทะเล พื้นที่ต้นน้ำ โดยกำหนดให้พื้นที่แนวขนาน 500 เมตร กับอ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง เช่น อ่างเก็บน้ำบางพระ อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล แม่น้ำบางปะกง คลองท่าลาด

รูปที่ 3 แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

(5) โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ

1) การไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยองรับผิดชอบในการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้จำนวน 8 อำเภอ มีการไฟฟ้าในสังกัด 6 หน่วยงาน ดังนี้

(1.1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยอง รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่เทศบาลนครระยอง เทศบาลมาบตาพุด (ตำบลเนินพระ ตำบลทับมา) ตำบลเชิงเนิน ตำบลตะพง ตำบลบ้านแลง ตำบลนาตาขวัญ ตำบลเนินพระ ตำบลน้ำคอก ตำบลทับมา อำเภอบ้านค่าย 2 ตำบล ตำบลตาขัน ตำบลหนองตะพาน มีสาขาย่อย 2 สาขา

1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาเพ รับผิดชอบพื้นที่ตำบลเพ ยกเว้น ม.4 ตำบลเพ(เกาะเสม็ด) ตำบลแกลงกะเฉด ตำบลกระเฉด ตำบลเพ ตำบลแกลง ตำบลสำนักทอง

2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยเกาะเสม็ด รับผิดชอบพื้นที่ หมู่ 4 ตำบลเพ (เกาะเสม็ด)

(1.2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปลวกแดงรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าพื้นที่อำเภอปลวกแดง

(1.3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านฉางรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง

(1.4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแกลงรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอแกลง ยกเว้น ตำบลกร่ำ ตำบลชากพง ตำบลหนองฆ้อ ตำบลชากกระโดน มีสาขาย่อย 3 สาขา

1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยกร่ำ รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลกร่ำ ตำบลชากพง ตำบลหนองฆ้อ ตำบลชากกระโดน

2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยวังจันทร์ รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอวังจันทร์

3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยเขาชะเมา รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอเขาชะเมา

(1.5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาบตาพุด รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่เทศบาลมาบตาพุด (ตำบลห้วยโป่ง ตำบลมาบตาพุด ตำบลมาบข่า) มีสาขาย่อย 1 สาขา

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขานิคมพัฒนา รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอนิคมพัฒนา

(1.6) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบ้านค่าย รับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอบ้านค่าย ยกเว้น ตำบลตาขัน ตำบลหนองตะพาน

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้เป็นรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)					
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ	ไฟฟรี
รวมยอด	411,658	7,017.301	589.195	6,352.951	0.102	52.299	22.754
เมืองระยอง	182,084	266.298	42.953	219.859	-	2.496	0.991
บ้านฉาง	35,720	383.266	99.443	277.188	-	5.033	1.602
แกลง	54,507	761.220	149.663	594.464	0.010	4.404	12.679
วังจันทร์	**10,655**	101.581	24.174	58.470	0.000	17.112	1.823
บ้านค่าย	**30,101**	1,093.752	70.144	1,018.048	-	3.370	2.191
ปลวกแดง	65,343	3,566.319	131.843	3,417.506	-	15.383	1.587
เขาชะเมา	7,257	18.838	12.820	4.337	-	0.237	1.444
นิคมพัฒนา	25,991	826.027	58.155	763.080	0.092	4.264	0.437

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยอง ณ ธันวาคม 2563

ปี 2563 มีผู้ใช้ไฟฟ้ารวม 411,658 ราย ใช้ไฟฟ้ารวม 7,017.301 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง โดยกลุ่มที่ใช้ไฟฟ้ามากที่สุดคือ สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม จำนวน 6,352.951 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง

ทั้งนี้ จังหวัดระยองเป็นที่ตั้งของโรงไฟฟ้าจำนวนมาก เช่น

1. โรงไฟฟ้าบีแอลซีพี เป็นบริษัทเอกชนที่ดำเนินการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการไฟฟ้า ตั้งอยู่ในพื้นที่ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ถนน ไอ-8 นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ใช้ถ่านหินนำเข้าประเภทบิทูบินัสจากประเทศออสเตรเลียเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิต รวม 1,434 เมกะวัตต์

2. บริษัท ผลิตไฟฟ้าระยอง จำกัด เป็นบริษัทผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2537 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในปี 2535 ที่ต้องการให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านพลังงาน เริ่มดำเนินการผลิตและจำหน่ายให้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในปี 2537 ตั้งอยู่ถนนทางหลวงระยองสาย 3191 ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 1,232 เมกะวัตต์

3. บริษัท ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน) จำหน่ายไฟให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อปี 2540 มีอายุสัญญา 21 ปี สถานที่ตั้ง ที่ 14 ถนนไอ - 1 นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 133.70 เมกะวัตต์

4. บริษัท บางกอก โคเจนเนอเรชั่น จำกัด จำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อปี 2542 ตั้งอยู่ที่ 16 ถนนไอ-4 นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 107 เมกะวัตต์

5. บริษัท เอ็กโก โคเจนเนอเรชั่น จำกัด จำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อปี 2542 ตั้งอยู่ที่ 222 หมู่ที่ 8 ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงกำลังผลิตรวม 103 เมกะวัตต์

7. บริษัท ทีพีที ยูทิลิตี้ จำกัด จำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อปี 2540 ตั้งอยู่ถนนไอ-7 นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 55 เมกะวัตต์

8. บริษัทในเครือ โกลว์ กรุ๊ป ธุรกิจหลักของกลุ่มบริษัทคือการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) รวมถึงการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า ไอน้ำ และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมให้แก่ลูกค้าอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

1) บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) (1) เป็นโรงไฟฟ้าแบบใช้พลังงานร่วมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง เริ่มเดินเครื่องเชิงพาณิชย์ในเดือนตุลาคม 2539 ตั้งอยู่ถนนไอ - 4 นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง กำลังผลิตรวม 150 เมกะวัตต์

2) บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) (2) เป็นโรงไฟฟ้าแบบใช้พลังงานร่วมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง เริ่มเดินเครื่องเชิงพาณิชย์ในเดือนตุลาคม 2539 ตั้งอยู่ถนนไอ - 4 นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง กำลังผลิตรวม 50 เมกะวัตต์

3) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 1 จำกัด (1) เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานร่วมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง โดยเริ่มต้นเดินเครื่องเชิงพาณิชย์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2541กระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้จะจำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และลูกค้าอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์น ซีบอร์ด ตั้งอยู่ซอย จี 2 นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง กำลังผลิตรวม 67.68 เมกะวัตต์

4) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 1 จำกัด (2) เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานร่วมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง โดยเริ่มต้นเดินเครื่องเชิงพาณิชย์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2541 จำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และลูกค้าอุตสาหกรรมใน นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์น ซีบอร์ด ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมตะวันออก ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง กำลังผลิตรวม 66.35 เมกะวัตต์

5) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 2 จำกัด (1) ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เริ่มต้นจำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อปี 2541 วัตถุดิบในการผลิตใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 70 เมกะวัตต์

6) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 2 จำกัด (2) ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เริ่มต้นจำหน่ายไฟฟ้าให้กับ กฟผ.เมื่อปี 2541 วัตถุดิบในการผลิตใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 70 เมกะวัตต์

7) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 3 จำกัด (1) ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เริ่มต้นจำหน่ายไฟฟ้าให้กับ กฟผ.เมื่อปี 2542 และ 2543 วัตถุดิบในการผลิตใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง และถ่านหิน กำลังผลิตรวม 160 เมกะวัตต์

8) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 3 จำกัด (2) ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เริ่มต้นจำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อปี 2542 และ 2543 ใช้ก๊าซธรรมชาติและถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 160 เมกะวัตต์

9) บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) (โครงการซีเอฟบี 3) ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง ดำเนินการเชิงพาณิชย์ในเดือนพฤศจิกายน 2553 จำหน่ายไฟฟ้าและไอน้ำให้แก่ลูกค้าอุตสาหกรรมของบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด กำลังการผลิตไฟฟ้า 85 เมกะวัตต์

10) บริษัท โกลว์ เอสพีพี 11 จำกัดหรือบริษัท ไทย เนชั่นแนล พาวเวอร์ จำกัด เดิม เริ่มก่อสร้างเมื่อปี 2542 ไฟฟ้าที่ผลิตได้ขายให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และอีกส่วนหนึ่งขายให้กับลูกค้าในเขตประกอบการอุตสาหกรรมสยามอีสเทิร์นอินดัสเตรียลพาร์ค ตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ใช้ก๊าซธรรมชาติ กำลังผลิตรวม 110 เมกะวัตต์

9. บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) จำหน่ายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ตั้งแต่ปี 2537 ตั้งอยู่ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ใช้ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันและถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 108 เมกะวัตต์

10. บริษัท อมตะ บีกริม เพาเวอร์ จำกัด

1) บริษัท อมตะ บีกริม เพาเวอร์(ระยอง) 1 จำกัด โรงงานไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม กำลังผลิตรวม 123 เมกะวัตต์ ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2) บริษัท อมตะ บีกริม เพาเวอร์(ระยอง) 2 จำกัด โรงงานไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม กำลังผลิตรวม 124 เมกะวัตต์ ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

11. บริษัท กัลฟ์ จำกัด

1) บริษัท กัลฟ์ พีดี จำกัด ตั้งอยู่ภายในสวนอุตสาหกรรมโรจนะระยอง 2 อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงกำลังผลิตรวม 460 เมกะวัตต์

2) โรงไฟฟ้าตาสิทธิ์ แล้วเสร็จวันที่ 31 ตุลาคม 2560 ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง ใช้ระบบโคเจนเนอรเรชั่น (Cogeneration) จ่ายไฟฟ้าเข้าสู่ระบบเชิงพาณิชย์ให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กำลังผลิตรวม 129.9 เมกะวัตต์

3) บริษัท กัลฟ์ เจพี เอ็นแอลแอล จำกัด ตั้งอยู่ในเขตประกอบอุตสาหกรรมเหมราช ระยอง อินดัสเตรียล แลนด์ อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

12. โรงไฟฟ้าในเครือบริษัท บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน) หรือ GPSC มีจำนวน 3 โรงงาน

1) โรงผลิตสาธารณูปโภค 1 ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด) จังหวัดระยอง เป็นโรงไฟฟ้าโคเจนเนอเรชั่นที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง จำหน่ายไฟฟ้า ไอน้ำและน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมให้กับลูกค้าอุตสาหกรรมเป็นหลัก และจำหน่ายไฟฟ้าส่วนเกินให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) โดยเริ่มทยอยดำเนินการเชิงพาณิชย์ตั้งแต่ปี 2549 ผลิตไฟฟ้าได้ 226 เมกะวัตต์ ไอน้ำ 890 ตันต่อชั่วโมง

2) โรงผลิตสาธารณูปโภค 2 ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับนิคมอุตสาหกรรมอาร์ไอแอล โรงไฟฟ้าระบบโคเจนเนอเรชั่น (Cogeneration Power Plant) ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง จำหน่ายไฟฟ้า ไอน้ำ และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมให้กับลูกค้าอุตสาหกรรมเป็นหลัก และจำหน่ายไฟฟ้าส่วนเกินให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ทั้งนี้ เริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ตั้งแต่ปี 2551 ผลิตไฟฟ้าได้ 113 เมกะวัตต์ ไอน้ำ 170 ตันต่อชั่วโมง

3) บริษัท ไออาร์พีซี คลีนพาวเวอร์ จำกัด ระยะที่ 1 (IRPC-CP) เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน (SPP) ภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กในรูปแบบ Firm จำนวน 2 สัญญา สัญญาละ 90 เมกะวัตต์ รวมเป็น 180 เมกะวัตต์ ให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ดำเนินการเชิงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560

13. บริษัท สยามเพาเวอร์ เจนเนอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ถนนทางหลวงหมายเลข 3143 ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลิตไฟฟ้าได้ 450 เมกกะวัตต์ ผลิตไอน้ำได้ ปีละ 148,920 ตัน

2) การประปา

ความต้องการระบบประปาในจังหวัดระยองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สอดรับกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมือง มีสำนักงานประปาภูมิภาค จำนวน 3 สาขา ดังนี้

1.การประปาส่วนภูมิภาสาขาระยอง มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 80,176 ราย กำลังผลิตที่ใช้งาน 69,330 ลบ.ม./วัน ปริมาณน้ำผลิต 2,143,243 ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำผลิตจ่าย 2,123,443 ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำจำหน่าย 1,561,495 ลบ.ม./เดือน

2.การประปาส่วนภูมิภาสาขาบ้านฉาง จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 69,751 ราย กำลังผลิตที่ใช้งาน 70,283 ลบ.ม./วัน ปริมาณน้ำผลิต 2,178,666 ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำผลิตจ่าย 2,178,666 ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำจำหน่าย 1,664,816 ลบ.ม./เดือน

3.การประปาส่วนภูมิภาสาขาปากน้ำประแสร์ จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 15,288 ราย กำลังผลิตที่ใช้งาน 23,385 ลบ.ม./วัน ปริมาณน้ำผลิต 538,734 ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำผลิตจ่าย 497,692 ลบ.ม./เดือน ปริมาณน้ำจำหน่าย 377,488 ลบ.ม./เดือน

ในด้านการบริหารจัดการน้ำภาคเอกชน จำนวน 2 บริษัท คือ

1. บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) ตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมในการบริหารจัดการน้ำดิบผ่านท่อส่งน้ำขนาดใหญ่ให้แก่ภาคอุตสาหกรรมและการอุปโภคและบริโภคในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีการวางท่อเชื่อมโยง แหล่งน้ำสำคัญในจังหวัดระยอง ได้แก่

อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ และอ่างเก็บน้ำประแสร์ โดยได้ลงทุนวางระบบน้ำให้เป็นโครงข่ายท่อน้ำ หรือ Water Grid ที่มีความยาวกว่า 491.8 กิโลเมตร

2. บริษัท ยูนิเวอร์แซล ยูทีลิตี้ส์ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทในเครือของบริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 รับผิดชอบจ่ายน้ำในเขตเมืองระยอง

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลสถิติการประปาจำแนกเป็นรายอำเภอ ปี 2562 -2563

รายการ	ปี 2562			ปี 2563		
	กำลังผลิต (ลบ.ม.)	ผลิตได้ (ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	กำลังผลิต (ลบ.ม.)	ผลิตได้ (ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)
อำเภอ	**1,331,060**	**52,362,204**	**153,085**	**30,664,400**	**53,106,070**	**146,882**
เมืองระยอง	30,660	24,995,545	74,563			75,687
บ้านค่าย		-	2,866	30,660,000	23,005,580	2,907
บ้านฉาง	1,600	12,881,924	61,508	1,600	14,124,226	68,288
แกลง	1,296,000	1,296,000	14,148			
วังจันทร์	-	-	-			
ปลวกแดง	800.00	1,120,693	-	800	4,564,406	
เขาชะเมา	-	-	-			
นิคมพัฒนา	2,000	12,068,042	-	2,000	11,411,858	

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคเขต 1 ธันวาคม 2563

ปี 2562 มีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม 153,085 ราย กำลังผลิตรวม 1,331,060.00 ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่ผลิตได้จำนวน 52,362,204.00 ลูกบาศก์เมตร

ปี 2563 มีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม 146,882 ราย กำลังผลิตรวม 30,664,400 ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่ผลิตได้จำนวน 53,106,060 ลูกบาศก์เมตร

การผลิตส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอบ้านค่าย เนื่องจากมีแหล่งน้ำที่ใช้ในการทำน้ำประปาอยู่บริเวณใกล้เคียง เช่น แม่น้ำระยอง อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ เป็นต้น และเป็นแหล่งผลิตน้ำประปาจ่ายในพื้นที่เมืองระยอง ทั้งนี้ ปริมาณความต้องการน้ำประปาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีการขยายเขตการจำหน่ายประปาในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอวังจันทร์ และปรับปรุงระบบในพื้นที่อำเภอเมืองระยอง

3) การสื่อสาร

ด้านการสื่อสาร โทรศัพท์พื้นฐาน มีผู้สัมปทานหลักคือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) มีเลขหมายโทรศัพท์รวม 24,589 เลขหมาย เลขหมายส่วนใหญ่ในในการทำธุรกิจ และ

สถานที่ราชการ ส่วนโทรศัพท์สาธารณะเหลือเพียง 790 เครื่อง ทั้งสองชนิดมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเข้ามาของโทรศัพท์มือถือ และเทคโนโลยีการสื่อสารด้านอื่นๆ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ที่ให้บริการ พ.ศ. 2560-2563

การบริการโทรศัพท์	2560	2561	2562	2563
รวม	56,388	50,551	30,137	25,379
โทรศัพท์ประจำที่	54,257	48,329	28,850	24,589
โทรศัพท์สาธารณะ	2,131	2,222	1,287	790

ที่มา : บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ มีปริมาณเพิ่มขึ้นในทุกประเภทอย่างรวดเร็วตามตารางที่ 9 โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 68.30 โทรศัพท์มือถือมีผู้ใช้ร้อยละ 87.64

ตารางที่ 9 แสดงประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ พ.ศ. 2561 – 2563

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	จำนวน			ร้อยละ		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
การใช้คอมพิวเตอร์	841,711	851,597	862,141	100.00	100.00	100.00
ใช้	223,125	207,808	266,810	26.51	24.40	30.95
ไม่ใช้	618,586	643,789	595,331	73.49	75.60	69.05
การใช้อินเทอร์เน็ต	841,711	851,597	862,141	100.00	100.00	100.00
ใช้	590,840	658,131	743,463	70.20	77.28	86.23
ไม่ใช้	250,871	193,466	118,678	29.80	22.72	13.77
การมีโทรศัพท์มือถือ			862,141			100.00
มี			836,510			97.03
ไม่มี			25,631			2.97

ที่มา : สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปี 2561 มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 223,125 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.51 ของประชากรทั้งหมด มีผู้ใช้อินเตอร์เนต จำนวน 590,840 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.20 ของประชากร

ปี 2562 มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 207,808 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.40 ของประชากรทั้งหมด มีผู้ใช้อินเตอร์เนต จำนวน 658,131 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.28 ของประชากรทั้งหมด

ปี 2563 มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 266,810 ราย คิดเป็นร้อย 30.95 ของประชากรทั้งหมด มีผู้ใช้อินเตอร์เนต จำนวน 743,463 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.23 ของประชากรทั้งหมด และประชากรร้อยละ 97.03 มีโทรศัพท์มือถือใช้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้ใช้คอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นในแต่ละปี แต่ในปี 2561 เริ่มลดลง เนื่องจากใช้อุปกรณ์อื่นทดแทน เช่น โทรศัพท์มือถือ ส่วนผู้ใช้อินเตอร์เนต เพิ่มขึ้นในแต่ละปีอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมอินเตอร์เนตชุมชนและการเพิ่มขึ้นของโทรศัพท์มือถือ และมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แสดงให้เห็นการเข้าถึงของประชาชน และโทรศัพท์มือถือมีจำนวนมากในท้องตลาด มีการแข่งขันสูง มีราคาถูกลงมาก สามารถหาซื้อได้โดยง่าย

4) การคมนาคมขนส่ง

(1) ทางบก

ระบบการคมนาคมทางบกเป็นระบบที่สำคัญที่สุดของจังหวัดโดยเฉพาะในพื้นที่อุตสาหกรรม เพราะเป็นตัวเชื่อมการติดต่อทั้งทางเรือและทางรถไฟ มีการตัดถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดเข้าสู่อำเภอ ตำบลและหมู่บ้านทำให้การสัญจรและการขนส่งสินค้ามีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ถนนสำคัญที่สามารถเดินทางเข้าสู่จังหวัดระยองได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สายเก่า) เป็นเส้นทางจากรุงเทพฯ ผ่านบางปู-อำเภอบางปะกง-บางแสน ศรีราชา-พัทยา-หาดจอมเทียม-สัตหีบ-บ้านฉางจนถึงอำเภอเมืองระยอง รวมระยะทางทั้งสิ้น 220 กิโลเมตรเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าและวัตถุดิบจากภาคต่างๆ ที่จะมายังจังหวัดระยอง ปัจจุบันสภาพการจราจรแออัด ผิวจราจร 4 ช่องทาง 6 ช่องทาง และ 8 ช่องทางตามสภาพพื้นที่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนบางนา-ตราด) เป็นเส้นทางที่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก ทางหลวงสายนี้จะเริ่มต้นตรงจุดทางด่วนด่านเฉลิมนคร บางนาผ่านบางพลี-บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการและเชื่อมทางหลวงหมายเลข 3 ที่ กม.ที่ 70 อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นผู้ใช้รถจะผ่านเส้นทางเดียวกับเส้นทางที่ 1 รวมระยะทาง 220 กิโลเมตร ผิวจราจร 4 ช่องทาง 6 ช่องทาง และ 8 ช่องทางตามสภาพพื้นที่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (บายพาส 36) เริ่มต้นที่ กม.140 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีต่อไปยังจังหวัดระยองด้วยระยะทางเพียง 70 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 210 กิโลเมตร ผิวจราจรได้รับการขยายเป็น 6 ช่องทางจราจรแล้วในปัจจุบัน

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 344 (สายบ้านบึง-แกลง) จุดเริ่มต้นที่จังหวัดชลบุรีผ่านอำเภอบ้านบึง-หนองใหญ่-อำเภอวังจันทร์และสิ้นสุดที่อำเภอแกลง ระยะทาง 100 กิโลเมตร ผิวจราจร 4 ช่องทาง เหมาะสำหรับผู้ที่จะเดินทางมายังอำเภอแกลงหรือเดินทางไปยังจันทบุรีหรือตราด

- ทางหลวงหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์) เริ่มต้นที่ถนนพัฒนาการ เขตประเวศ กรุงเทพฯ สิ้นสุดที่ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง ระยะทาง 135 กิโลเมตร จากนั้น

1. ใช้ทางหลวงหมายเลข 36 ระยะทางอีก 40 กิโลเมตร จะถึงจังหวัดระยอง รวมระยะทาง 175 กิโลเมตร ในปี 2562

2. ใช้ช่วงต่อทางหลวงหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์) ช่วงจากพัทยามายังที่อำเภอบ้านฉาง ระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร

- การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางมีรถปรับอากาศกรุงเทพฯ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเพชรบูรณ์และสายใต้ไปยังเกาะสมุย

ยอดรวมรถจดทะเบียนใหม่ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 จำแนกตามประเภทรถ ปี 2563 รวมทั้งสิ้น 46,970 คัน รถจักรยานยนต์มีจำนวนการจดทะเบียนมากที่สุด จำนวน 32,819 คัน รองลงมาคือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน จำนวน 9,611 คัน และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล จำนวน 3,894 คัน ตามลำดับ ส่วนประเภทรถที่มีจำนวนในการจดทะเบียนน้อยที่สุดได้แก่ รถจักรยานยนต์สาธารณะ จำนวน 11 คัน ทั้งนี้ ในปี 2563 เปรียบเทียบในปี 2559-2562 มีสถิติการจดทะเบียนทุกประเภทลดลงในเกือบทุกรายการ ทั้งนี้ เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID-19) ทำให้กำลังซื้อลดลง

ตารางที่ 10 แสดงรถจดทะเบียนใหม่ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 จำแนกตามประเภทรถ พ.ศ. 2559 - 2563

ประเภทรถ	2559	2560	2561	2562	2563
รวมยอด	**58,725**	**58,223**	**62,513**	**59,047**	**46,970**
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน	9,439	10,881	12,662	12,943	9,611
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน	75	117	110	91	197
รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล	3,873	4,013	4,117	4,510	3,894
รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล	-	-	-	-	-
รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด	-	-	-	-	-
รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน	-	-	-	-	-
รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง	-	-	-	-	-
รถยนต์รับจ้างสามล้อ		-	-	-	-
รถยนต์บริการธุรกิจ	-	-	-	-	-
รถยนต์บริการทัศนาจร	-	-	-	-	-
รถยนต์บริการให้เช่า	-	-	-	-	-
รถจักรยานยนต์	45,025	42,875	45,202	41,035	32,819
รถแทรกเตอร์	284	295	379	429	416
รถบดถนน	7	9	7	13	22
รถใช้งานเกษตรกรรม	-	-	-	-	-
รถพ่วง	-	-	-	-	-
รถจักรยานยนต์สาธารณะ	22	33	36	25	11

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดระยอง ณ ธันวาคม 2563

จำนวนรถเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน ส่วนรถประเภทอื่นมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายของจังหวัดใน

การรณรงค์ให้ผู้ใช้รถทุกประเภทจดทะเบียนรถยนต์ที่จังหวัดระยอง เพื่อนำรายได้จากภาษีมาพัฒนาจังหวัด และการรณรงค์ย้ายทะเบียนบ้านมาจังหวัดระยอง

(2) ทางรถไฟ

มีเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังถึงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นเส้นทางที่ใช้ขนส่งวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์และสินค้าของโรงงานในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง แต่ไม่นิยมใช้บริการเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงและระยะทางไม่ไกล ในอนาคตจะเปลี่ยนสภาพเป็นรถไฟความเร็วสูงและรถไฟทางคู่

(3) ทางอากาศ

สนามบินอู่ตะเภา ภายในมีท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง พัทยา ตั้งอยู่พื้นที่ตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ห่างจากจังหวัดระยองประมาณ 30 กิโลเมตรและห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 190 กิโลเมตร เป็นท่าอากาศยานภายใต้การดูแลของกองทัพเรือ ภายหลังเหตุการณ์ปิดสนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมือง และการเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รัฐบาลได้เห็นความจำเป็นในการเพิ่มศักยภาพในการรองรับผู้โดยสาร จึงได้จัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดสร้างอาคารผู้โดยสารหลังใหม่ สนามบินอู่ตะเภาฯ สามารถรองรับเครื่องบินขนาดใหญ่ได้ ขณะนี้มีสายการบินที่เปิดบริการหลัก

1. สายการบินแอร์เอเซีย มีเส้นทางบินประเทศประกอบด้วย เชียงใหม่ ภูเก็ต หาดใหญ่ อุดรธานี และขอนแก่น เส้นทางบินระหว่างประเทศ ประกอบด้วย GUIYANG HAIKOU

2. สายการบินบางกอกแอร์เวย์ เส้นทางบินในประเทศประกอบด้วย ภูเก็ต และเกาะสมุย

3. สายการบินไลอ้อน แอร์ เส้นทางบินระหว่างประเทศ เส้นทางเชียงใหม่ เส้นทางบินระหว่างประเทศ คือ SHIJIAZHUANG

4. สายการบินอื่นๆ เช่น DONGHAI AIRLINES TUI AIRWAYS ROYAL FLIGHT AZUR AIR QATAR AIRWAY เป็นต้น และในอนาคต จะมีสายการบินเปิดเส้นทางการบินทั้งในและนอกประเทศอีกจำนวนมาก เพื่อรองรับการพัฒนาสู่การเมืองเมืองมหานครการบินของรัฐบาล

ตารางที่ 11 แสดงสถิติการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ ณ สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง พัทยา พ.ศ. 2558 – 2563

เดือน	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ตุลาคม	6,646	15,779	55,779	153,561	117,993	128,261
พฤศจิกายน	8,888	21,826	48,794	189,123	136,508	160,995
ธันวาคม	13,698	55,891	59,703	210,284	159,928	176,316
มกราคม	23,061	59,881	65,603	215,810	174,440	206,587
กุมภาพันธ์	19,965	76,309	66,023	224,031	170,782	150,225
มีนาคม	13,986	79,673	126,689	217,520	176,730	100,334

เดือน	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
เมษายน	16,750	66,291	133,529	164,649	139,185	991
พฤษภาคม	17,155	65,227	97,519	133,119	120,877	779
มิถุนายน	7,291	61,667	89,273	123,526	110,962	1,701
กรกฎาคม	15,460	75,277	108,442	129,846	121,737	9,730
สิงหาคม	18,704	80,008	110,339	128,085	127,670	14,598
กันยายน	15,516	55,237	98,290	105,809	108,134	22428
รวม	**177,120**	**713,066**	**1,059,983**	**1,995,363**	**1,664,946**	**972,095**

ที่มา : การท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง พัทยา 2564

ข้อมูลสถิติผู้โดยสารของสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง พัทยา ตั้งแต่ปี 2558 – 2563 เป็นต้นมา พบว่ามีจำนวนผู้โดยสารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งผู้โดยสารขาเข้าและผู้โดยสารขาออก เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาเป็นสนามบินพาณิชย์แห่งที่ 3 เริ่มเป็นรูปธรรม มีสายการบินเปิดให้บริการมากขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา แสดงให้เห็นถึงนโยบายการพัฒนาสนามบินฯ ของรัฐบาล มีผลทำให้มีจำนวนเที่ยวบิน และผู้โดยสารเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด แต่ทั้งนี้ในปี 2563 มีจำนวนผู้โดยสารลดลงมาก เนื่องจากมีการปิดเส้นทางการบินอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) ต่อเนื่องมาจนถึงปี 2564

(4) ทางน้ำ

มีท่าเรือน้ำลึกที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดเพื่อรองรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการขนส่งที่เกิดขึ้นตามแผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุด เปิดบริการให้แก่ผู้ประกอบการทั้งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ

1) ท่าเทียบเรือสาธารณะ

(1) ท่าเทียบเรือทั่วไป

บริษัท ไทยพรอสเพอริตี้ เทอร์มินอล จำกัด(TPT) มีพื้นที่ระยะที่ 1 ทั้งหมด 49-3-70 ไร่ มีความยาวหน้าท่า 330 เมตร รับสินค้าได้ 20,000 ตัน/ลำเรือและ 150 เมตร สำหรับเรือเล็ก

(2) ท่าเทียบเรือสินค้าเหลว

บริษัท ไทยแท้งค์เทอร์มินัลจำกัด จำกัด (TTT) มีพื้นที่ระยะที่ 1ทั้งหมด 181-2-87.7 ไร่ มีความยาวหน้าท่า 680 เมตร รับสินค้าได้ 45,000 ตัน/ลำเรือ

2) ท่าเรือเฉพาะกิจ ผู้ลงทุนท่าเทียบเรือเฉพาะกิจมีทั้งสิน 10 ราย ประกอบด้วย

(1) บริษัท ปุ๋ยเอ็นเอฟซี จำกัด National Fertilizer Co., Ltd (NFC

(2) ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด Maptaphut Industrial Terminal (MIT)

(3) บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)

(4) บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด(มหาชน)

(5) บริษัท มาบตาพุด แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด

(6) บริษัท โกลว์ เอสพีพี3 จำกัด

(7) บริษัท บีแอลซีพี เพาเวอร์ จำกัด

(8) บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด

(9) บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด

(10) บริษัท ระยองเทอร์มินัล จำกัด

3) ท่าเรือ ไออาร์พีซี ให้บริการเทียบเรือเพื่อขนถ่ายสินค้า พร้อมสิ่งอำนวย ความสะดวก ความยาวประมาณ 1,623 เมตร ประกอบด้วยท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ 6 ท่า สามารถรับเรือได้ตั้งแต่ขนาด 1,000 – 250,000 ตัน

ในส่วนของท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว เป็นท่าเรือขนาดเล็ก อยู่ในเขตเทศบาลตำบลเพ เช่น ท่าเรือนวลทิพย์ ท่าเรือศรีบ้านเพ ท่าเรือเทศบาลตำบลเพ ท่าเรือโชคกฤษดา ท่าเรืออุทยาน-แห่งชาติเขาแหลมหญ้า–หมู่เกาะเสม็ด เป็นต้น

(6) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่เชื่อมโยง

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายดำเนินโครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่ โครงการสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ และดำเนินการในพื้นที่จังหวัดระยอง ประกอบด้วย

(1) เมืองการบินตะวันออก

เพื่อเป็นสนามบินนานาชาติหลักแห่งที่ 3 ของประเทศไทยและธุรกิจต่อเนื่อง ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง และพื้นที่โดยรอบประมาณ 6,500 ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดระยอง ปัจจุบันท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา มีทางวิ่ง 1 ทางวิ่ง ขนาดมาตรฐานยาว 3,500 เมตร กว้าง 60 เมตร และมี 52 หลุมจอด และอยู่ระหว่างการทำทางวิ่งที่ 2 ซึ่งหากใช้ทางวิ่งนี้เต็มศักยภาพ จะสามารถรองรับปริมาณผู้โดยสารได้ 20 ล้านคนต่อปี อาคารผู้โดยสารหลังที่ 1 รองรับผู้โดยสารทั้งในและระหว่างประเทศประมาณ 700,000 คนต่อปี และหลังจากอาคารผู้โดยสารหลังที่ 2 มีขีดความสามารถในการรองรับผู้โดยสารได้ประมาณ 3 ล้านคนต่อปี ทั้งนี้จะมีการลงทุนดำเนินการ

1.ทางวิ่งที่ 2 ทางขับ และระบบที่เกี่ยวข้อง

2. ศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน (MRO Complex 500 ไร่)

3. ศูนย์ฝึกอบรมบุคลากร

4.อาคารผู้โดยสารหลังที่ 3 (Passenger Terminal Building)

5. ศูนย์การขนส่งภาคพื้น (Ground Transportion Centre)

6. ศูนย์ธุรกิจการค้า (Commercial Gateway)

7. เขตประกอบการเสรี (Cargo Viillage or Free Trading) และธุรกิจเกี่ยวเนื่อง

นอกจากนั้นยังได้มีการศึกษาที่จะพัฒนาพื้นที่บริเวณโดยรอบ ดังนี้

1) เมืองการบินภาคตะวันออก 6,500 ไร่ บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

2) เขตชั้นใน มหานครการบินภาคตะวันออก 10 กิโลเมตร รอบท่าอากาศยาน (ประมาณ 140,000 ไร่) โดยครอบคลุมชุมชนสำคัญ ได้แก่ สัตหีบและบ้านฉาง

3) เขตชั้นกลาง มหานครการบินภาคตะวันออก 30 กิโลเมตร จากท่าอากาศยาน (เมืองพัทยา ถึง เมืองระยอง) ซึ่งสามารถเดินทางได้ด้วยรถไฟความเร็วสูง 17-19 นาที และ ถนน ไม่เกิน 40 นาที โดยครอบคลุมชุมชนสำคัญ ได้แก่ เมืองพัทยา เมืองระยอง แหลมฉบัง

4) เขตชั้นนอก มหานครการบินภาคตะวันออก 60 กิโลเมตร จากท่าอากาศยาน (จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง) ซึ่งสามารถเดินทางได้ด้วยรถไฟความเร็วสูง 30 -35 นาที และ ถนน ไม่เกิน 60 นาที โดยครอบคลุมชุมชนสำคัญ ได้แก่ ศรีราชา บ้านค่าย บ้านบึง

<u>มีกิจกรรมหลักที่จะดำเนินการ 6 กลุ่ม</u> คือ

- กลุ่มอาคารผู้โดยสารและศูนย์ธุรกิจการค้า (Commercial Gateway) อาคารผู้โดยสารขยายเป็น 3 ระยะคือ 15-30-60 ล้านคนต่อปี ในระยะ 5-10-15 ปีตามลำดับ โรงแรม ห้างสรรพสินค้า อาคารสำนักงาน กลุ่มธุรกิจบันเทิง เชื่อมต่อด้วย สถานีรถไฟความเร็วสูงอยู่ชั้นใต้ดินของอาคารผู้โดยสาร และ ทางด่วนเชื่อมถนนภายนอกกับอาคารผู้โดยสาร
- กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมอากาศยาน ประกอบด้วยเขตการค้าเสรี (free trade zone) เพื่อประกอบการค้าและอุตสาหกรรม กลุ่มธุรกิจคาร์โก กลุ่มธุรกิจซ่อมอากาศยาน
- ศูนย์ฝึกอบรมบุคคลการอากาศยาน และธุรกิจขนส่งสินค้าทางอากาศและโลจิสติกส์ (Air Cargo)
- กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
- ศูนย์การแพทย์เฉพาะด้าน
- ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ

รูปที่ 4 แสดงแผนการพัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก

การพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

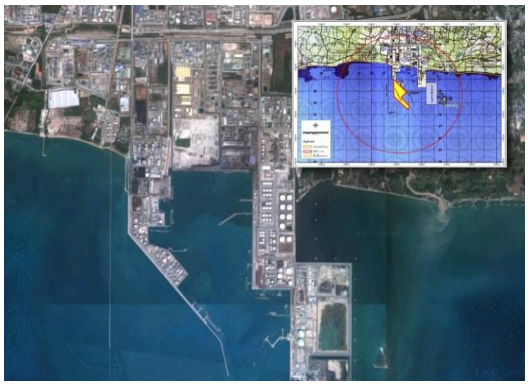
ระยะที่ 1 (พ.ศ.2560-2564) จัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานในประเทศไทย เพิ่มจำนวนผู้ประกอบการและประเภทของการผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมอากาศยาน สร้างบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรการผลิตช่างและวิศวกรอากาศยาน

ระยะที่ 2 (พ.ศ.2565-2569) จัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อการซ่อมบำรุงภายในประเทศ จัดกลุ่มอุตสาหกรรม (คลัสเตอร์) ให้ครบทุกประเภทอุตสาหกรรมอากาศยานตามแผนธุรกิจ และสร้างช่างเทคนิควมทั้งวิศวกรอากาศยานให้เพียงพอต่อความต้องการ

ระยะที่ 3 (พ.ศ.2570-2575) จัดตั้ง Aeropolis เพื่อรองรับการซ่อมบำรุงเครื่องบินของภูมิภาค ยกระดับความสามารถในการผลิตอุตสาหกรรมอากาศยานเข้าสู่ Tier 2 (Design& Build) และการพัฒนาบุคลากรด้านการบินจนสามารถเข้าสู่การเป็น Research & Institutions

การดำเนินการข้างตัน จะสร้างรายได้สู่ชุมชนควบคู่กับการพัฒนายกระดับการบริการ เช่น สถานศึกษา สถานพยาบาล ประเทศไทยจะมีศูนย์รวมกลุ่มอุตสาหกรรมอากาศยานเป็นฐานอุตสาหกรรมการบินที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ และเชื่อมโยงกับภูมิภาค เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีอุตสาหกรรมการบินและธุรกิจการบิน สร้างงานสร้างรายได้สูงแก่ชุมชน

(2) ท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ 3 การพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขนส่งทางน้ำสนับสนุนภาคอุตสาหกรรม และรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก โดยจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่มความจุในการขนถ่ายก๊าซธรรมชาติและสินค้าเหลว ให้บริการรูปแบบท่าเทียบเรือสาธารณะ

รูปที่ 5 แสดงผังท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดระยะที่ 3

โครงการตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง มีเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่หน้าท่า 550 ไร่ และพื้นที่หลังท่า 450 ไร่ ความยาวหน้าท่ารวมกัน 2,229 เมตร

ขอบเขตของโครงการฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่

1) งานโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ได้แก่ การขุดลอกและถมทะเล พื้นที่ 1,000 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ 550 ไร่ และพื้นที่เก็บกักตะกอน 450 ไร่ การขุดลอกร่องน้ำและแอ่งกลับเรือกว้าง 520 เมตร ลึก 16 เมตร การ ก่อสร้างเขื่อนกันคลื่น การก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน การติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมการเดินเรือ และท่าเทียบ เรือบริการ

2) งานก่อสร้างท่าเทียบเรือ (Superstructure) ได้แก่ การก่อสร้างท่าเทียบเรือ 2 ส่วน และพื้นที่คลังสินค้าและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง พร้อมงานติดตั้งอุปกรณ์ และบริหารจัดการท่าเรือ คือ

• ท่าเทียบเรือขนถ่ายสินค้าเหลว 2 ท่า ความยาวหน้าท่าประมาณ 800 เมตร พื้นที่ ประกอบการ 200 ไร่

• ท่าเทียบเรือก๊าซ 3 ท่า ความยาวหน้าท่า 1,400 เมตร พื้นที่ 200 ไร่

• คลังสินค้าและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับก๊าซธรรมชาติ พื้นที่ประกอบการ 150 ไร่

การลงทุนก่อสร้างท่าเทียบเรือและส่วนที่เกี่ยวข้อง จะดำเนินการในรูปแบบโครงการ ร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชน หรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน (PPP) ในลักษณะ Build-Transfer-Operate (BTO) ระยะเวลาของสัญญาประมาณ 30 ปี แบ่งตามพื้นที่สัมปทานได้ดังนี้

• ท่าเทียบเรือก๊าซ รองรับปริมาณการขนถ่ายก๊าซได้ 10 ล้านตันต่อปี คาดว่าจะเริ่ม ก่อสร้างในปี 2565 และเปิดให้บริการได้ภายในปี 2568

• ท่าเทียบเรือสินค้าเหลว รองรับปริมาณขนถ่ายสินค้าเหลวได้ 4 ล้านตันต่อปี คาดว่า จะเริ่มก่อสร้างในปี 2565 และเปิดให้บริการได้ภายในปี 2568

(3) โครงข่ายขนส่งทางบก ในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีโครงข่ายถนนค่อนข้างสมบูรณ์

3.1 ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง(มอเตอร์เวย์) หมายเลข 7 สายกรุงเทพฯ – บ้านฉาง ช่วงพัทยา มาบตาพุด ระยะทาง 31 กม. เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2559 แล้วเสร็จในปี 2563 ซึ่งมีการก่อสร้างถนนโครงข่ายเชื่อมต่อกับทางหลวงหมายเลข 3 บริเวณตำบลบ้านอำเภอ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ระยะทาง 7.856 กิโลเมตร

3.2 แผนการดำเนินการถนนสายหลัก

งบประมาณ ปี 2561

1) ขยาย 4 เป็น 6 ช่องจราจร ถนนหมายเลข 36 ช่วงกระทิงลาย-ระยอง

2) ขยาย 4 เป็น ช่องจราจรถนนหมายเลข 363 ศูนย์ราชการฯ - นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

3) บูรณะทางเดิมถนนหมายเลข 344 อ.บ้านบึง อ.แกลง บ.หนองเสือช้าง – อ.แกลง

งบประมาณปี 2562

1) ขยายถนนสาย 2015 แยกสาย 36 - สาย 331 อ.ปลวกแดง จ.ระยอง (นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ - นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ดออกสู่สาย 331 ขนาด 4 ช่องจราจร)

2) ขยายช่องทางจราจรสาย 3376 (แยกขนำไร่ – บ้านฉาง) จาก 2 เป็น 6 ช่องจราจร

3) ขยายช่องทางหมายเลข 3191 ช่วงมาบตาพุด- นิคมพัฒนาจาก 4 เป็น 6 ช่องจราจร

งบประมาณปี 2563

1) ขยายทางหลวงหมายเลข 3 ตอนบ้านฉาง-ระยอง จาก 4 เป็น 8 ช่องจราจร

2) ขยายช่องจราจรสายบ้านค่าย – วังจันทร์ เป็น 4 ช่องจราจร เชื่อมต่อ EECi

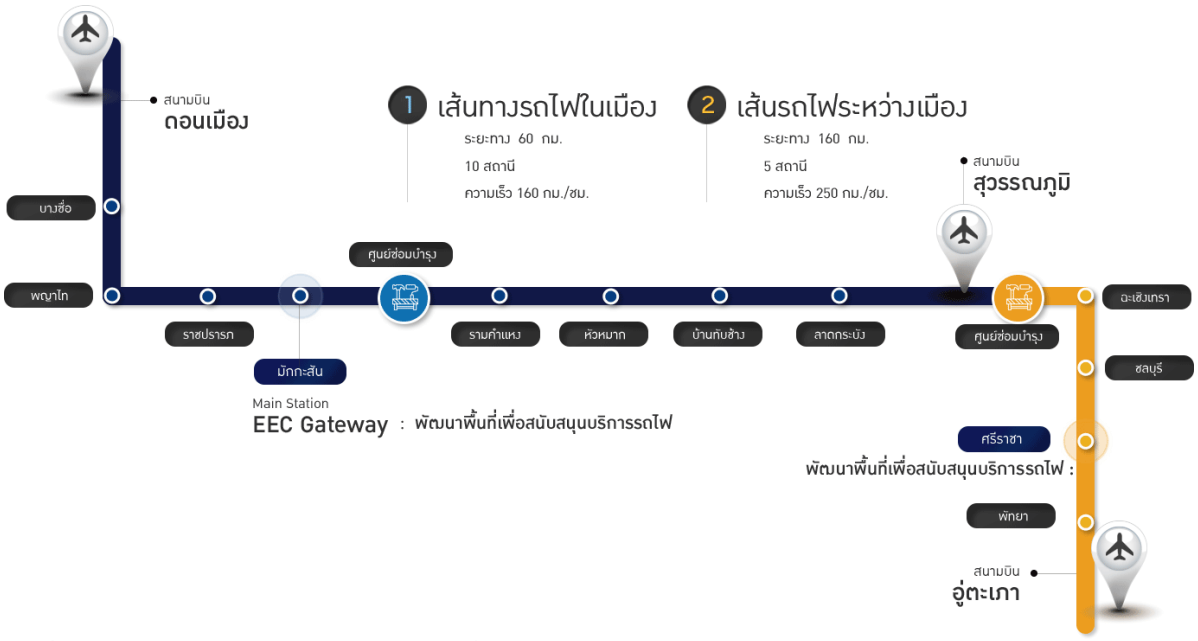
โครงการส่วนใหญ่แล้วเสร็จ เมื่อโครงการทั้งหมดแล้วเสร็จจะเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งระหว่างภาคกลางกับภาคตะวันออกได้อย่างสมบูรณ์ นับเป็นเส้นทางสายหลักที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทั้งในภาคธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว ด้วยแนวเส้นทางที่สามารถรองรับการเดินทางและการขนส่งสินค้าในภาคตะวันออกไปยังทั่วทุกภูมิภาค เชื่อมโยงกับท่าเรือแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ

(4) รถไฟฟ้าความเร็วสูง เชื่อม 3 สนามบิน

เป็นโครงสร้างพื้นฐานหลักในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งทำให้การเดินทางและขนส่งระหว่างจังหวัดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกรวมถึงจังหวัดหรือภูมิภาคอื่นๆที่เกี่ยวข้อง สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น สามารถลดระยะเวลาและต้นทุนในการเดินทางเมื่อเทียบกับการเดินทางรูปแบบอื่น โครงการเชื่อมต่อ 3 ท่าอากาศยานในเขตกรุงเทพมหานครและเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คือ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานอู่ตะเภา ทำให้ผู้โดยสารสามารถเดินทางระหว่างท่าอากาศยานเข้าสู่ เขตเมืองและเขตธุรกิจได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

โครงการนี้จะส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ลดมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อมและลดอุบัติเหตุบนถนน เนื่องจากรถไฟความเร็วสูงเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีระบบควบคุมที่มีความปลอดภัยสูง จึงมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้น้อยมาก แนวเส้นทางดังกล่าวจะพาดผ่านพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ระยะทางรวมทั้งสิ้น 260 กิโลเมตร เป็นโครงการที่ใช้โครงสร้างและแนวเส้นทางการเดินรถเดิมของระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน (Airport Rail Link) ที่เปิดให้บริการอยู่ในปัจจุบัน โดยจะก่อสร้างทางรถไฟขนาด 1.435 เมตร (Standard Gauge) ส่วนต่อขยาย 2 ช่วง จากสถานีพญาไท ไปยังสนามบินดอนเมือง และจากสถานีลาดกระบัง ไปยังสนามบินอู่ตะเภา พร้อมเชื่อมเข้าออกสนามบิน โดยใช้เขตทางเดิมของการรถไฟฯ เป็นส่วนใหญ่ รวมระยะทาง 260 กม. การเดินรถในช่วงที่ผ่านกรุงเทพฯ ชั้นใน จะลดความเร็วลงมาที่ 160 กม./ชม. และจะวิ่ง

ด้วยความเร็วสูงสุด 250 กม./ชม. ในเขตนอกเมือง ประกอบไปด้วยสถานีรถไฟความเร็วสูงจำนวน 9 สถานี ได้แก่ สถานีดอนเมือง สถานีบางซื่อ สถานีมักกะสัน สถานีสุวรรณภูมิ สถานีฉะเชิงเทรา สถานีชลบุรี สถานีศรีราชา สถานีพัทยา สถานีอู่ตะเภา

รูปที่ 6 แสดงเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน

ประโยชน์จากโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน

1. มูลค่าผลประโยชน์ตอบแทนทางเศรษฐกิจต่อประเทศชาติ ไม่น้อยกว่า 350,000 ล้านบาท อันเกิดจากต้นทุนค่าโลจิสติกส์ที่ลดลง ความสูญเปล่าของค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงที่ลดลง รวมทั้งปัญหามลภาวะทางอากาศที่ลดลง และการใช้สนามบินอู่ตะเภาได้เต็มศักยภาพ

2. รัฐมีรายได้จากค่าเช่าที่ดิน ค่าสิทธิการใช้ประโยชน์รถไฟแอร์พอร์ตลิงก์ รายได้ค่าโดยสารหลังหมดสัญญาร่วมทุน และมีรายได้จากภาษี

3. รัฐได้ทรัพย์สินสิ่งก่อสร้าง ราง สถานี ตลอดจนอสังหาริมทรัพย์ที่มักกะสันทั้งหมด หลังสิ้นสุดสัญญาร่วมทุน คิดเป็นมูลค่ากว่า 273,000 ล้านบาท

4. ก่อเกิดการจ้างงานในการดำเนินโครงการ ตลอดจนกิจการเกี่ยวเนื่องไม่น้อยกว่า 120,000 อัตรา

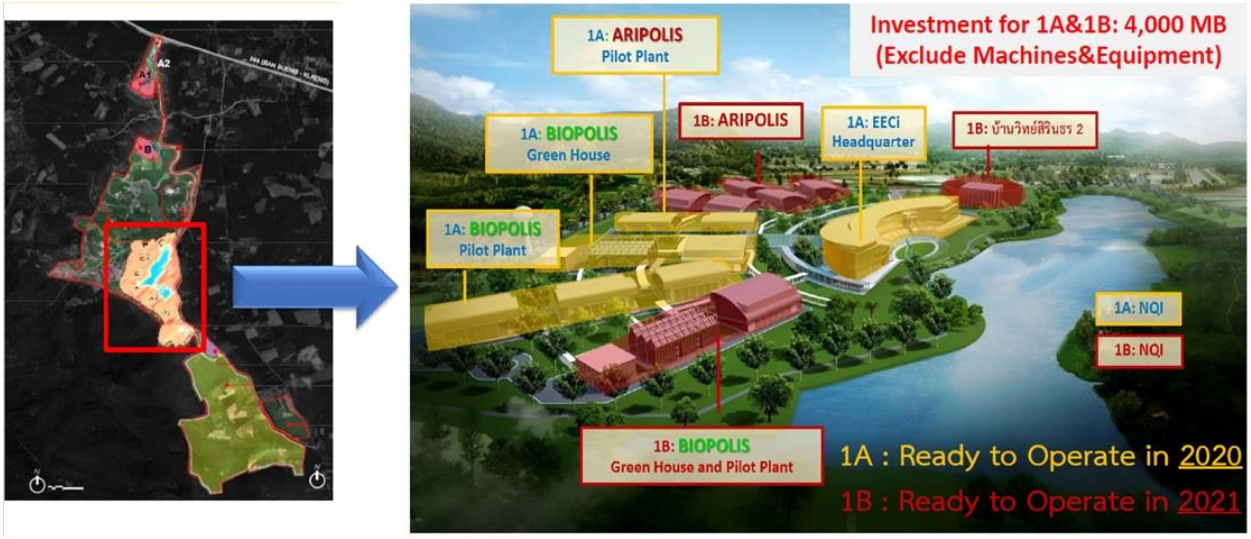
5.การขยายตัวอย่างสูงของโอกาสในการดำเนินธุรกิจ

6. คุณภาพชีวิตประชาชนที่ดีขึ้น จากความสะดวกคล่องตัวในการเดินทาง

ทั้งนี้ รถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน จะสามารถเชื่อมโยงกับการคมนาคมขนส่งทางถนน ทางเรือและทางอากาศได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น จึงเป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

(5) เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of innovation : EECi)

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 3,302 ไร่ บริเวณวังจันทร์วัลเล่ย์ อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง (บนพื้นที่ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)) เป็น “เขตส่งเสริม : เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”

รูปที่ 7 แสดงพื้นที่ก่อสร้างเขตนวัตกรรมพิเศษภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อต่อยอดไปสู่การใช้งานจริง (Translational Research)

2) ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับภาคอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนา 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ด้วยการยกระดับอุตสาหกรรมเดิมและสร้างอุตสาหกรรมใหม่ สร้างความเข้มแข็งให้อุตสาหกรรมในพื้นที่ควบคู่ไปกับการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับเป็นพื้นฐานรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมใหม่ ทั้งอุตสาหกรรมในระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและอุตสาหกรรมอื่นๆ ทั่วประเทศ

3) เชื่อมโยงเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างสังคมนวัตกรรมของประเทศ รองรับความต้องการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ในลักษณะบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐ ในลักษณะการทำงานร่วมแบบ Triple Helix และขยายผลต่อยอดไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในลักษณะการทำงานร่วมแบบ Quadruple Helix

โดยมีรายละเอียดแนวคิดการพัฒนาเมืองนวัตกรรม 3 ด้านดังนี้

• BIOPOLIS เป็นหนึ่งในกลุ่มเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมชีวภาพใน 3 ลักษณะ คือ 1) การเพิ่มความเร็วในการเข้าสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์ชีวภาพ 2) จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานระดับขยายขนาดกลางเพื่อรองรับการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูง และ 3) การให้บริการทางเทคโนโลยีที่มีความจาเพาะต่อผู้ใช้บริการ

• ARIPOLIS เป้าหมายของ ARIPOLIS คือการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC และอุตสาหกรรมประเทศ โดยจะร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องที่มีความสามารถในการพัฒนาและสร้างกำลังคนให้รองรับ Smart Factory, Smart Farm และ Smart Living โดยจะขับเคลื่อนด้วย 4 ศูนย์นวัตกรรมหลัก ประกอบด้วย (1) ศูนย์นวัตกรรมเซ็นเซอร์ (Center for Sensing Innovation) (2) ศูนย์นวัตกรรมการคำนวณ (Center for Computing Innovation) (3) ศูนย์นวัตกรรมการผลิตและบริการ (Center for Manufacturing and Service Innovation) เพื่อรองรับนวัตกรรมการผลิตและบริการสมัยใหม่ เช่น Additive Manufacturing และ Service Innovation (4) ศูนย์บูรณาการระบบไซเบอร์-กายภาพ (Center for Cyber-Physical System Integration)

• SPACE INNOPOLIS การผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยมุ่งเน้น 2 มิติ ได้แก่ (1) การพัฒนาอุตสาหกรรมชั้นสูง (Frontier Industry) ด้านการบินและอวกาศ โดยต่อยอดวิทยาการและข้อมูลระบบโลก ดาวเคราะห์ และอวกาศ เช่น ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ข้อมูลจากดาวเทียมนาทาง (GNSS) รวมทั้งเชื่อมโยงกับ ARIPOLIS ให้การพัฒนานวัตกรรมสาหรับการผลิตชิ้นส่วนและซ่อมบำรุงอากาศยาน ให้เกิดการผลักดันมูลค่าทางเศรษฐกิจของไทย (2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ (NQI) ของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมชั้นสูงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การพัฒนาพื้นที่เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่โครงการ ณ วังจันทร์วัลเลย์ ประกอบด้วย

1) พื้นที่เขตพาณิชยกรรม (Commercial Zone) 73 ไร่

2) พื้นที่สำหรับพัฒนาการศึกษา (Education Zone) 882 ไร่ เป็นสถานที่ตั้งของสถาบันวิทยสิริเมธี และโรงเรียนกำเนิดวิทย์ โดยในปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษา บุคลากร รวมกันทั้งสิ้นประมาณ 500 คน และได้มีงบประมาณลงทุนไปแล้วประมาณ 12,000 ล้านบาท โดยกลุ่ม ปตท. และพันธมิตร

3) พื้นที่เพื่อการวิจัยและนวัตกรรม (Research & Innovation Zone)

(6) แหล่งน้ำและชลประทาน

จังหวัดระยองมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 2 แห่ง ขนาดกลาง 3 แห่ง ขนาดเล็ก 10 แห่ง ปริมาตรเก็บกักรวม 599.77 ล้านลูกบาศก์เมตร น้ำไหลเข้าอ่าง 652 ล้านลูกบาศก์เมตร /ปี แต่ความต้องการน้ำเริ่มมากขึ้น

กรมชลประทานได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยกรมชลประทานจะเป็นจัดหาน้ำต้นทุน ขณะที่ East Water การประปาส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นเป็นผู้ใช้น้ำ ด้วยการ 1) ปรับปรุงแหล่งน้ำดิบ/พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ 2) เชื่อมโยงแหล่งน้ำระบบผันน้ำ 3) ทำแก้มลิง/อ่างน้ำ 4) ป้องกันน้ำท่วม และ 5) บริหารจัดการแหล่งน้ำต่าง ๆ แบ่งการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ออกเป็น 2 ช่วง

ระยะแรก 5 ปีแรก จะมีการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยเพิ่มความจุกักเก็บน้ำอ่างหนองปลาไหลอีก 23 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร การสูบน้ำย้อนกลับจากคลองไปเก็บไว้อ่างเก็บน้ำประแสร์ที่เพิ่มความจุอีก 47 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่อีก 10 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำดอกกรายอีก 10 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร

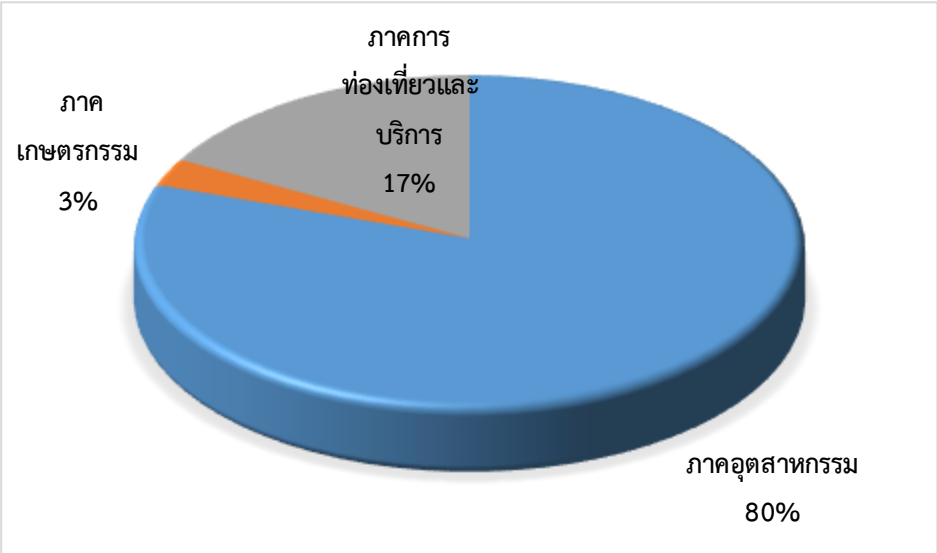
ระยะ 5- 10 ปี กรมชลประทานจะก่อสร้างอ่างเก็บน้ำอีก 4 แห่งที่จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยอ่างเก็บน้ำประแกต ความจุ 60.2 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร ดำเนินการไปแล้ว 90% อ่างพะวาใหญ่ความจุ 68.1 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร อ่างคลองแก่งหางแมว ความจุ 80.7 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร และอ่างคลองวังโตนดความจุ 99.5 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร และจะมีการสูบส่งไปอ่างเก็บน้ำประแสร์ ในระยะ 10 ปีข้างหน้านี้ หากดำเนินการตามแผนข้างต้นสถานการณ์น้ำในพื้นที่ 3 จังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะไม่มีปัญหาด้านการขาดแคลน

ระยะ 10 ปีต่อไป อยู่ระหว่างการศึกษาเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางการผันน้ำจากสตรึงมนัม ประเทศกัมพูชา ซึ่งมีขนาดความจุ 1,200 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร โดยวางท่อเข้ามาในฝั่งไทยบริเวณจังหวัดตราดตอนล่างและผันน้ำต่อมาทางท่อเข้าสู่อ่างเก็บน้ำประแสร์

ทั้งนี้ การที่รัฐบาลได้กำหนดแผนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ โดยมีปลายทางโครงการที่จังหวัดระยอง จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของจังหวัดโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นสาขาหลักเศรษฐกิจและสามารถกระจายรายได้และความเจริญสู่ชุมชนได้มากขึ้นด้วย

2. ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปีพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปี 2562 มีมูลค่า 993,978 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.9 ของ GDP ประเทศ (16,898,086 ล้านบาท) เป็นอันดับ 2 ของประเทศ โดยมาจากภาคเกษตรกรรม 26,585 ล้านบาท ส่วนสาขาการผลิตนอกภาคเกษตรกรรมมีมูลค่ารวมสูง 967,392 ล้านบาท (ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 80 ภาคการท่องเที่ยวและบริการ ร้อยละ 17 ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 3.0) มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวประชากร (GPP per Capita) เท่ากับ 988,748 บาท/คน/ปี เป็นอันดับ 1 ของประเทศ

รูปที่ 8 แสดงสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปี 2562 จำแนกตามรายภาคเศรษฐกิจ

ตารางที่ 12 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและรายได้ประชากรจำแนกตามสาขาของจังหวัดระยอง

(หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2558[r]	2559[r]	2560[r]	2561[r]	2562[p]
ภาคเกษตร	**17,849**	**19,701**	**26,228**	**23,257**	**26,585**
เกษตรกรรม	17,849	19,701	26,228	23,257	26,585
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	17,849	19,701	26,228	23,257	26,585
ภาคนอกการเกษตร	**824,797**	**855,797**	**943,753**	**999,381**	**967,392**
อุตสาหกรรม	701,483	721,038	795,501	838,653	797,837
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	281,945	248,711	255,654	281,797	272,907
การผลิตอุตสาหกรรม	371,984	413,450	464,089	469,351	452,299
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	45,242	56,519	73,341	85,030	70,107
การประปาและการจัดการของเสีย	2,313	2,358	2,417	2,476	2,525
บริการ	123,314	134,758	148,252	160,728	169,555
การก่อสร้าง	7,820	7,613	6,931	7,517	8,419
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์	60,101	66,337	76,555	80,898	84,108
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	14,674	17,842	19,066	22,644	23,459
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	2,945	3,208	3,582	4,186	4,593
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,535	1,477	1,686	1,929	1,959
การเงินและการประกันภัย	10,423	10,904	11,471	12,050	13,052
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	5,309	5,393	5,989	6,400	6,245

สาขาการผลิต	2558[r]	2559[r]	2560[r]	2561[r]	2562[p]
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	1,157	1,166	1,087	908	1,076
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่น ๆ	3,478	3,961	4,351	5,248	5,166
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศฯ	7,126	7,755	8,039	8,987	10,725
การศึกษา	3,602	3,588	3,693	3,570	3,607
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2,735	2,923	3,092	3,613	4,034
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	275	337	425	449	578
กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	2,134	2,255	2,284	2,329	2,534
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	**842,646**	**875,498**	**969,981**	**1,022,638**	**993,978**
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (บาท)	**934,137**	**950,319**	**1,017,145**	**1,043,911**	**988,748**
ประชากร (1,000 คน)	**902**	**921**	**954**	**980**	**1,005**

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2562

<u>โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดระยอง</u> แบ่งรายภาค ดังนี้

- ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 2.7 สินค้าที่สำคัญ ได้แก่ ทุเรียน ยางพารา สับปะรด และมันสำปะหลัง

- ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 80.3 ซึ่งมาจาก

1) ภาคการผลิต โดย 3 อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ จากปิโตรเลียม

2) เหมืองแร่และเหมืองหิน ซึ่งร้อยละ 99 คือ การขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ (น้ำมันดิบ)

3) ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ

- ภาคบริการ ร้อยละ 17.0 ได้แก่ การขายส่ง ขายปลีก และด้านการท่องเที่ยว (การขนส่ง โรงแรม และภัตตาคาร)

<u>อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย</u> (Long term Growth) ย้อนหลัง 5 ปี (2558-2562) ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.1 ซึ่งต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศที่เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.4 อัตราเงินเฟ้อของจังหวัดระยองเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.1

เศรษฐกิจโดยภาพรวมนับตั้งแต่ พ.ศ.2558 – 2562 สาขาเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงแต่มูลค่าเพิ่มขึ้นในปี 2560 และ 2562 ส่วนภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงจากปี 2561 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มชะลอตัว แต่การกระจายตัวของภาคอุตสาหกรรมยังคงมีมากขึ้น การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอุตสาหกรรมการไฟฟ้า แก๊ส การก่อสร้าง การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์

จักรยานยนต์ มีแนวโน้มเติบโตขึ้นในภาพรวมตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2562 แต่มีลดลงบ้างในบางปี บางสาขาเนื่องจากเป็นไปตามกลไกของเศรษฐกิจโลกที่อยู่ในภาวะตกต่ำในช่วงปี ดังกล่าว ทั้งนี้ ด้านขนส่ง ที่พักและอาหาร และด้านการบริการด้านสุขภาพและสังคม มีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เศรษฐกิจจังหวัดระยองมีเศรษฐกิจสาขาหลัก 4 สาขาสำคัญ ดังนี้

1) สาขาเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมง

สาขาการเกษตรกรรม/เพาะปลูก จากการที่จังหวัดระยองมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม ทำให้จังหวัดระยองมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญจำนวนมาก ได้แก่

1. ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและเป็นพืชที่เพาะปลูกมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดอื่นๆ เนื่องจากปลูกง่าย ไม่จำเป็นต้องดูแลรักษามาก อีกทั้งสภาพทางภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ผลผลิตส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนตุลาคม - มกราคม เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องประสบปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากฝนตก ผลผลิตจะออกสู่ตลาดน้อยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะหยุดกรีดยางเพื่อบำรุงรักษาต้นยางเพราะต้นยางเริ่มผลัดใบ

2. มันสำปะหลัง เป็นพืชไร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ปลูกมากในอำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์และอำเภอเมืองระยอง เกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์ระยอง 5 เกษตรศาสตร์ 50, ระยอง 90, ระยอง 60 และระยอง 3 ตามลำดับ นิยมปลูกในช่วงเดือนมีนาคม -พฤษภาคมของทุกปี สามารถเก็บเกี่ยวได้เกือบตลอดทั้งปี ผลผลิตจะออกมากในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน และจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์

3. สับปะรด ปลูกมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศรองจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ประมาณ 20% ของผลผลิตทั้งประเทศ) มีผลผลิตออกสู่ตลาดปีหนึ่งๆ ประมาณ 250,000 ตัน ผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งขายให้โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรสภาพเป็นสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด บางส่วนนำไปจำหน่ายเป็นผลไม้สดตามแผงจำหน่ายผลไม้ ผลผลิตส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาดระหว่างเดือนพฤศจิกายน – มกราคมและระหว่างเดือนเมษายน -กรกฎาคม

4. ทุเรียน การทำสวนทุเรียนเป็นอาชีพที่เกษตรกรยึดเป็นอาชีพมาช้านาน การปลูกทุเรียนกระจายอยู่ในท้องที่อำเภอแกลง อำเภอเมืองระยอง อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ และอำเภอบ้านค่าย มีเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับอาชีพทุเรียนประมาณ 20,000 ราย เฉลี่ยพื้นที่ปลูกประมาณ 3-5 ไร่/ครัวเรือน ระยะการออกสู่ตลาดจะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน- มิถุนายน แล้วแต่ชนิด พันธุ์ ทุเรียนพันธุ์เบาจะเริ่มเก็บเกี่ยวก่อน คือ พันธุ์กระดุมและพันธุ์ชะนี ส่วนพันธุ์หนัก ได้แก่ พันธุ์ก้านยาว หมอนทอง จะแก่สุกปลายเดือนพฤษภาคม

5. เงาะ เป็นไม้ผลเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่นิยมปลูกอ มีพื้นที่ปลูกเงาะมากเป็นอันดับ 6 ของประเทศ พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ เงาะพันธุ์โรงเรียน รองลงมาคือ พันธุ์สีชมพู ฤดูกาลเพาะปลูกเริ่มในเดือนพฤษภาคม-สิงหาคมและเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม

6. มังคุด เป็นไม้ผลยืนต้นที่มีอายุยืน เป็นพืชเมืองร้อนสามารถปลูกได้ในดินเกือบทุกชนิด มังคุดระยองจะมีรูปทรงและสีสันสวยงาม รสชาติ เป็นที่นิยมบริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้รับฉายาว่าเป็น “THE QUEEN OF FRUIT” พันธุ์มังคุดจะมีพันธุ์เดียวและไม่มีการกลายพันธุ์โดยนิยมปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม

จะเห็นได้ว่าจังหวัดระยองเป็นเมืองแห่งการเพาะปลูกโดยเฉพาะผลไม้ ซึ่งสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดระยองเป็นอย่างมาก ซึ่งในทุกอำเภอของจังหวัดระยองสามารถทำการเกษตรได้ไม่ว่าจะเป็นการปลูกข้าว ปลูกผลไม้หรือพืชไร่อื่นๆ เช่น มันสำปะหลัง ลองกอง เป็นต้น

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดระยอง ปี 2563/2564

อำเภอ	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	ครัวเรือนเกษตรกร	ข้าวนาปี (ไร่)	สับปะรดโรงงาน (ไร่)	สับปะรดทองระยอง (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	อ้อย (ไร่)	ลองกอง (ไร่)	ทุเรียน (ไร่)	มะม่วง (ไร่)	เงาะ (ไร่)	ขนุน (ไร่)	มังคุด (ไร่)	มะพร้าว (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)
เมืองระยอง	278,134	179,172	6,674	1,185	1,032	25	3,661	0	1,495	6,839	1,965	2,772	1,148	9,853	791	75,787	544
แกลง	435,344	325,617	13,876	2,205	811	1,560	391	0	565	42,463	1,226	883	4,781	7,381	2,354	139,613	3,487
บ้านค่าย	250,194	214,298	7,614	6,095	2,187	20	2,217	210	198	2,332	280	315	466	3,857	903	111,618	505
ปลวกแดง	343,587	112,800	3,884	4	15,623	660	11,137	198	39	635	63	29	323	217	201	70,773	12,480
บ้านฉาง	121,158	39,038	1,501	0	580	16	11,621	678	8	57	3,336	0	61	144	1,291	1,898	1,679
วังจันทร์	176,045	148,889	4,312	103	1,670	290	1,998	735	97	11,009	38	90	3,857	1,167	14	86,883	11,773
เขาชะเมา	177,252	143,563	4,917	290	1,460	803	310	0	1,285	11,990	93	1,002	1,521	5,020	10	93,134	1,730
นิคมพัฒนา	169,959	99,935	1,811	8	14,269	70	5,649	0	35	321	858	21	406	256	1,101	18,114	312
รวม	**1,951,673**	**1,263,312**	**44,589**	**9,890**	**37,632**	**3,444**	**36,984**	**1,821**	**3,722**	**75,646**	**7,859**	**5,112**	**12,563**	**27,895**	**6,665**	**597,820**	**32,510**
พื้นที่ให้ผล (ไร่)				9,816	27,078	3,052	36,595	1,821	3,600	66,382	7,636	5,038	10,543	27,311	3,018	501,519	31,122
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)				491	5,494	6,027	4,158	9500	526	1,724	955	1,653	1,937	882	1,967	200	2,431
ผลผลิตรวม (ตัน)				4,820	148,767	18,394	152,162	17,300	1,894	114,413	7,293	8,326	20,422	24,090	5,935	100,304	75,658
ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ที่สวน (บาท/กก.)				8.00	10.42	13.49	2.25	0.77	26.64	88.98	19.12	20.83	13.78	40.93	13.85	39.26	4.26
มูลค่าสินค้าต่อปี (ล้านบาท)				**38.56**	**1,550.15**	**248.14**	**342.36**	**13.32**	**50.45**	**10,180.47**	**139.44**	**173.43**	**281.41**	**986.00**	**82.20**	**3,937.93**	**322.30**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ธันวาคม 2563

พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดระยองในปี 2563/2564 มีพื้นที่ถือครอง 1,951,673 ไร่ พื้นที่ทางการเกษตร 1,263,312 ไร่ ครอบครัวที่ทำการเกษตร 44,589 ครอบครัว พื้นที่ข้าวนาปี 9,890 ไร่ พื้นที่ปลูกสับปะรด 41,076 ไร่ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง 36,984 ไร่ พื้นที่ปลูกลองกอง 3,7223 ไร่ พื้นที่ปลูกอ้อย 1,821 ไร่ พื้นที่ปลูกทุเรียน 75,645 ไร่ พื้นที่ปลูกมะม่วง 7,859 ไร่ พื้นที่ปลูกเงาะ 5,112 ไร่ พื้นที่ปลูกขนุน 12,563 ไร่ พื้นที่ปลูกมังคุด 27,895 ไร่ พื้นที่ปลูกมะพร้าว 6,665 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารา 597,820 ไร่

การพื้นที่ปลูกไม้ผลทุกชนิด มีแนวโน้มลดลงเกือบทุกชนิด ยกเว้น ทุเรียน เนื่องจากในระยะหลังได้รับความนิยมและมีราคาสูง ส่วนยางพารายังเป็นพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด และเริ่มมีพืชที่ปลูกมาขึ้นหลังจากลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีราคาในตลาดดี

สาขาปศุสัตว์ : เกษตรกรในจังหวัดระยองมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้าในภาพรวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะไก่และเป็ด เป็นผลเนื่องจากราคาเป็นสิ่งจูงใจและการได้รับการส่งเสริมเงินกู้จากหน่วยงานภาครัฐ เช่น เงินกองทุนหมู่บ้าน เงินกู้ช่วยเหลืออื่นๆ โดยจำนวนผู้เลี้ยงปศุสัตว์ในแต่ละอำเภอมีปริมาณแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลสัตว์เลี้ยงจำแนกรายอำเภอ ปี 2563

อำเภอ	รวม	โคเนื้อ	กระบือ	สุกร	แพะ	แกะ	ไก่	เป็ด	อื่นๆ
รวมยอด	**5,636,592**	**16,258**	**642**	**219,174**	**728**	**174**	**4,802,260**	**596,002**	**1,354**
เมืองระยอง	1,400,418	5,648	153	42,512	138	-	1,272,674	78,974	319
บ้านฉาง	84,246	1,157	29	12	28	13	81,090	1,800	117
แกลง	2,054,987	2,337	269	112,165	111	42	1,731,295	208,550	218
วังจันทร์	147,777	373	-	15,200	36	31	117,871	14,250	16
บ้านค่าย	435,631	5,319	75	10,137	107	3	418,114	1,694	182
ปลวกแดง	828,976	637	111	33,937	236	35	535,725	258,210	85
เขาชะเมา	101,750	52	-	4,750	11	-	66,671	30,066	200
นิคมพัฒนา	582,807	735	5	461	61	50	578,820	2,458	217

หมายเหตุ : หน่วยเป็นตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดระยอง ธันวาคม 2563

เกษตรกรในจังหวัดระยองมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้าจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ไก่ ซึ่งพบเกษตรกรเลี้ยงมากในอำเภอแกลงและเมืองระยอง ตามลำดับ รองลงมา ได้แก่ เป็ด ซึ่งพบเกษตรกรเลี้ยงมากในอำเภอปลวกแดง และอำเภอแกลง ตามลำดับ และเกษตรกรในจังหวัดระยองมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้าจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ แกะ แต่การปศุสัตว์ทั้งหมดถือว่าเป็นจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดข้างเคียง

การประมง อาชีพทำการประมงเป็นอาชีพดั้งเดิมของประชาชนชาวระยอง เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ สภาวะภูมิอากาศที่เหมาะสม ส่งผลให้ท้องทะเลมีสัตว์น้ำที่อุดมสมบูรณ์ และการที่มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตรเศษ อาชีพประมงน้ำเค็มจึงเป็นอาชีพที่สำคัญ มีการทำประมงเชิงพาณิชย์ ประมงพื้นบ้าน ประมงเรือเล็กตามแนวชายฝั่งทั่วไป รวมทั้งการทำประมงน้ำจืดและน้ำกร่อย เนื้อที่ทำการประมงทะเลประมาณ 1,500,000 ไร่ เรือประมงพาณิชย์ 810 ลำ เรือประมงพื้นบ้าน 2,660 ลำ สมาคมประมง 6 สมาคม การประมงน้ำเค็มมีการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล การเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู่ การเพาะเลี้ยงหอยนางรม ส่วนการประมงน้ำเค็ม มีการเพาะเลี้ยงปลานิลในกระชัง

ตารางที่ 15 แสดงชนิดสัตว์น้ำที่มีความสำคัญของจังหวัดระยอง

รูปแบบ	จำนวน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มจากธรรมชาติจากเรือพาณิชย์	280	
ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มจากธรรมชาติจากเรือประมงพื้นบ้าน	2,660 ลำ	
ปริมาณผลจับสัตว์น้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ		
ปริมาณผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		
การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล	250	7510.58
การเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู่	120	265.61
การเพาะเลี้ยงหอยนางรม	565 แพ	42.85
การเพาะเลี้ยงปลานิลในกระชัง	686 (กระชัง)	13.83
การเพาะเลี้ยงปลาทะเลในบ่อดิน	47	328
การเลี้ยงปลาทะเลในกระชัง	487 (กระชัง)	40

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดระยอง 2563

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนเรือประมง และท่าเทียบเรือประมงปีประมง ปี 2563

อำเภอ	ประเภทเรือ			ท่าเทียบเรือประมง			
	เรือประมงพาณิชย์	เรือประมงพื้นบ้านที่ไม่มีทะเบียน	เรือประมงพื้นบ้านที่มีทะเบียน	ประมงพาณิชย์	ประมงพื้นบ้าน	บริการน้ำหรือน้ำแข็ง	จอดพักเรือประมง
เมืองระยอง	706			41	1	3	3837
แกลง	104			9		1	
บ้านฉาง							
รวม	810		2,260	50	1	4	75

ที่มา สำนักงานประมงจังหวัดระยอง สิงหาคม 2564

จากข้อมูลข้างต้น จำนวนเรือประมงที่เรือประมงพาณิชย์ มีจำนวนทั้งสิ้น 810 ลำ อยู่ในอำเภอเมือง และอำเภอแกลง เรือประมงพื้นบ้านที่มีทะเบียน จำนวน 2,260 ลำ กระจายอยู่ใน 3 อำเภอ ส่วนท่าเทียบเรือประมงมีจำนวนมากในอำเภอเมืองถึง 41 แห่ง

ตารางที่ 17 แสดงครัวเรือนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ครัวเรือน	ประเภทการเลี้ยง (ไร่)					ผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กก.)
		รวมเนื้อที่	บ่อ	นา	ร่องสวน	กระชัง	
	375	**673.32**	**602**	**-**	**6**	**686**	**1,436,660**
เมืองระยอง	30	212.50	85	-	-	-	106,250
บ้านฉาง	19	14.26	23	-	-	-	7,130
แกลง	64	167.12	109	-	1	-	83,560
วังจันทร์	53	31.5	81	-	1	436	715,750
บ้านค่าย	153	149.42	195	-	4	-	74,710
ปลวกแดง	21	47.37	36	-	-	-	23,685
เขาชะเมา	18	14.65	38	-	-	250	407,325
นิคมพัฒนา	17	36.50	35	-	-	-	18,250

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดระยอง ปี 2564

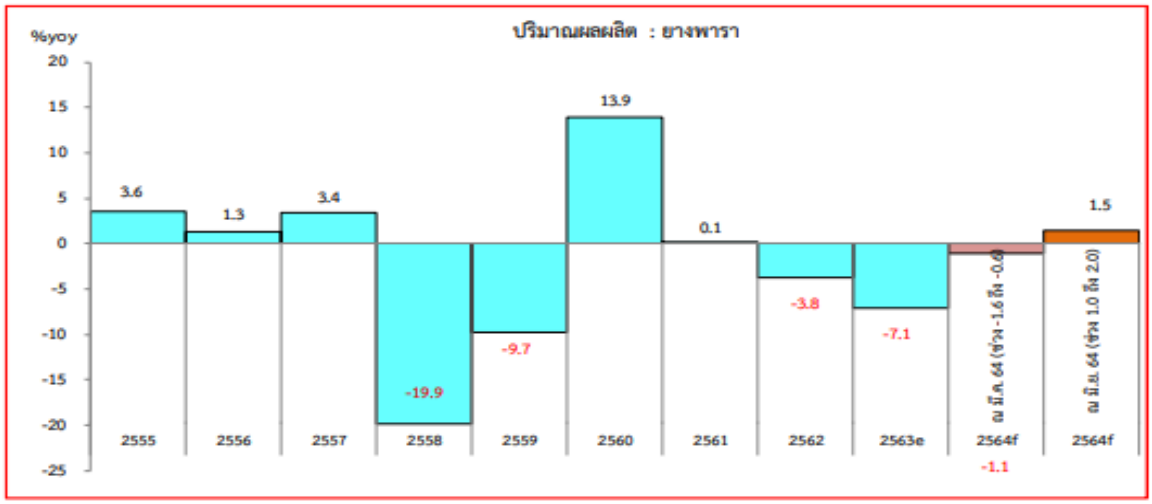
ครัวเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเป็นรายอำเภอ มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำนวน 375 ครัวเรือน เนื้อที่รวม 673.32 ไร่ ผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด 1,436,660 กิโลกรัม

วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรจังหวัดระยอง

พื้นที่เกษตรกรรมของจังหวัดมีแนวโน้มลดลงทุกปี พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา สับปะรด มันสำปะหลัง ผลไม้ต่างๆ เช่น ทุเรียน เงาะ และ มังคุด พืชที่ปลูกมากได้แก่ ยางพาราและสับปะรด ส่วนด้านการประมง มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตรเศษ มีเนื้อที่ทำการประมงทะเลประมาณ 1.5 ล้านไร่และเนื้อที่ทำการประมงน้ำจืด ประมาณ 63,080 ไร่ ปัญหาที่ผ่านมา มักจะประสบปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ โดยปัจจัยของปัญหามาจากการเปลี่ยนแปลงราคาผลผลิตในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต มีผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาดพร้อมๆ กัน ทำให้ผลผลิตล้นตลาด กรณีนี้ทุกภาคส่วนก็ได้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินมาตรการควบคุมคุณภาพผลผลิต ดำเนินการเข้มข้นกับโครงการต่างๆ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้มีกิจกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด การส่งเสริมการบริโภคผลไม้คุณภาพโดยการกระจายผลผลิต จัดกิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายผลไม้คุณภาพเพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปจำหน่ายนอกแหล่งผลิต ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม/เทศกาลส่งเสริมการบริโภคผลไม้คุณภาพ ทั้งในจังหวัดและภูมิภาคอื่นๆ ตลอดจนในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงคือการเปิดสวนผลไม้ส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงเกษตร

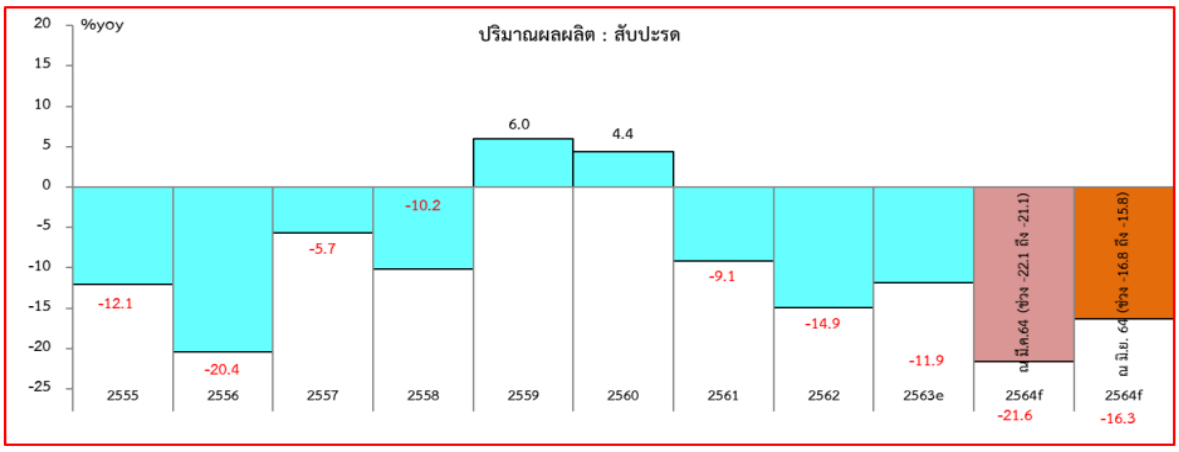
1) ปริมาณผลผลิตยางพารา ปริมาณผลผลิตยางพารา ในปี 2564 คาดว่าขยายตัวร้อยละ 1.5 ขยายตัวมากขึ้นกว่าปี 2563 เนื่องจากเนื้อที่เปิดกรีดลดลง ส่วนหนึ่งมาจากราคายางพาราที่ปรับสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรเปิดกรีดยางเพิ่มขึ้น ประกอบกับต้นยางพาราที่กรีดได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง และปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอ ทำให้ต้นยางสมบูรณ์ดี คาดว่าราคายางพาราของจังหวัดระยอง เฉลี่ยอยู่ที่ 50,408 บาท/ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 43,334 บาท/ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.3 เนื่องจากการ

แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีความต้องการถุงมือยางเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงมาตรการส่งเสริมการใช้ยางพาราในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่งเสริมการใช้น้ำยางพาราในประเทศและสร้างสมดุลราคายางพาราให้เหมาะสม โดยนำยางพารามาใช้เพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนน

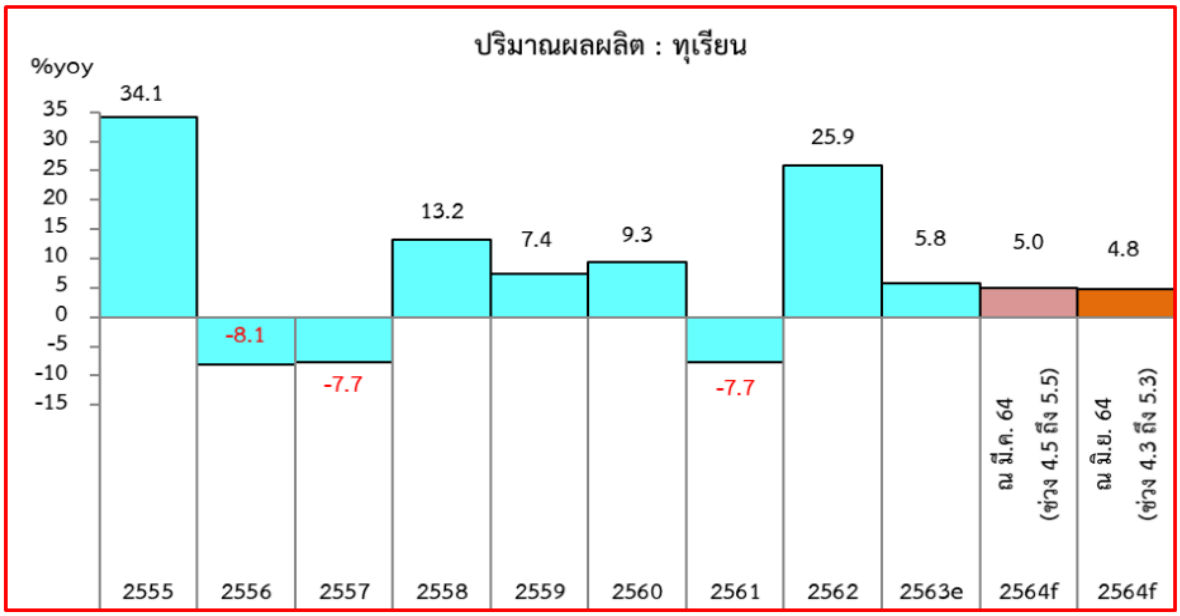
รูปที่ 9 แสดงพยากรณ์ปริมาณผลผลิตยางพารา 2555–2564
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

2) ปริมาณผลผลิตสับปะรด ในปี 2564 คาดว่าจะหดตัวร้อยละ 16.3 มากกว่าปี 2563 ที่หดตัวร้อยละ 11.9 ซึ่งเป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตทั้งประเทศมีมากเกินความต้องการของตลาด และผลกระทบเรื่องสภาพอากาศที่แล้งและโรคเหี่ยวในปีก่อน ส่งผลให้เกษตรกรปลูกสับปะรดไม่ทัน ถึงแม้ราคาจะดี 2564 คาดว่าสับปะรดจะมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 7,028 บาท/ตัน ลดลงจากปีก่อน ที่ราคาอยู่ที่ 7,302 บาท/ตัน หรือลดลงร้อยละ 3.7 เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินความต้องการของตลาด

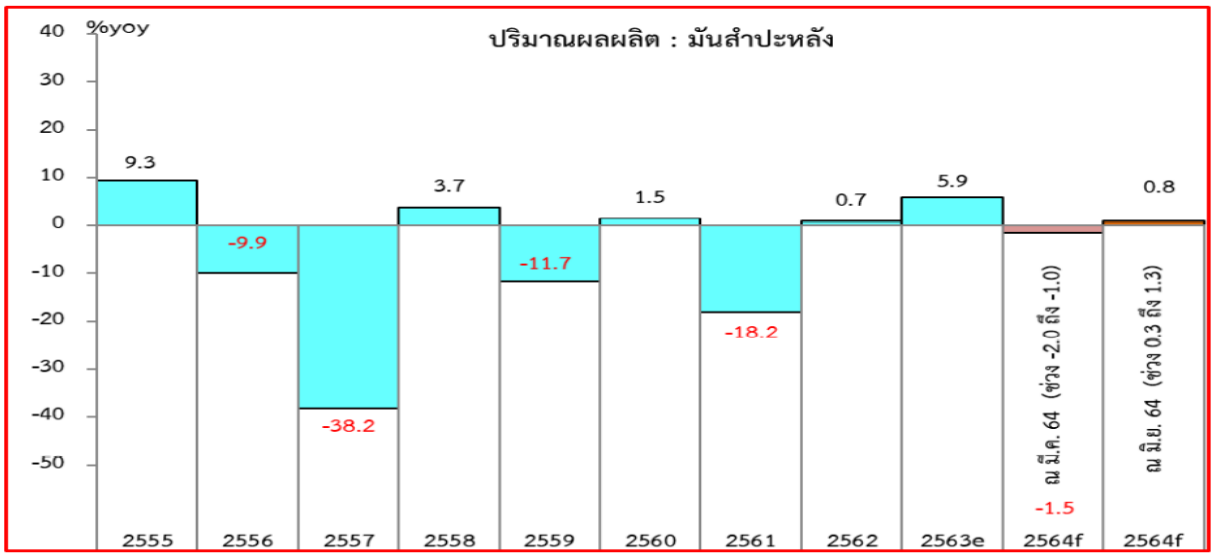
รูปที่ 10 แสดงพยากรณ์ปริมาณผลผลิตสับปะรด 2555–2564
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

3) ปริมาณผลผลิตทุเรียน ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 4.8 ชะลอตัวเล็กน้อยจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 5.8 ตามปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด แต่ที่ชะลอตัวเนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย หนาวเย็นนานสลับกับมีฝนตกในช่วงปลายปี 2563 จนถึงต้นปี 2564 ทำให้ออกดอกได้น้อยไม่เต็มต้นโดยผลผลิตจะออกมากในช่วงปลายเดือนเมษายนต่อเนื่องถึงปลายเดือนพฤษภาคม 2564 คาดว่าทุเรียนจะมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 109,850 บาท/ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ราคาอยู่ที่ 88,983 บาท/ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.5 เนื่องจากปริมาณผลผลิตทุเรียนปีนี้ประสบปัญหาสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย และได้รับความเสียหายจากพายุฝนนอกฤดูกาล จึงมีไม่เพียงพอต่อความต้องการผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจีน ส่งผลให้ราคาทุเรียนยังคงอยู่ในระดับสูง

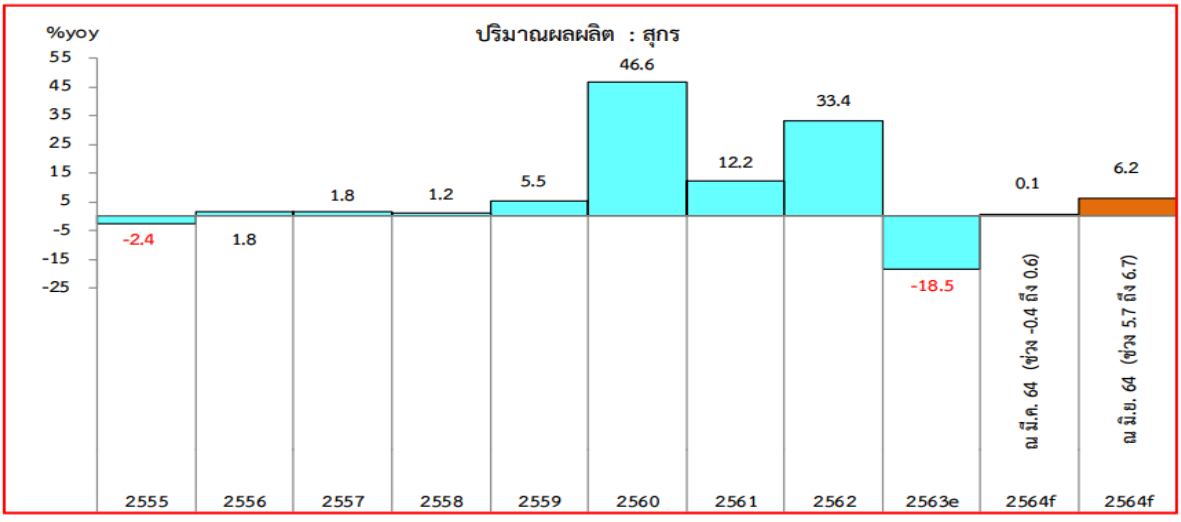
รูปที่ 11 แสดงพยากรณ์ปริมาณผลผลิตทุเรียนปี 2555–2564
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

4) ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.8 ชะลอตัวจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 5.9 ตามปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังเพื่อรองรับความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาอยู่ในเกณฑ์ดี คาดว่ามันสำปะหลังจะมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 2,232บาท/ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ราคาอยู่ที่ 2,227 บาท/ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 เนื่องจากความต้องการของผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปยังมีอยู่ต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลได้เร่งแก้ปัญหาการขายตัดราคาส่งออกของภาคเอกชน รวมทั้งเข้มงวดการนำเข้ามันสำปะหลังจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่ไม่ได้คุณภาพและราคาต่ำ ส่งผลให้ราคามันสำปะหลังในประเทศปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

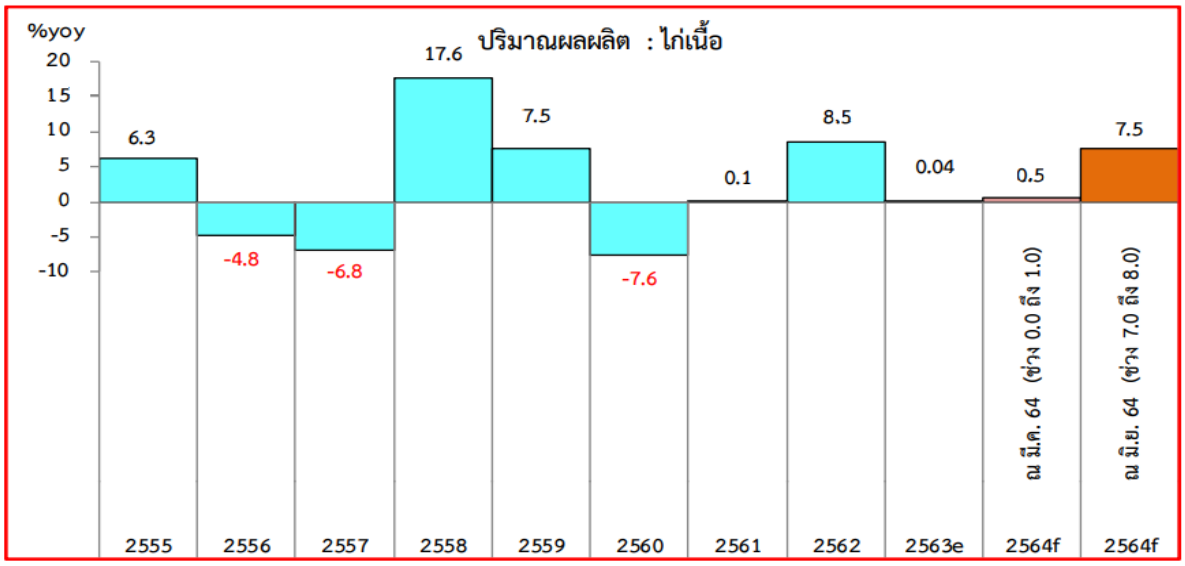
รูปที่ 12 แสดงพยากรณ์ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังปี 2555–2564
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

5) ปริมาณผลผลิตสุกร ในปี 2564 คาดว่าจะหดตัวร้อยละ 6.2 ฟื้นมาเป็นบวกจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ -18.5 เนื่องจากราคาสุกรจูงใจให้เกษตรกรขยายการผลิต ตลอดจนเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มและป้องกันโรคระบาดได้เป็นอย่างดี ท่าให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้านที่ประสบปัญหาโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever: ASF) ส่งผลให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังคงเป็นปัจจัย คาดว่าสุกรจะมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 80.1 บาท/กก. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ราคาอยู่ที่ 76.8 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 เนื่องจากการผลิตที่น้อยลงของประเทศเพื่อนบ้านจากปัญหาโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรและการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงทำให้ราคาสุกรสูงขึ้น

รูปที่ 13 แสดงพยากรณ์ปริมาณผลผลิตสุกรปี 2555–2564
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

6) ปริมาณผลผลิตไก่เนื้อ ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 7.5 ขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 0.04 เนื่องจากมีการขยายการผลิตเพื่อรองรับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

รูปที่ 14 แสดงพยากรณ์ปริมาณผลผลิตไก่เนื้อปี 2555 – 2564

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

จากข้อมูลการแสดงการพยากรณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าทั้งทางด้านสินค้าเกษตร และสินค้าปศุสัตว์ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ส่วนใหญ่มีปริมาณเพิ่มขึ้นและลดลงทั้งทางด้านปริมาณและราคาสลับกันตามช่วงระยะเวลา โดยมีตัวแปรและปัจจัยสำคัญมาจากความต้องการของตลาด และสภาพปัญหาทางด้านภูมิอากาศเป็นสำคัญ

2) สาขาอุตสาหกรรม

นับจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกหรือ Eastern Seaboard ตั้งแต่ปี 2524 ที่กำหนดแนวทางการพัฒนาให้จังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เป็นศูนย์บริการมาตรฐานการศึกษาและวิจัยด้านเทคโนโลยี และกำหนดให้ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเป็นประตูทางออกให้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศโดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯ กำหนดพื้นที่บริเวณมาบตาพุดเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม มีท่าเรือน้ำลึกขนส่งสินค้า เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมสำคัญๆ เช่น โรงแยกก๊าซธรรมชาติ กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี เป็นพื้นที่ศักยภาพสูงในการลงทุนด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังได้รับการกำหนดเขตการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้อยู่ในเขต 3 ของการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งได้เปรียบกว่าจังหวัดปริมณฑล ส่งผลให้จังหวัดระยองมีการลงทุนและการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2564 มีทั้งนิคมอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินการกับเอกชน เขตประกอบการอุตสาหกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมของ

จังหวัดระยองมีหลากหลายประเภท เช่น การผลิตรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แปรรูป สินค้าเกษตร การผลิตไฟฟ้า การผลิตสารเคมี สร้างมูลค่ารวมในแต่ละปีเกือบ 1 ใน 3 ของงบประมาณรายจ่ายประเทศไทย จำนวนเงินลงทุนรวม 1,482,096.16 ล้านล้านบาท จำแนกโรงงานตามจำพวกโรงงาน มีจำนวน 2,450 โรงงาน จำนวนคนงาน 186,798 คน

1. โรงงานจำพวกที่ 1 (นอกนิคมอุตสาหกรรม) จำนวน 0 โรงงาน
2. โรงงานจำพวกที่ 2 (นอกนิคมอุตสาหกรรม) จำนวน 7 โรงงาน
3. โรงงานจำพวกที่ 3 (นอกนิคมอุตสาหกรรม) จำนวน 2,462 โรงงาน

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนโรงงานจำแนกตามจำพวกโรงงาน ณ กรกฎาคม 2564

จำพวกโรงงาน	จำนวน (โรงงาน)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
โรงงานจำพวกที่ 1 (โรงงานที่มีแรงม้ารวมของเครื่องจักร 5-20 แรงม้า และ/หรือมีจำนวนคนงาน 7-20 คน) (ยกเว้นโรงงานที่มีมลภาวะให้จัดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3)	0	0	0
โรงงานจำพวกที่ 2 (งานที่มีแรงม้ารวมของเครื่องจักรมากกว่า 20 แรงม้าแต่ไม่เกิน 50 แรงม้าและ/หรือมีจำนวนคนงาน 21-50 คน) (ยกเว้นโรงงานที่มีมลภาวะให้จัดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3)	40	625.28	1,278
โรงงานนำพวกที่ 3 (โรงงานที่มีแรงม้ารวมของเครื่องจักรมากกว่า 50 แรงม้า และ/หรือ มีจำนวนคนงานมากกว่า 50 คน หรือเป็นโรงงานที่มีมลภาวะ)	2,410	1,481,470.78	185,511
รวม	**2,450**	**1,482,096.61**	**186,798**

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง กรกฎาคม 2564

นิคมอุตสาหกรรม จำนวน 16 แห่ง ได้แก่

1. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เนื้อที่ 8,685 ไร่
2. นิคมอุตสาหกรรมดับบลิวเอชเอ ตะวันออก (มาบตาพุด) เนื้อที่ 3,747 ไร่
3. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง เนื้อที่ 540 ไร่
4. นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด(ระยอง) ESIE เนื้อที่ 8,610 ไร่
5. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ เนื้อที่ 8,634 ไร่
6. นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย เนื้อที่ 3,220 ไร่

7. นิคมอุตสาหกรรมดับบลิวเอชเอ อีสเทิร์นซีบอร์ด เนื้อที่ 8003 ไร่

8. นิคมอุตสาหกรรมอาร์ ไอ แอล เนื้อที่ 1,692 ไร่

9. นิคมอุตสาหกรรมระยอง (บ้านค่าย) เนื้อที่ 2,194 ไร่

10. นิคมอุตสาหกรรมหลักชัยเมืองยาง เนื้อที่ 2,211 ไร่

11. นิคมอุตสาหกรรมดับบลิวเอชเอระยอง 36 (WHA RY36) เนื้อที่ 1,281 ไร่

นิคมอุตสาหกรรมรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

12. นิคมอุตสาหกรรมดับบลิวเอชเอ อีสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 3 เนื้อที่ 1,860 ไร่

13. นิคมอุตสาหกรรม ซีพี ระยอง เนื้อที่ 2205.75 ไร่

14. นิคมอุตสาหกรรมสมาร์ท พาร์ค เนื้อที่ 1,466 ไร่

15. นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (โครงการ 6) จังหวัดระยอง เนื้อที่ 1,332 ไร่

16. นิคมอุตสาหกรรมเอ็กโก ระยอง เนื้อที่ 621 ไร่

เขตประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1.เขตประกอบการอุตสาหกรรมสยามอิสเทิร์นอินดัสเตรียลพาร์ค เนื้อที่ 1,341 ไร่

2. เขตประกอบการอุตสาหกรรมไออาร์พีซี เนื้อที่ 4,335 ไร่

3.เขตประกอบการอุตสาหกรรม จี. เค. แลนด์ เนื้อที่ 882 ไร่

4. เขตประกอบการอุตสาหกรรมเครือซีเมนต์ไทยเหมราชระยอง เนื้อที่ 3,551 ไร่

5. เขตประกอบการอุตสาหกรรมโรจนะ ระยอง เนื้อที่ 2,080 ไร่

ชุมชนอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง ได้แก่

1. นิคมอุตสาหกรรมนครินทร์อินดัสเตรียลพาร์ค เนื้อที่ 469 ไร่

2. ชุมชนอุตสาหกรรม เอส เอส พี อินดัสเตรียลพาร์ค เนื้อที่ 1,260 ไร่

3. ชุมชนอุตสาหกรรม บริษัท ทุนเท็กซ์ จำกัด 1,497 ไร่

4. ชุมชนอุตสาหกรรม ไอ.พี.พี. 395 ไร่

สวนอุตสาหกรรมจำนวน 1 แห่ง ได้แก่

สวนอุตสาหกรรม ระยองอินดัสเตรียลปาร์ค (Rayong Industrial Park) 1,500 ไร่

จำนวนประเภทโรงงานที่มากที่สุด คือ โรงงานผลิตอโลหะ มีจำนวน 419 โรงงาน โรงงานผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์ 384 โรงงาน โรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติก 284 โรงงาน โรงงานเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี 256 โรงงาน ล้วนแต่เป็นโรงงานขนาดใหญ่และมีการลงทุนสูง เมื่อจำแนกรายสาขา r[;jk สาขาอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี สารและวัสดุเคมีเป็นหลัก อะโลเมติกส์เม็ดพลาสติก จำนวนรวม 256 โรงงาน เงินลงทุนรวม 432,253 ล้านบาท คนงานรวม 13,133 คน

2. ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ จำนวนรวม 380 โรงงาน เงินลงทุนรวม 193,104 ล้านบาท คนงานรวม 40,249 คน

3. ผลิตภัณฑ์จากเคมี เช่น การกลั่นน้ำมัน จำนวน 25โรงงาน เงินลงทุนรวม 102,800 ล้านบาท คนงานรวม 1,730 คน

วิเคราะห์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง

การพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดระยองจะเติบโตอีกมาก เนื่องจากนโยบายรัฐบาลสนับสนุนการลงทุนของต่างชาติหรือผู้ประกอบการในประเทศต่อเนื่องจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (EASTERN SEABOARD) เป็นโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคภาคตะวันออก หรือ EEC โดยจังหวัดระยองกำหนดเป็นเมืองการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติ ธุรกิจทันสมัย และเมืองอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมพลังงาน สำหรับการพัฒนาในอุตสาหกรรมหลัก 12 ประเภท ประกอบด้วย

1. การต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) คือ

1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-generation Automotive) มุ่งเน้นพัฒนาเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า (EV) โดยเริ่มจากการประกอบร่วมกับผู้ผลิต(OEM) เพื่อนำไปสู่อุตสาหกรรมแบตเตอรี่และระบบขับเคลื่อนรถไฟฟ้าขยายธุรกิจในห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะในด้านการออกแบบและจัดทำต้นแบบ (Surface Integration Design & Prototyping) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพและความแม่นยำสูง (Catalytic Manufacturing) และพัฒนาธุรกิจอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนรถยนต์ที่ก้าวทันมาตรฐานโลก เช่น ชิ้นส่วนระบบความปลอดภัย ชิ้นส่วนระบบกำลังส่ง (Transmission System Parts)และผลิตจักรยานยนต์(ขนาดมากกว่า 248 cc) โดยมีการขึ้นรูปชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ เป็นต้น

2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นเสาหลักสำคัญในภาคการส่งออกของประเทศไทย ปัจจุบันมีมูลค่าถึงร้อยละ 24 ของรายได้การส่งออกของประเทศ นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นผู้ผลิตสำคัญระดับโลกในอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์และวงจรรวม (Integrated Circuits) อีกด้วย ซึ่งการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ถูกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี เครื่องรับรู้ (Sensors) และวงจรรวม (Integrated Circuits) ที่มีขนาดเล็กลงและมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงทำให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมย่อยที่ผลิตอุปกรณ์ซึ่งใช้เทคโนโลยีระดับสูงมากขึ้น

3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent Medical and Wellness Tourism) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกส่งผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงมีการเพิ่มทิศทางสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต ดังนี้ คือ

• ยกระดับประสบการณ์และคุณค่าจากการท่องเที่ยว(Value Proposition) เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ปานกลางถึงสูงจากประเทศแถบเอเชียแปซิฟิก

• การจัดระเบียบและส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายตามสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มคุณค่าและประสบการณ์ เช่น กีฬาทางน้ำ (Water Sports)

• การสนับสนุนธุรกิจทางการแพทย์และศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ (Wellness and Rehabilitation) โดยต่อยอดจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical tourism) ที่เข้มแข็ง

• รวมทั้งส่งเสริมประเทศไทยในการเป็นศูนย์รวมของการแสดงสินค้าและนิทรรศการระดับนานาชาติ(MICE)

4) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ(Agriculture and Biotechnology) มุ่งเน้นส่งเสริมศักยภาพและยกระดับจากการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ๆ มาใช้ เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมย่อยที่เป็นเป้าหมาย ได้แก่ ธุรกิจเทคโนโลยีการเกษตรขั้นสูง เช่น การใช้ระบบเครื่องรับรู้ (Sensors) การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสูง(Advance Datalytics) และระบบอัตโนมัติ การลงทุนและการวิจัยทางเทคโนโลยีชีวภาพ(Biotechnology) เช่น การปรับปรุง พันธุ์พืชและสัตว์ อุตสาหกรรมการคัดคุณภาพ บรรจุ เก็บรักษาพืชผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบเนื้อในผลไม้และกิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ

5) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร(Food for the Future) ปัจจุบันมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในตลาดอาหารทั่วโลกอยู่ 3 แขนง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร ได้แก่ ความต้องการมาตรฐานความปลอดภัยและความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับ(Traceability) ที่สูงขึ้นจากผู้บริโภคอาหาร การเพิ่มขึ้นของความต้องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและผลิตภัณฑ์อาหารเสริม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากแหล่งโปรตีน ซึ่งประเทศไทยสามารถใช้การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เป็นโอกาสในการยกระดับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป โดยส่งเสริมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเพิ่มมาตรฐานด้านการตรวจสอบย้อนกลับ อุตสาหกรรมวิจัยและผลิตโภชนาการเพื่อสุขภาพ อาหารที่มีการเติมสารอาหาร (Fortified Foods) และการผลิตอาหารไทยไขมันต่ำ อาหารที่ให้พลังงานต่ำ และน้ำตาลต่ำ เป็นต้น

2. การเติม 5 +2 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและมีผู้สนใจลงทุน ประกอบด้วย

1) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม (Robotics) ปัจจุบันประเทศไทยมีอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตขนาดใหญ่ที่มีแนวโน้มว่าจะมีการใช้วิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในสายการผลิตมากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของประเทศในการสร้างอุตสาหกรรมการผลิตหุ่นยนต์ เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้นอกจากจะเพิ่มความต้องการระบบหุ่นยนต์ในประเทศแล้ว ยังมีวิทยาการองค์ความรู้ และบุคลากรที่สามารถได้รับการส่งเสริมได้อีกด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีการวางแผนสร้างฐานการผลิตหุ่นยนต์เพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศและภูมิภาคอาเซียนโดยตรง เช่น หุ่นยนต์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ หุ่นยนต์ที่ใช้ในกระบวนการผลิตอัดฉีดพลาสติก หุ่นยนต์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) ครอบคลุม 5 ชนิดธุรกิจ ดังนี้

• กิจการสาธารณูปโภคและบริการเพื่อการขนส่ง เช่น Inland Container Depot (ICD) กิจการขนถ่ายสินค้าสำหรับเรือบรรทุกสินค้า กิจการขนส่งทางรางและ สนามบินพาณิชย์

• ศูนย์รวมกิจการโลจิสติกส์ทันสมัย เช่น การขนส่งทางอากาศ (Air Cargo) ศูนย์กระจายสินค้าระหว่างประเทศด้วยระบบที่ทันสมัย (International Distribution Center: IDC) การขนส่งแบบCold Chain และการขนส่งที่ใช้ Big Data and Analytics

• การบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน (Maintenance, Repair and Overhaul : MRO) ที่มุ่งเน้นการซ่อมบำรุงโครงสร้างเครื่องบินลำตัวแคบ (Narrow-body Airframe Maintenance) ซึ่งจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากในภาคพื้นเอเชีย

• การพัฒนาพื้นที่โดยรอบท่าอากาศยานให้เป็นเขตอุตสาหกรรมสำหรับธุรกิจที่มีมูลค่าสูง (High-value Manufacturing) เช่น ธุรกิจที่ต้องการความเร็วจากการขนส่งทางอากาศ (Time-sensitive Products)

• การให้บริการฝึกอบรมนักบินและลูกเรือ (Pilot and Cabin Crew) และบุคลากร ด้านเทคนิค (Technician) รวมถึงด้านซ่อมบำรุงและพนักงานภาคพื้น (Ground Staff)

3) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemical) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่จะเติบโตเร็วในอนาคตและเป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูง เนื่องจากมีความพร้อมทางด้านวัตถุดิบทางการเกษตร เช่น การที่ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกมันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของโลกและมีอุตสาหกรรมเคมีและอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงเอทานอลที่พัฒนาแล้ว ขณะที่การสร้างอุตสาหกรรมเคมีชีวภาพครบวงจร โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมกลางน้ำการผลิตกรดแลคติกและกรดซักซินิกจากเอทานอล จะเป็นสะพานเชื่อมระหว่างอุตสาหกรรมต้นน้ำ (ผลิตเอทานอล) และปลายน้ำ (อุตสาหกรรมเคมี) เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพที่มีอยู่ ไปสู่การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพรุ่นที่สอง (เชื้อเพลิงชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบที่ไม่เป็นอาหาร เช่น ซังข้าวโพดและชานอ้อย) และเพิ่มการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพรุ่นที่สาม (เชื้อเพลิงชีวภาพที่ผลิตจากสาหร่ายที่สามารถเพาะเลี้ยงได้

4) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมดิจิทัลจะก่อให้เกิดธุรกิจพัฒนาและให้บริการซอฟต์แวร์ ทั้ง Embedded Software, Enterprise Software และ Digital Content และสามารถพัฒนาเป็นพื้นที่นิคม Software Park มารองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งในและต่างประเทศ(Domestic and International E-commerce Player) รวมถึงการยกระดับภาคการค้าปลีกของไทยสู่การใช้ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเริ่มต้นธุรกิจ (Start Up) สำหรับผู้บริโภคในประเทศและดึงดูดผู้ประกอบการ E-commerce ต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย

5) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

• การให้บริการสมัยใหม่ คือ การให้บริการด้านการแพทย์ผ่านอินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟน (eHealth and mHealth) โดยใช้เทคโนโลยีการเชื่อมต่อและระบบเวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Medical Records: EMRs) เพื่อให้คำปรึกษาทางการแพทย์และให้บริการรักษา

ทางไกลกับผู้ป่วยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นทางเลือกแทนการเสียค่ารักษาหรือเพื่อให้บริการผู้ป่วยในพื้นที่ห่างไกล

• การวิจัยและผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อการวินิจฉัยและติดตามผลระยะไกล(Remote Health Monitoring Devices) ซึ่งมีรากฐานมาจากการพัฒนาของเครื่องรับรู้ (Sensors) และอุปกรณ์การวัดสมัยใหม่ โดยอุปกรณ์วินิจฉัยและติดตามผลระยะไกล สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการวินิจฉัยโรคด้วยตนเอง เช่น วัดความดันโลหิต วัดอัตราการเต้นของหัวใจ เป็นต้น

• การวิจัยยาและผลิตเวชภัณฑ์ การวิจัยยาและการผลิตยาที่ทันสมัยนั้นเพื่อลดกระบวนการและลดระยะเวลาการทดลองยาสมัยใหม่ โดยจะมุ่งเน้นที่การผลิตยาชีววัตถุคล้ายคลึง (Bio similar) ซึ่งคือยาสามัญของยาชีววัตถุต้นแบบ (Biologic) ที่มีการวิจัยและจดสิทธิบัตรแต่สิทธิบัตรหมดอายุลงแล้ว ซึ่งปัจจุบันยาชีววัตถุมีการเติบโตอย่างรวดเร็วจนมีขนาดใหญ่กว่ายาสามัญทั่วไป

6) อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ เป็นโครงสร้างพื้นฐานและหลักประกันทางด้านความมั่นคงของประเทศต่อความพร้อมรบของกองทัพในด้านยุทโธปกรณ์และขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงถูกยกให้เป็นวาระสำคัญที่บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และอยู่ในนโยบายของกระทรวงกลาโหม

(1) กิจการผลิตและ/หรือซ่อมยานพาหนะ และระบบอาวุธเพื่อการป้องกันประเทศ

(2) กิจการผลิตและ/หรือซ่อมยานไร้คนขับเพื่อการป้องกันประเทศและชิ้นส่วนที่ใช้ในการผลิตและ/หรือซ่อม

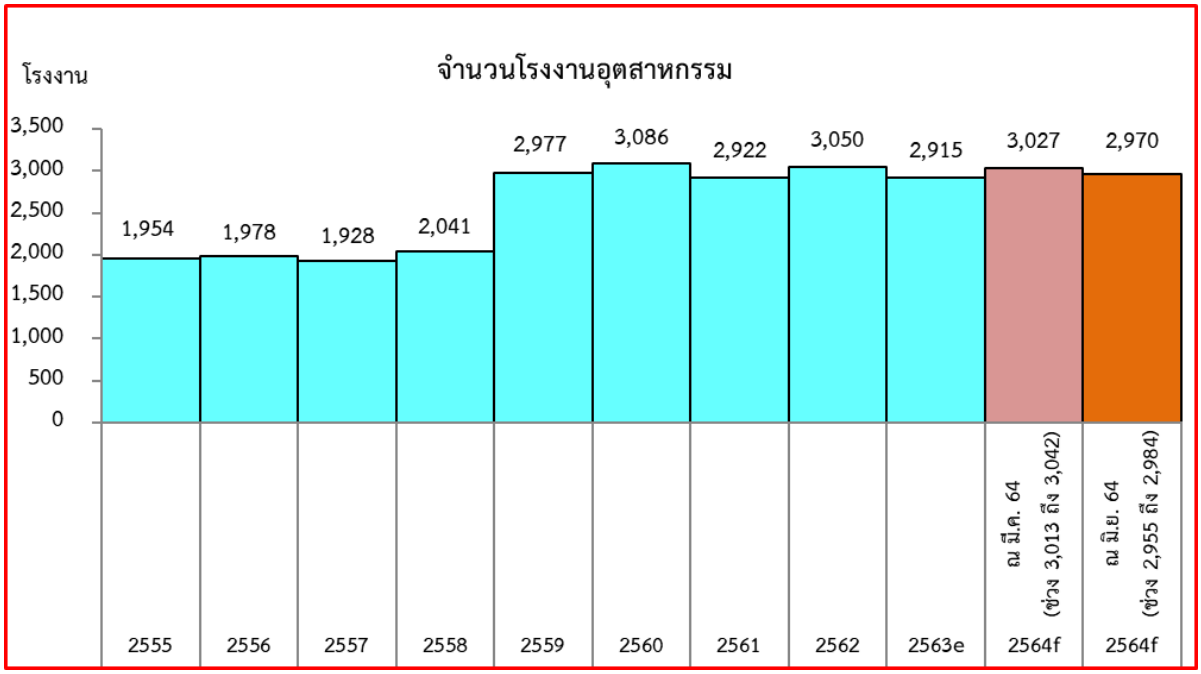
(3) กิจการผลิตและ/หรือซ่อมอาวุธและเครื่องช่วยฝึกเพื่อการป้องกันประเทศและชิ้นส่วน ด้านการผลิตและ/หรือซ่อมอาวุธ

(4) กิจการผลิตและ/หรือซ่อมอุปกรณ์ช่วยรบ

7) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาคนและการศึกษา

ทุนมนุษย์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน และพัฒนาในทุกอุตสาหกรรม รวมทั้งเป็นทุนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนโยบาย Thailand 4.0 และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือโครงการ อีอีซี ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ของรัฐบาลในการปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้มีการยกระดับการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น การเร่งพัฒนาทุนมนุษย์ หรือบุคลากรของประเทศเพื่อมารองรับและขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนานี้ไปพร้อมๆกัน จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผลลัพธ์จากการพัฒนาครั้งนี้มีความยั่งยืน

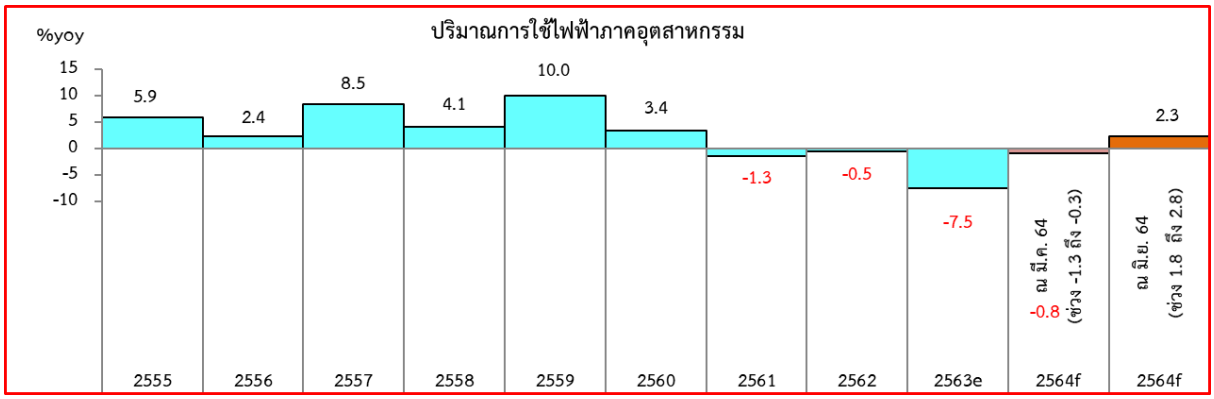
โดยในปี 2564 คาดว่าในพื้นทั่งหวัดระยอง จะมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 2,970 โรงงาน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีจำนวนทั้งสิ้น 2,915 โรงงาน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 55 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 1.9

รูปที่ 15 แสดจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 2555 – 2564

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.3 ฟื้นตัวมาเป็นบวกจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ -7.5 ส่วนหนึ่งมาจากฐานภาวะเศรษฐกิจต่ำในปีก่อน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการปิดเมือง (Lock down) ส่งผลให้ผู้ประกอบการชะลอการผลิต

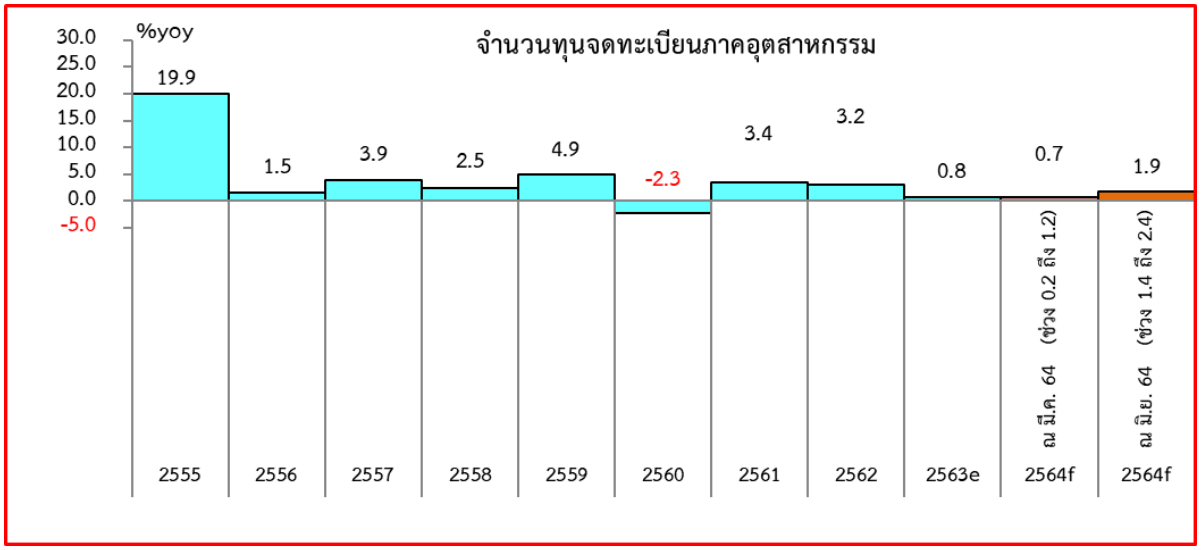

รูปที่ 16 แสดงปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม 2555 – 2564

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

จำนวนทุนจดทะเบียนภาคอุตสาหกรรม ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 1.9 ขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 0.8 จากความคืบหน้าของการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน

ภาครัฐ มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) รวมถึงมาตรการกระตุ้นการลงทุนจากภาครัฐและการปรับแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกิจ

รูปที่ 17 : แสดงจำนวนทุนจดทะเบียนภาคอุตสาหกรรม 2555 – 2564
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

3) สาขาเศรษฐกิจ พาณิชยกรรมและการคลัง

จังหวัดระยองมีประชาชนเข้ามาทำงานและท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก มีการประกอบธุรกิจการค้าอย่างกว้างขวาง การค้าปลีกและการค้าส่ง ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในตลาดสดเทศบาล ตลาดศูนย์การค้าระยอง ตลาดเย็นหน้าโรงแรมสตาร์พลาซ่า ตลาดเช้า ตลาดเย็นหน้าวัดลุ่มมหาชัยชุมพลและตลาดสดหมอสาโรจน์ที่ ที่อยู่ใกล้แหล่งพักของคนทำงานในเมืองทำให้สะดวกในการซื้อขาย นอกจากนี้ยังมีห้างสรรพสินค้าใหญ่หลายแห่ง รวมทั้งตลาดชุมชนประจำอำเภอและตำบล

ตารางที่ 19 แสดงสรุปผลการจัดเก็บรายได้จังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

หน่วยงานจัดเก็บ	ปีงบประมาณ พ.ศ.			
	หน่วย	2561	2562	2563
สำนักงานสรรพากรพื้นที่ระยอง	ล้านบาท	101,272.4	98,156.0	78,211.8
	ร้อยละ	16.5	-3.1	-20.3
สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ระยอง 1 และ 2	ล้านบาท	118,410.1	118,859.3	107,322.2
	ร้อยละ	18.8	0.4	-9.7
สำนักงานศุลกากรมาบตาพุด	ล้านบาท	2,590.2	2,737.7	1,306.3
	ร้อยละ	1.2	5.7	-52.3

หน่วยงานจัดเก็บ	ปีงบประมาณ พ.ศ.			
	หน่วย	2561	2562	2563
สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ระยอง	ล้านบาท	39.9	84.2	52.3
	ร้อยละ	-53.6	111.0	-37.9
ส่วนราชการอื่น	ล้านบาท	107.8	69.2	52.0
	ร้อยละ	-22.6	-35.8	-24.9
	ล้านบาท	**222,420.3**	**219,906.4**	**186,944.6**
	ร้อยละ	**17.5**	**-1.1**	**-15.0**

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

ผลการจัดเก็บรายได้สะสมของหน่วยงานต่างๆ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1. สำนักงานสรรพากรพื้นที่ระยอง จัดเก็บสะสมได้ 78,211.8 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 20.3

2. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ระยอง 1 และ 2 จัดเก็บสะสมได้ 107,322.2 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 9.7

3. ด่านศุลกากรมาบตาพุด จัดเก็บสะสมได้ 1,306.3 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 52.3

4. สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ระยอง จัดเก็บสะสมได้ 52.3 ล้าน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 37.9

5. ส่วนราชการอื่น จัดเก็บได้ 52.0 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 24.9

โดยในภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีรายได้จัดเก็บจำนวน 186,944.6 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ที่มีรายได้จัดเก็บ จำนวน 219,906.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 จากการลดลงของภาษีทุกประเภท เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รัฐบาลออกมาตรการควบคุม มีการปิดประเทศหรือปิดเมือง (Lockdown) จำกัดการเดินทางและการขนส่ง ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การนำเข้าวัตถุดิบของผู้ประกอบการภายในประเทศเพื่อมาใช้ในการผลิตสินค้า และการบริโภคสินค้าลดลง ผู้ประกอบการชะลอการผลิต รวมถึงภาษีเงินได้นิติบุคคลมีการเลื่อนกำหนดเวลาการยื่นแบบและการลดอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภ.ง.ด.53 ตามมาตรการเยียวยาทางภาษี

ตารางที่ 20 แสดงการทะเบียนนิติบุคคลที่คงอยู่ และทุนจดทะเบียน จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน พ.ศ. 2552 – 2563

[1/] หน่วยเป็นพันบาท

ปี	ประเภทการจดทะเบียน									
	รวมยอด		บริษัทจำกัด		ห้างหุ้นส่วนจำกัด		ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล		บริษัทมหาชนจำกัด	
	ราย	ทุนจดทะเบียน[1/]	ราย	ทุนจดทะเบียน[1/]	ราย	ทุนจดทะเบียน[1/]	ราย	ทุนจดทะเบียน[1/]	ราย	ทุนจดทะเบียน[1/]
2552	7,357	322,005,191,125	3,842	280,736,920,234	3,501	5,524,164,481	5	4,000,000	9	35,740,106.41
2553	6,969	337,392,772,125	4,095	295,872,601,234	2,860	5,776,064,481	5	4,000,000	9	35,740,106.41
2554	7,075	372,261,201,725	4,379	330,456,861,234	2,681	6,059,733,981	6	4,500,000	9	76,899,616.66
2555	8,041	440,898,416,975	5,073	357,476,056,334	2,951	6,518,243,981	6	4,500,000	11	77,152,610.66
2556	8,991	454,867,498,875	5,846	370,815,824,234	3,126	6,893,563,981	6	5,500,000	13	80,346,336.90
2557	9,806	489,380,052,723	6,518	401,988,449,344	3,268	7,040,766,481	6	4,500,000	14	90,826,527.06
2558	10,441	525,666,591,148	7,084	424,998,347,104	3,338	9,838,316,980	4	3,400,000	15	89,508,874.30
2559	11,715	540,857,524,590	7,808	444,942,067,806	3,887	6,375,182,480	3	1,400,000	17	89,054,822.14
2560	11,981	565,333,684.03	8,535	469,955,808.51	3,425	6,320,653	4	2,400	17	89,054,822.14
2561	12,576	586,114,921.84	9,181	490,658,000.49	3,373	6,399,399	5	2,700	17	90,238,399,859
2562	3,342	615,161,863,284	9,928	518,437,622,726	3,391	6,482,640,699	5	3,200,000	18	90,238,399,859
2563	3,886	614,432,699,263	10,490	536,855,421,748	3,374	6,496,352,184	4	2,800,000	18	71,078,125,331

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดระยอง

การจดทะเบียนนิติบุคคลในวงรอบปี 2563 มีการจดทะเบียน 13,886 ราย วงเงินรวม 614,432,699,263 บาท จำแนกเป็นบริษัทจำกัด 10,490 ราย วงเงินรวม 536,855,421,748 บาท ห้างหุ้นส่วนจำกัด 3,374 ราย วงเงินรวม 6,496,352,184 บาท ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 4 ราย วงเงินรวม 2,800,000 บาท และบริษัทมหาชนจำกัด 18 ราย วงเงินรวม 71,078,125,331 บาท เมื่อเปรียบเทียบสถิติตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมามียอดการจดทะเบียนทุกประเภทรวมเพิ่มทุกปี

ประมาณการณ์สถานการณ์เศรษฐกิจจังหวัดระยอง

1. ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประมาณการปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 1.5 ฟื้นตัวมาเป็นบวกจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ -5.1 จากปัจจัยด้านอุปทาน อุปสงค์ และส่วนหนึ่งมาจากฐานภาวะเศรษฐกิจต่ำในปีก่อน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการปิดเมือง (Lock down) โดยมีรายละเอียดดังนี้

<u>ด้านอุปทาน</u> (การผลิต) คาดว่าขยายตัวร้อยละ 0.05 และฟื้นตัวมาเป็นบวกจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ -5.9 โดย

ภาคเกษตรกรรม คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.7 ตามปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจาก ยางพารา ทุเรียน มันสำปะหลัง สุกร และไก่เนื้อ ตามความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ภาคอุตสาหกรรม คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 1.7 สะท้อนจากปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม ทุนจดทะเบียนของอุตสาหกรรม และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น โดยอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 3 ลำดับแรกของจังหวัด ได้แก่ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี อุตสาหกรรมผลิตยานพาหนะ และผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม

ภาคบริการ คาดว่าขยายตัวร้อยละ 2.5 จากรายได้จากการขายส่งและขายปลีกเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายและการบริโภคของภาครัฐ ผ่านบัตรสวัสดิการของรัฐ โครงการคนละครึ่ง โครงการเราชนะ และโครงการ “ม.33เรารักกัน” โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้ เป็นปัจจัยสนับสนุนช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและเพิ่มกำลังซื้อให้ประชาชนในส่วนของค่าอาหาร เครื่องดื่มและสินค้าทั่วไป ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว และอัตราการเข้าพักแรมลดลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกสามยืดเยื้อและมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ประชาชนชะลอการเดินทางและเลื่อนแผนการท่องเที่ยวกระทบรุนแรงต่อการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว

<u>ด้านอุปสงค์</u> (การใช้จ่าย) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.1 และฟื้นตัวมาเป็นบวกจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ -4.2 **การบริโภคภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 11.3 จากภาษีมูลค่าเพิ่มการบริโภคภายในจังหวัดจากมาตรการเยียวยากระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และการนำเข้ากลุ่มเชื้อเพลิง (น้ำมันดิบ) ปริมาณรถจักรยานยนต์และรถยนต์จดทะเบียนใหม่ และด้าน**การลงทุนภาคเอกชน** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 4.4 ตามปริมาณสินเชื่อเพื่อการลงทุน จากโครงการและมาตรการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การพักชำระหนี้ เพื่อเสริมสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพื้นที่ก่อสร้างรวมที่มีการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม อีสเทิร์นซีบอร์ด อำเภอปลวกแดงจากการลงทุนในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ขณะที่**การใช้จ่ายภาครัฐ** คาดว่าจะหดตัวร้อยละ -0.9 จากรายจ่ายประจำที่มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในลักษณะของรายจ่ายลงทุนซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ

2. ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัด คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2564 อยู่ที่ร้อยละ 1.6 ต่อปี เนื่องจากหมวดพลังงานปรับเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ราคาอาหารสดเพิ่มขึ้น รวมถึงต้นทุนค่าขนส่งและราคาวัตถุดิบที่สูงขึ้น สำหรับการจ้างงานคาดว่าตลอดทั้งปี มีจำนวน 587,912 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 5,714 คน ตามการจ้างงานของภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หากแต่มีการลดชั่วโมงการทำงานลง เนื่องจากอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยเสี่ยงเศรษฐกิจในปี 2564 ของจังหวัดระยอง

1. ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ที่เริ่มกระจายตัวในเดือนเมษายน 2564 ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงการจ้างงานในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยเชื้อสายพันธุ์ใหม่มีการกระจายอย่างรวดเร็ว และมีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จังหวัดระยองถูกยกระดับให้เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ราชการกำหนด เช่น การปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นพื้นที่เสี่ยง การงดการเดินทางออกนอกพื้นที่ การเว้นระยะห่างทางสังคม และเน้นการพักอาศัยอยู่บ้าน ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในจังหวัดระยอง และเกิดการชะลอการใช้จ่าย ส่งผลต่อเศรษฐกิจภาพรวมของจังหวัด

2. ตลาดน้ำมันดิบโลกมีแนวโน้มผันผวน จากความต้องการน้ำมันดิบทั่วโลกน่าจะปรับตัว ราคาน้ำมันดิบโลกอาจปรับสูงขึ้นฉับพลัน เมื่อเทียบกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีการชะลอตัวของประเทศ ราคาน้ำมันดิบที่เพิ่มสูงขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายภายในประเทศและเศรษฐกิจ

3. ปัญหาความไม่แน่นอนทางด้านการเมืองภายในประเทศ จากการรวมกลุ่มประท้วงทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นความเสี่ยงภายในประเทศ ที่ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่น และชะลอการลงทุน เนื่องจากการลงทุนของภาครัฐมีระยะเวลาที่ยืดเยื้อ และมีการเข้ามาร่วมลงทุนที่น้อย โดยเฉพาะการลงทุนในสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องแสดงออกถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ

4. ภาวะภัยแล้งในปี 2564 ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณพืชผลและราคาสินค้าเกษตร รวมไปถึงการจ้างงานและรายได้ของเกษตรกร

5. การแข็งค่าของค่าเงินบาท ส่งผลกระทบต่อรายได้และผลกำไรจากการส่งออกในรูปสกุลเงินบาท ก่อให้เกิดการขาดเสถียรภาพทางการเงิน

6. ความเปราะบางของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในภาคบริการและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ได้รับผลกระทบเพิ่มเติมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่จนต้องปิดกิจการและเลิกจ้างแรงงานจำนวนมาก แรงงานมีความเสี่ยงที่จะว่างงานเป็นเวลานานและอาจออกจากกำลังแรงงานในที่สุด

7. ปัญหาหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น จากสถานการณ์การระบาดของ Covid-19 หลายระลอกจนส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของครัวเรือน มีปัญหารายได้ลดแต่ค่าใช้จ่ายไม่ลด มีหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

8. สงครามการค้าระหว่างจีน-สหรัฐอเมริกา จากความผันผวนของตลาดเงินโลก ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายเงินทุน ประกอบกับนโยบายการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนภายใต้ประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ และการกีดกันทางเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออก การลงทุนและตลาดแรงงาน

ปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในปี 2564 ของจังหวัดระยอง

1. จังหวัดระยองอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีโครงการที่จะดำเนินการหลายโครงการโดยมีความคืบหน้า ดังนี้

1) รถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน เตรียมส่งมอบพื้นที่โครงการให้เอกชนคู่สัญญาภายในเดือนกันยายน 2564 และจะเปิดในปี 2568

2) สนามบินอู่ตะเภา โดยงานสำคัญต่างๆ ได้มีความคืบหน้าดำเนินการ เช่น ทางวิ่งและทางขับที่ 2 งานระบบสาธารณูปโภค งานอาคารผู้โดยสารแห่งใหม่ ที่ได้เอกชนคู่สัญญาแล้ว

3) โครงการก่อสร้างท่าเรือมาตาพุดระยะที่ 3 ที่ได้เอกชนคู่สัญญาแล้ว และจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563

2. ความคืบหน้าของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยวัคซีนไปยังพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ จะทำให้อัตราการติดเชื้อลดลง และลดความรุนแรงของโรค เพิ่มโอกาสในการเปิดประเทศได้ตามแผนที่วางไว้ ทั้งยังเป็นการกระตุ้นความเชื่อมั่นในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติมากขึ้นอีกด้วย

3. มาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของรัฐบาลและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจการบริโภคภายในประเทศ จะเป็นปัจจัยช่วยพยุงระบบเศรษฐกิจ ในประเทศให้สามารถฟื้นตัวได้เร็วขึ้นกว่าเดิมผ่านมาตรการด้านการเงิน มาตรการด้านสินเชื่อ มาตรการพักชำระหนี้ รวมถึงมาตรการลดค่าใช้จ่ายของประชาชน มาตรการการรักษาระดับการบริโภคภายในประเทศและมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ เช่น มาตรการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านโครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3 และโครงการเราชนะ เป็นต้น

4. รัฐมีนโยบายการเกษตรเพื่อปฏิรูปภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง มีการขับเคลื่อนงานตามนโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น เกษตรแปลงใหญ่ ตลาดนำการเกษตร เป็นต้น

5. การใช้จ่ายเงินกู้จากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด จะมีส่วนช่วยกระตุ้นการบริโภคประคับประคองภาคธุรกิจ และรักษาระดับการจ้างงานให้สูงขึ้น

4) สาขาการท่องเที่ยวและการบริการ

จังหวัดระยองมีความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวทั้งหาดทราย ทะเล เกาะต่างๆ ภูเขา น้ำตก สวนผลไม้ รวมทั้งอาหารทะเลที่สด สะอาด มีชายหาดยาวกว่า 100 กิโลเมตรมีเกาะเสม็ดที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาจังหวัดระยองได้อย่างสะดวกสบายทั้งทางน้ำ ทางบกและทางอากาศ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ เพียง 179 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวกสบายและยังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกจำนวนมาก

จุดเน้นด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระยอง คือ

1. หาดทราย ทะเล มีหาดทราย และชายฝั่งทะเลที่สวยงามหลายแห่ง โดยเฉพาะเกาะเสม็ด ที่มีหาดทรายขาวสวยงาม เป็นที่รู้จักกันดีของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

2. อุทยาน – ป่าเขา สถานที่ที่เป็นที่รู้จักกันดีคืออุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-เกาะเสม็ด และอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง

3. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีความเกี่ยวพันธ์กับประวัติศาสตร์ชาติไทยมาช้านาน ดังนั้นจึงมีสถานที่ทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก เช่น วัดป่าประดู่ วัดลุ่ม อนุสาวรีย์สุนทรภู่

4. การเกษตร/Homestay เช่นการท่องเที่ยวชมสวนผลไม้ การล่องเรือชมหิ่งห้อยแม่น้ำ ประแส ตลอดจนการพักแบบ Homestay ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นจำนวนมาก

5. Wellness/health @ spa มีสถานที่เพื่อสุขภาพจำนวนมากทั้งแบบปัจจุบันและแผนโบราณ เช่น สปา หรือนวดแผนไทยที่วัดบ้านดอน ได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

6. Golf Paradise มีสนามกอล์ฟระดับ International standard ในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอวังจันทร์

7. Shopping สินค้า OTOP ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับ 5 ดาวจำนวนมาก และยังมีการจัดสร้างศูนย์สินค้า OTOP และหมู่บ้าน OTOP ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถซื้อสินค้า OTOP ของจังหวัดระยองได้ง่าย

8. ดำน้ำ มีเกาะสวยงาม และมีปะการังจำนวนมาก สถานที่ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เช่น เกาะทะลุ เกาะกุฎี เกาะเสม็ด

9. Manmade ได้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น สถานที่ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำระยอง ทุ่งโปรงทอง

10. เทศกาล งานประเพณี มีเทศกาลสำคัญๆ เกือบตลอดทั้งปี เช่น เทศกาลเที่ยวทะเลหาดบ้านเพ-เกาะเสม็ด ประเพณีทำบุญกลางทุ่ง งานทอดผ้าป่ากลางน้ำ งานลอยกระทงเมืองระยอง งานวัดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช งานห่มผ้าพระเจดีย์กลางน้ำ งานประเพณีกีฬา-ชิมปลาทะเลนึ่ง บ้านฉาง งานเทศกาลผลไม้และของดีเมืองระยอง งานวันสุนทรภู่ เป็นต้น

จังหวัดระยองมีสถานที่ท่องเที่ยวตามนโยบาย 10 สถานที่ท่องเที่ยวเมืองต้องห้ามพลาด Plus จังหวัดระยอง คือ

1. ทุ่งโปรงทอง ตั้งอยู่บริเวณป่าชายเลนริมปากแม่น้ำประแส อำเภอแกลง
2. เกาะทะลุ ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด
3. เกาะเสม็ด หรือ เกาะแก้วพิสดาร ตั้งอยู่ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
4. อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
5. อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
6. ตลาดบ้านเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
7. พระเจดีย์กลางน้ำ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

8. หาดแม่รำพึง ตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

9. หาดแสงจันทร์ ตั้งอยู่ตำบลปากน้ำใหม่ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

10. น้ำตกเขาชะเมา อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

ในรอบปี พ.ศ.2563 ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีจำนวนนักท่องเที่ยว 3,123,783 คน แบ่งเป็นชาวไทย จำนวน 3,002,189 คน ชาวต่างประเทศจำนวน 121,594 คน ภาพรวมลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 60.34 ทำรายได้ 12,563 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 66.12 อัตราการเข้าพักเหลือเพียง 28.65 ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019

ตารางที่ 21 แสดงสรุปสถิติการท่องเที่ยวจังหวัดระยองปี 2562 -2563

รายการ	อัตราการเข้าพัก		
	2563(P)	2562(R)	การเปลี่ยนแปลง
อัตราการเข้าพัก	28.65	69.91	-41.26
จำนวนผู้เข้าพัก (คน)	1,779,745	4,303,480	-58.64
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมด (คน)	3,123,783	7,877,379	-60.34
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนคนไทย (คน)	3,002,189	7,310,599	- 58.93
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (คน)	121,594	566,780	- 78.55
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือน (ล้านบาท)	12,563	37,081	- 66.12
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนคนไทย (ล้านบาท)	11,757.32	32,004.44	-63.26
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (ล้านบาท)	805.97	5,076.75	-84.12

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว ปี 2564

วิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดระยองมีความงดงามและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติมีศักยภาพและความพร้อมทางการท่องเที่ยว มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ ภูเขาน้ำตก ชายหาดทะเลที่ยาวไกลและหมู่เกาะที่สวยงาม โดยเฉพาะเกาะเสม็ดที่มีหาดทรายขาวสวยงามเลื่องชื่อไปทั่วโลกมีสวนผลไม้ให้เยี่ยมชมและชิมรสชาติที่สดอร่อย Hi-Light ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมีมากมาย เช่น การมีชายหาดยาว 105 กม. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและราคาไม่แพง (Value for Money) เป็นแหล่งรับประทานอาหารทะเลสดที่มีคุณภาพดีมากและราคาถูก สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยองแบ่งออกเป็น

1. สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เกาะเสม็ด หมู่เกาะมัน แหลมแม่พิมพ์ หาดแม่รำพึง น้ำตกเขาชะเมา น้ำตกคลองปลาก้าง เป็นต้น

2. ทางศิลปวัฒนธรรม เช่น วัดลุ่ม วัดป่าประดู่ พระเจดีย์กลางน้ำ เป็นต้น

3. ทางประวัติศาสตร์ เช่น ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน อนุสาวรีย์สุนทรภู่ เป็นต้น

4. ศูนย์การเรียนรู้ เช่น ศูนย์สมุนไพรสมเด็จพระเทพ พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ วัดบ้านดอน สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น

5. แหล่งการค้า เช่น ศูนย์การค้าเซ็นทรัล พลาซ่า ตลาดน้ำเกาะกลอย เป็นต้น

ที่ผ่านมาการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ได้ดำเนินการควบคู่กับการแก้ไขปัญหาต่างๆ จังหวัดระยองมีหาดจำนวน 25 หาด (อำเภอเมือง 19 หาด อยู่บนเกาะเสม็ด 9 หาด อำเภอ แกลง 3 หาด อำเภอบ้านฉาง 3 หาด) ได้รับการจัดระเบียบ ทั้งผู้ประกอบการ ร้านค้าและการบริการ การจัดระเบียบร่มและเตียงผ้าใบและการบริการอื่นๆ ปรับแต่งภูมิทัศน์ การรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดและความสะอาดบริเวณร้านค้าหรือสถานประกอบการ นอกจากนั้น การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีตลอดทุกเดือน เช่น งานเปิดถนนคนเดิน ณ ระยอง (ถนนยมจินดา) งานมหกรรมดนตรีที่ชายหาดระยอง งานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัดระยอง เป็นต้น และมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เช่น จัดทำ MET นำสื่อมวลชนร่วมกิจกรรมต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย Table Top ร่วมงานส่งเสริมการขาย Roadshow จัดกิจกรรม HR FAM Trip อย่างสม่ำเสมอ

จังหวัดระยองได้มุ่งเน้นการเชื่อมต่อด้านการท่องเที่ยวกับภาคอื่นๆ เช่น ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร ภาควัฒนธรรม เนื่องจาก

1. เป็นแหล่งศึกษาดูงานทางด้านอุตสาหกรรม การที่จังหวัดระยองเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม และท่าเรือน้ำลึกจำนวนมาก อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ เช่น ปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ มีเขตประกอบการอุตสาหกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรมจำนวนมาก ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนา Industrial Tourism โดยมีการร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในการเปิดให้ผู้สนใจเข้าศึกษาดูงานและเรียนรู้การผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม การดูงานท่าเรือขนถ่ายสินค้า และโดยเฉพาะในด้าน Green Industry การเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกันของโรงงานกับชุมชน โดยหน่วยงานที่เปิดให้เข้าชม เช่น กลุ่มปิโตรเคมี ของบริษัท ปตท. โดยสามารถดูงานได้ตั้งแต่การผลิตทางด้านต้นน้ำ จนกระทั่งถึงปลายน้ำ ระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. เป็นแหล่งปลูกผลไม้เมืองร้อนที่มีชื่อเสียง ผลไม้ที่นิยมปลูก ได้แก่ ทุเรียน มังคุด สับปะรด เงาะ เป็นต้น โดยในช่วงฤดูผลไม้ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม สวนผลไม้ต่างๆ จะเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม พร้อมทั้งมีกิจกรรมการเรียนรู้การเพาะปลูกผลไม้ และการจัดการสวนผลไม้ รวมถึงสามารถเลือกชิมผลไม้สดจากสวน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว สวนผลไม้ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สวนสุภัทราแลนด์ สวนมังคุดไทยคุณปัญญา สวนประสมทรัพย์ สวนคุณไพบูลย์ สวนผู้ใหญ่สมควร สวนยายดา-ป้าบุญชื่น สวนปาหนัน สวนลุงทองใบ สวนผู้ใหญ่เสวตร เป็นต้น

3. มีศิลปวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ มีสำเนียงภาษาท้องถิ่นเป็นของตนเอง และมีอาหารท้องถิ่นที่มีความเป็นเอกลักษณ์ เช่น หมูชะมวง แกงส้มผักกระชับ มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง เช่น หนังใหญ่วัดบ้านดอน ลำตัด หนังตะลุงคน และการแสดงอื่นๆ เช่น การรำโทน ลำตัด ลิเก นอกจากนี้ยังมี

การอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่นางแมว การแข่งเรือยาว ประเพณีปักเฉลวหรือการบูชาแม่โพสพ การทำบุญลาน ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีวิ่งควาย และประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำที่ปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง ซึ่งมีที่เดียวในประเทศไทย และมีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง ได้แก่ เสื่อกก เสื่อกระจูด

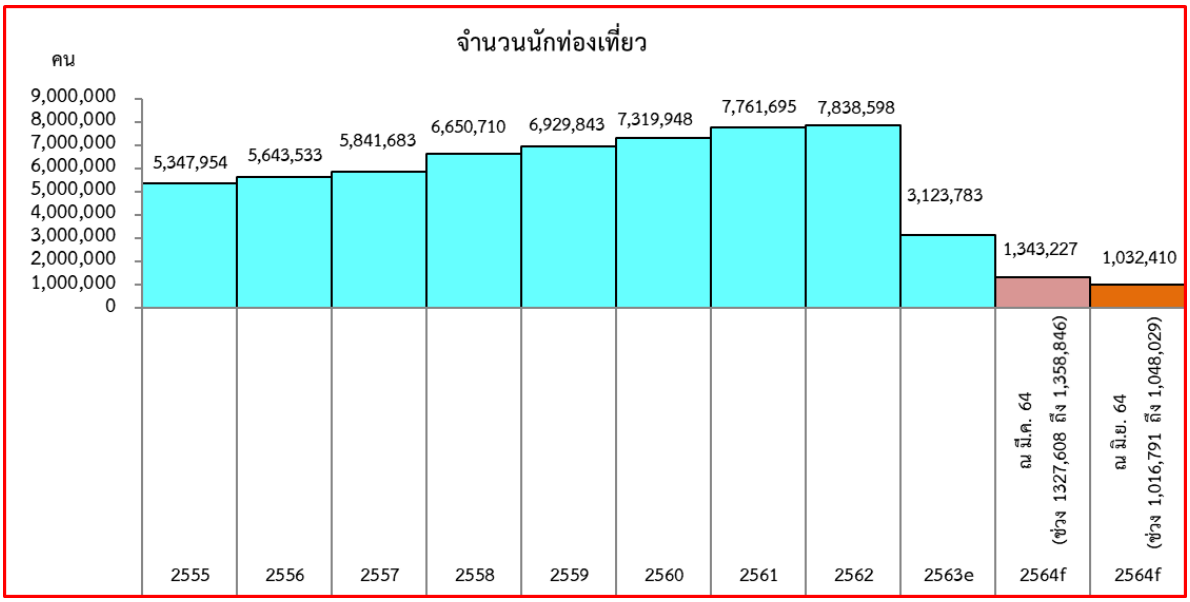
ในระยะต่อไปคาดว่าจังหวัดระยองจะมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด สอดคล้องกับนโยบายของจังหวัด โดยได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น

1. การจัดทำแบรนด์การท่องเที่ยวจังหวัดระยอง (Rayong Branding) แบรนด์การท่องเที่ยวจังหวัดระยอง คือ Surprise Rayong สื่อถึงความสดใส สดชื่น สร้างสรรค์ มีกำลังใจ ซึ่งจะนำไปใช้ในกิจกรรมทั้งหลายของระยองต่อไป จะทำให้ภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดระยองมีความชัดเจนและเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น

2. การพัฒนาเป็นไมซ์ซิตี้ (MICE City) จังหวัดระยองมีความพร้อมในการเป็นไมซ์ซิตี้ (การจัดประชุมนานาชาติการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการจัดนิทรรศการ (Meeting, Incentive, Convention and Exhibition : MICE)

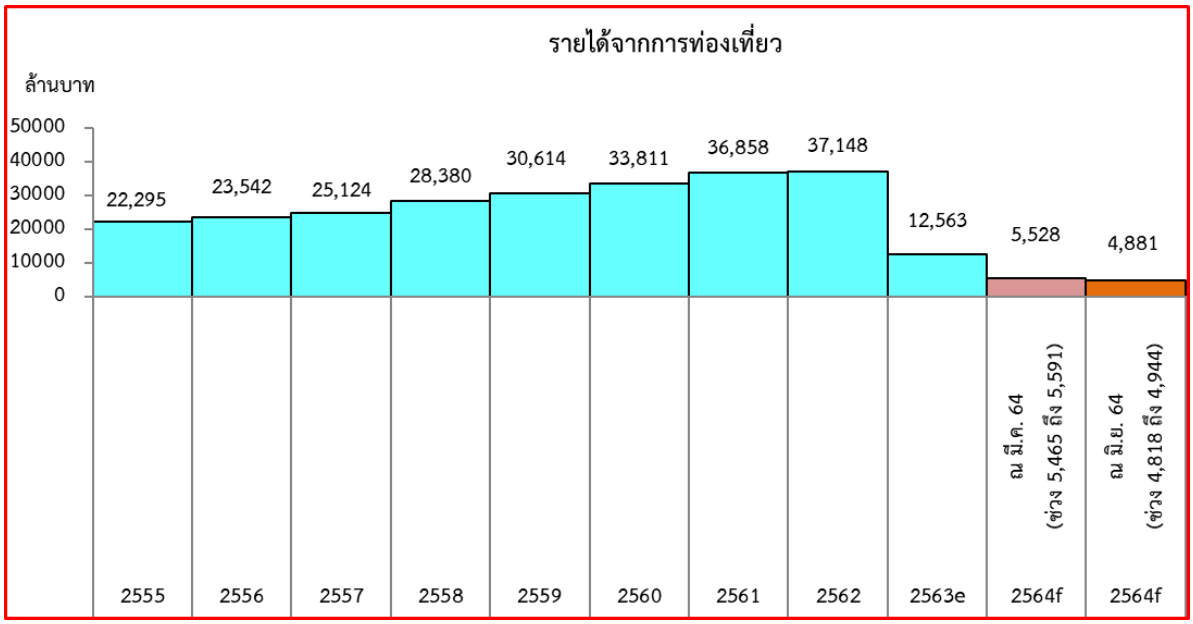
3. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ที่ได้รับความสำเร็จอย่างสูง เช่น ทุ่งโปรงทอง ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในเรื่องระบบนิเวศน์ของป่าชายเลน จนได้รับความนิยมอย่างมากมาย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวต่อไปที่ควรจะได้รับการพัฒนา หรือ สะพานรักษ์แสม ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนักและบริเวณโดยรอบยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ป้ายบอกทาง

ประมาณสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว ในปี 2564 คาดว่าจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 4,881 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ที่มีรายได้รวมทั้งสิ้น 12,563 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 61.2 จำนวนนักท่องเที่ยว คาดว่าจะมีจำนวนทั้งสิ้น 1,032,410 คน ลดลงจากปีก่อนที่มีจำนวนทั้งสิ้น 3,123,783 คน หรือลดลงร้อยละ 67.0 และอัตราการเข้าพักแรมเฉลี่ย คาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าพักแรมเฉลี่ยร้อยละ 20.3 ลดลงจากปีก่อน ที่มีอัตราร้อยละ 28.7 หรือลดลงร้อยละ 29.2 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลื่อนแผนการเดินทางท่องเที่ยว ทางราชการมีการสั่งให้ปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นพื้นที่เสี่ยง ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเว้นระยะห่างทางสังคม และงดการเดินทางท่องเที่ยวข้ามจังหวัดในช่วงการระบาด กระทบต่อด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

รูปที่ 18 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว 2555 – 2564

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง

รูปที่ 19 แสดงพยากรณ์รายได้นักท่องเที่ยว 2555 – 2564

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดระยอง